

การละเมิดสิทธิ ความยากจน และการอพยพย้ายถิ่นฐาน

การสืบค้นแรงจูงใจของผู้อพยพในการ
ละทิ้งบ้านในประเทศพม่า

การละเมิดสิทธิ ความยากจน และการอพยพย้ายถิ่นฐาน
การสืบค้นแรงจูงใจของผู้อพยพในการละทิ้งบ้านในประเทศพม่า

การละเมิดสิทธิ ความยากจน และการอพยพย้ายถิ่นฐาน
การสืบค้นแรงจูงใจของผู้อพยพในการละทิ้งบ้านเกิดในประเทศพม่า
เขียนและจัดพิมพ์โดย Karen Human Rights Group
KHRG #2009-03, มิถุนายน 2552

ภาพปกหน้า: ผู้อพยพชาวพม่าข้ามแม่น้ำเมย พรหมแดนธรรมชาติ เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2552
เพื่อหางานทำและค้าขายในประเทศไทย [ภาพโดย: KHRG]

ภาพปกหลัง: ชาวบ้านผู้อยู่อาศัยในหมู่บ้าน ตะหริโพกวี (T'Ree Poh Gkwee)
ถูกเกณฑ์แรงงานให้ชนไม้ไผ่จำนวน 350 แฉงไปยังค่ายทหารพม่าที่บ้าน กล้อกะติ (Gklaw Gk'Dtih),
เขตพะอัน (Pa-An district) เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2551 [ภาพโดย: KHRG]

การผลิตและจัดพิมพ์รายงานฉบับนี้ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนประเทศแคนาดา (Canada Fund)

กลุ่มสิทธิมนุษยชนกะเหรี่ยง (KHRG) ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2535
และได้ทำการจัดเก็บข้อมูลสถานการณ์ของชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในเขตชนบทของพม่าผ่านการให้ปากคำโดยตรงของพวกเขา โดยมีภาพถ่ายและหลักฐานต่างๆ สนับสนุน ทั้งนี้ KHRG ดำเนินงานอย่างอิสระโดยไม่มีพันธะผูกพันทางการเมืองหรือกับองค์กรใดๆ ตัวอย่างการทำงานของเราสามารถเข้าชมได้ที่ www.khrg.org หากท่านต้องการเอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ ของเรา สามารถยื่นความจำนงผ่านทางเว็บไซต์ของเราได้ที่ www.khrg.org ทางเราจะทำการพิจารณาหากยังมีเอกสารอยู่

รายงานฉบับนี้จัดพิมพ์เผยแพร่โดย KHRG และสงวนลิขสิทธิ์ © KHRG 2009
เนื้อหา รายงานฉบับนี้อาจทำซ้ำหรือเผยแพร่ได้บนหลักการไม่แสวงผลกำไร
หรือใช้อ้างอิง ในสื่อและวัตถุประสงค์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
แต่การทำซ้ำเพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้าจะต้องได้รับการอนุญาตจาก KHRG ก่อน

รายงานฉบับนี้ไม่ใช่เพื่อการค้า

สารบัญ

1	บทนำและบทสรุปเนื้อหาโดยย่อ	4
	หมายเหตุ	17
	คำศัพท์และอักษรย่อ	19
	แผนที่	
	แผนที่ 1: เขตกะเหรี่ยง	21
	แผนที่ 2: ประเทศพม่า	22
2	ความเป็นมา	23
3	ข้อมูลชุดที่ 1: การละเมิดสิทธิต่างๆ ในเขตควบคุมของทหารพม่า SPDC ในรัฐกะเหรี่ยง	28
4	ข้อมูลชุดที่ 2: ปัจจัยหลักและคำบอกเล่าของแรงงานข้ามชาติ.....	39
5	ข้อมูลชุดที่ 2: ปัจจัยดูด	52
6	กรอบการทำงานของนานาชาติ	61
7	การขยายการคุ้มครอง	75

1. บทนำและบทสรุปเนื้อหาโดยย่อ

“คนส่วนใหญ่ในหมู่บ้านของผมเข้ามาทำงานในประเทศไทย พวกเขาไม่อยากอยู่ที่หมู่บ้านของตัวเอง เพราะกลัวว่าจะถูกบังคับใช้แรงงาน”

โค ม --- (เพศชาย อายุ 30 ปี) หมู่บ้าน ท --- เขตดูปลายา รัฐกะเหรี่ยง (ก.พ. 2552)¹

ในขณะที่สภาพสันติภาพและการพัฒนาแห่งรัฐ (SPDC) ของพม่า ยังคงอ้างว่าประเทศเข้าสู่สภาวะสันติอย่างที่ไม่เคยมีมาก่อน และมีการพัฒนาประเทศมากกว่า 20 ปี แต่ในทุกๆ ปี

จำนวนประชากรชาวพม่าหลายหมื่นคนกลับยังคงหลั่งไหลออกนอกประเทศอย่างต่อเนื่องเพื่อหาทางรอดอันที่จริงแล้ว ทุกட்சนี้ชีวิตล้วนระบุว่า การหลั่งไหลออกนอกประเทศของประชากรชาวพม่ากำลังเพิ่มสูงขึ้น²

ประชากรส่วนใหญ่ที่เดินทางออกจากประเทศพม่าล้วนแสหาโอกาสการทำงานในต่างประเทศ ทั้งนี้ คาดประมาณว่าประชากรชาวพม่าจำนวน 1 ล้าน ถึง 3 ล้านคน ที่เดินทางออกนอกประเทศ ได้เข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทย³ ในประเทศมาเลเซีย มีประชากรแรงงานชาวพม่าอยู่ประมาณ 150,000 คน⁴ และอีกประมาณ 50,000 ถึง 60,000 คนอยู่ในสิงคโปร์⁵ มีชนชาติพันธุ์จีนมากถึง 100,000 คนที่หนีออกมาจากภาคตะวันตกของพม่า และปัจจุบันอาศัยอยู่ในรัฐมิโซรัมทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของอินเดีย⁶

¹ คำพูดนี้และการสัมภาษณ์อื่นๆ เป็นการสัมภาษณ์บุคคลจากประเทศพม่าที่ปัจจุบันอาศัยอยู่ต่างประเทศ อยู่ในสถานที่ต้นทาง มากกว่าการบอกถึงตำแหน่งของสถานที่ที่อยู่อาศัยในปัจจุบันตามที่ระบุไว้ในตอนท้ายของคำพูด

² ดู ตัวอย่างเช่น, *Burmese Refugees: End the exploitation of Burmese in Thailand*, Refugees International, 29 พฤศจิกายน 2550. ค้นหาที่ http://www.refugeesinternational.org/sites/default/files/burmeseall_1129.pdf เมื่อ 30 เมษายน 2552 และ Peter Biro, “The plight of Thailand’s migrant workers,” *Reuters*, 19 มีนาคม 2552. ค้นหาที่ <http://www.alertnet.org/db/blogs/2684/2009/02/19-170052-1.htm> เมื่อ 30 เมษายน 2552

³ ดู ตัวอย่างเช่น, “Myanmar’s overflow,” *The Economist*, 19 มีนาคม 2552. ค้นหาที่ http://www.economist.com/world/asia/displaystory.cfm?story_id=13334070&fsrc=rss เมื่อ 25 มีนาคม 2552 และ Kavi Chongkittavorn, “How Far Will the Thai Govt Really Go to Protect Migrant Workers?,” *The Irrawaddy*, 11 มีนาคม 2552. ค้นหาที่ http://www.irrawaddy.org/print_article.php?art_id=15277 เมื่อ 24 มีนาคม 2552.

⁴ “Malaysian, Thai Officials Trafficking Burmese Migrants?,” IPS, 26 มกราคม 2552. ค้นหาที่ <http://ipsnews.net/news.asp?idnews=45542> เมื่อ 24 มีนาคม 2552.

⁵ “Burmese migrants in dire straits post meltdown,” *Independent Mon News Agency*, 8 ธันวาคม 2551. ค้นหาที่ <http://www.monnews-imna.com/commentaryupdate.php?ID=41> เมื่อ 24 มีนาคม 2552

⁶ “CWe are Like Forgotten People’ The Chin People of Burma: Unsafe in Burma, Unprotected in India,” *Human Rights Watch*, 3 มกราคม 2552. ค้นหาที่ <http://www.hrw.org/en/reports/2009/01/27/we-are-forgotten-people> เมื่อ 30 เมษายน 2552.

นอกเหนือจากนี้ ชาวโรฮิงญาเป็นจำนวนมากถึง 200,000 คน ที่มาจากภาคตะวันตกของพม่าเช่นกัน ได้เข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ในภาคตะวันออกของบังคลาเทศ และยังคงอาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่ถูกอธิบายว่าเป็น “สภาวะล่อแหลมในหมู่บ้าน และกึ่งสลัมในเมือง”⁷

มีเพียงสัดส่วนประชากรชาวพม่าจำนวนน้อยนิดที่ย้ายไปประเทศอื่นโดยได้รับการยอมรับอย่างถูกกฎหมาย ในสถานะของผู้ลี้ภัย

หรือมิฉะนั้นก็ได้รับการยอมรับจากประเทศเจ้าบ้านหรือองค์การสหประชาชาติที่ให้ความช่วยเหลือในชื่ออย่างเป็นทางการว่าผู้ถูกบังคับอพยพ ประชาชนเหล่านี้ รวมไปถึงบุคคลกว่า 135,000

คนที่อาศัยอยู่ในค่ายผู้ลี้ภัยจำนวน 10 แห่งในประเทศไทย⁸ และประมาณ 1,500 คนในประเทศอินเดีย ซึ่งได้รับการรับรองเป็นผู้ลี้ภัยโดยสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (UNHCR)⁹ นอกจากนี้ ยังมีชาวโรฮิงญาอีกประมาณ 26,000 คนอาศัยอยู่ในค่ายผู้ลี้ภัยที่ได้รับการรับรองอย่างเป็นทางการ 2 แห่งในประเทศบังคลาเทศ¹⁰

ในขณะที่ประชากรผู้อพยพ มาทำงานในต่างประเทศซึ่งถูกบีบบังคับออกจากประเทศพม่า ได้เพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อยมาเป็นเวลามากกว่า 20

ปีแล้วชุมชนนานาชาติเพิ่งจะเริ่มตระหนักถึงความไม่ปลอดภัยที่คนเหล่านี้ต้องเผชิญที่บ้าน ระหว่างการเดินทางอพยพ และในประเทศเจ้าบ้านที่พวกเขาอาศัยทำงานอยู่

ความตื่นตัวของนานาชาติที่เด่นชัดขึ้นนี้เป็นส่วนหนึ่งจากการเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนของจำนวนประชากรที่หลบหนีออกจากประเทศพม่า

และโดยเฉพาะอย่างยิ่งรายงานการต่อสู้ดิ้นรนของผู้อพยพและผู้แสวงหาสถานที่ในการลี้ภัย

รายงานข่าวเหล่านี้รวมถึงเหตุการณ์ในเดือนเมษายน 2551 ที่ผ่านมา บุคคล 54 ราย

ถูกทำให้ขาดอากาศหายใจในระหว่างถูกขนขึ้นรถบรรทุกไปยังสถานที่ทำงานแห่งหนึ่งในภาคใต้ของประเทศไทย¹¹ และสิ่งที่เพิ่งเกิดขึ้นเมื่อไม่นานมานี้คือการเดินทางมาถึงของ

⁷ Chris Lewa, “Asia’s new boat people,” *Forced Migration Review* 30: 40 — 41, เมษายน 2550, หน้า 40

⁸ “Burmese border refugee sites with population figures,” Thailand Burma Border Consortium, มีนาคม 2552. ค้นหาที่ <http://www.tbcc.org/camps/2009-03-mar-map-tbbc-unhcr.pdf> เมื่อ 30 เมษายน 2552. รัฐบาลไทยไม่ให้การรับรองอย่างเป็นทางการว่าผู้อาศัยในค่ายผู้ลี้ภัยอยู่ในฐานะผู้ลี้ภัย แต่เป็น “ผู้หลบหนีจากการสู้รบชั่วคราว”

⁹ UNHCR *Statistical Yearbook*, 2548, United Nations High Commission for Refugees. ค้นหาที่ <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/statistics/openssl.pdf> เมื่อ 27 มีนาคม 2552. ข้อมูลที่มีความเป็นปัจจุบันมากกว่า คือ UNHCR *Statistical Yearbooks* do not divide countries’ refugee population statistics by country of origin. Human Rights Watch รายงานไว้ในเดือนมกราคม 2552 (“We Are Like Forgotten People” *The Chin People of Burma: Unsafe in Burma, Unprotected in India*) กล่าวว่า ประชาชนชาติพันธุ์จีนจำนวน 1,000 คน ซึ่งเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่ใหญ่ที่สุดในกลุ่มผู้ลี้ภัยชาวพม่าในประเทศอินเดีย ได้รับการรับรองจากสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติในสถานะผู้ลี้ภัย

¹⁰ Chris Lewa, “Asia’s new boat people,” *Forced Migration Review* 30: 40 — 41, เมษายน 2551, หน้า 40

¹¹ “Burma migrants suffocate in lorry.” BBC, 10 เมษายน 2551. ค้นหาที่ <http://news.bbc.co.uk/2/hi/asia-pacific/7339939.stm> เมื่อ 24 มีนาคม 2550.

ชาวเรือชาวโรฮิงญาจำนวนมากเดินทางมาถึงประเทศไทย, ประเทศมาเลเซีย และประเทศอินโดนีเซีย ได้ทำให้นานาชาติออกแถลงการณ์แสดงความห่วงใยและเปิดเวทีพูดคุยถึงประเด็นนี้ในระดับภูมิภาค¹²

ประจวบเหมาะกับการไหลทะลักเข้ามาอย่างล้นหลามของผู้อพยพชาวพม่าสู่ประเทศเพื่อนบ้าน ยังมีการถกเถียงกันอยู่ว่า คำนียามใดที่จะเหมาะสมในการจำแนกกลุ่มผู้อพยพเหล่านี้ และแนวทางความเหมาะสมที่คนเหล่านี้พึงได้รับการปฏิบัติจากประเทศเจ้าบ้านและหน่วยงานนานาชาติ ประเด็นสำคัญที่ผ่านมามาจนถึงตอนนี้ คือ

จะทำการจำแนกแยกประเภทระหว่างผู้ลี้ภัยและแรงงานอพยพหรือไม่และอย่างไร ทั้งนี้

รัฐบาลของประเทศต่างๆ ในระดับภูมิภาคที่รองรับประชาชนจำนวนมากศาลจากพม่า ยิ่งมีความอ่อนไหวต่อการมาถึงของผู้ลี้ภัยและแรงงานอพยพ

ซึ่งมีนัยยะเกี่ยวข้องทางการเมืองและเศรษฐกิจ ยกตัวอย่างเช่น

ในการตอบข้อซักถามของผู้สื่อข่าวเกี่ยวกับชาวโรฮิงญา นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรีของไทย ตอบคำถามผู้สื่อข่าวว่า “ขอเรียนตามตรง – พวกเขาไม่ใช่ผู้ลี้ภัย

พวกเขาเป็นแค่ผู้หลบหนีเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมาย”¹³

วิธีดำเนินการวิจัยของรายงานฉบับนี้

ภายใต้บริบทการอพยพย้ายถิ่นฐานของประชาชนเป็นจำนวนมากและอย่างต่อเนื่องทั้งภายในและภายนอกประเทศของพม่า และการถกเถียงว่าจะให้คำจำกัดความกับคนกลุ่มนี้อย่างไร

รายงานฉบับนี้จึงมุ่งที่จะตอบคำถามดังต่อไปนี้:

1. อะไรคือสาเหตุที่ทำให้ผู้คนละทิ้งบ้านในประเทศพม่า

และแสวงหาโอกาสทางเศรษฐกิจในประเทศอื่น?

2. กรอบการทำงานของนานาชาติสะท้อนสาเหตุปัญหาของคนกลุ่มนี้ได้ถูกต้องหรือไม่

และระบุถึงความต้องการในการคุ้มครองของคนกลุ่มนี้หรือไม่?¹⁴

¹² “UN to boost focus on Myanmar’s Muslim boat people,” AFP, 12 มีนาคม 2552.

¹³ “Lunch with the FT — Abhisit Vejjajiva,” *Financial Times*, 13 กุมภาพันธ์ 2551. ค้นหาคำที่ <http://www.ft.com/cms/s/2/1db20060-f960-11dd-90c1-000077b07658.html> เมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2550.

¹⁴ ขณะที่รายงานนี้มุ่งเน้นไปที่สาเหตุเฉพาะของการอพยพจากพม่า ประเด็นต่างๆ ที่กว้างขึ้นได้พูดคุยตามข้างล่างนี้ รวมถึงคำนิยามที่เหมาะสมสำหรับประเภทผู้อพยพแบบต่างๆ และกรอบการทำงานเพื่อคุ้มครองผู้อพยพในปัจจุบัน ซึ่งปรับใช้ในหลายประเทศ ที่จริงแล้ว รายงานนี้ มุ่งค้นหาทั้งการระบุปัญหาที่เฉพาะเจาะจง ซึ่งปัจจุบันทำให้เกิดความทุกข์ยากกับคนที่ละทิ้งบ้านเกิดในประเทศพม่า และความล้มเหลวของนานาชาติในการคุ้มครองผู้คนที่อพยพด้วยเหตุที่พวกเขาไม่สามารถเข้าถึงของใช้จำเป็นขั้นพื้นฐาน และสิทธิในบ้านเกิดของตน

เพื่อตอบคำถามเหล่านี้ รายงานฉบับนี้จึงวางอยู่บนชุดข้อมูลซึ่งแบ่งออกเป็นสองส่วน ประกอบด้วยการเก็บคำสัมภาษณ์จำนวน 150 ชุด รวมถึงการแปลข้อมูลโดยนักวิจัยของ KHRG ในช่วงระหว่างเดือนสิงหาคม 2550 และเดือนมีนาคม 2552

ข้อค้นพบจากงานวิจัยชิ้นนี้ได้เพิ่มความหนักแน่น และทำให้พวกเราได้ประจักษ์หน้ากับข้อยืนยันหลักของรายงานฉบับนี้ กล่าวคือ ประชาชนส่วนใหญ่ที่ละทิ้งบ้านเกิดในประเทศพม่าและแสวงหางานในต่างประเทศ มิใช่ละทิ้งบ้านเกิดตามปกติเพื่อหาโอกาสทางเศรษฐกิจที่ดีกว่า หรือเพื่อความสุขสบายส่วนตัว แต่พวกเขากลับหลบหนีความยากแค้นที่คุกคามชีวิต ซึ่งเป็นผลโดยตรงจากนโยบายที่ละเมิดสิทธิของสภาเพื่อสันติภาพและการพัฒนาแห่งรัฐ (State Peace and Development Council – SPDC)

ข้อมูลชุดแรกประกอบด้วยคำสัมภาษณ์จำนวน 128 ราย ซึ่งทำการสัมภาษณ์ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ภายใต้พื้นที่ควบคุมของ SPDC ในรัฐกะเหรี่ยง เริ่มตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2550 ไปจนถึงสิ้นปี 2551 ได้แก่เขตต่างๆ ดังต่อไปนี้ พะอั้น (Pa' an), ดูปลายา (Dooplaya), เอะโทัน (Thaton) และ เหย่าเลเป่น (เหย่าเลเป่น)

รายงานฉบับนี้มุ่งความสนใจไปที่พื้นที่ภายใต้การควบคุมอย่างเข้มงวดของ SPDC ในรัฐกะเหรี่ยง เพื่อสำรวจการละเมิดสิทธิขั้นรุนแรงที่นำไปสู่การปกครองของ SPDC ในพื้นที่ชนบท และผลกระทบจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนขั้นรุนแรงที่มีต่อความยากจน, วิถีชีวิตที่เสี่ยงต่อการถูกละเมิดสิทธิ และความไม่มั่นคงทางอาหาร ยิ่งไปกว่านั้น ผลกระทบต่างๆ เกิดขึ้นจากพื้นที่ควบคุมของ SPDC (มากกว่าพื้นที่สู้รบในเขตภูเขาทางตอนเหนือของรัฐกะเหรี่ยง) ที่แรงงานข้ามชาติเดินทางมา

รายงานฉบับนี้ใช้ทั้งข้อมูลทางสถิติและข้อมูลส่วนบุคคลจากการสัมภาษณ์เพื่อพูดคุยถึงภาวะสิ่งแวดล้อมของการละเมิดสิทธิมนุษยชน และผลที่ก่อให้เกิดความยากจนขึ้นในเขตต่างๆ

ข้อมูลในชุดที่สองประกอบด้วยคำสัมภาษณ์บุคคลจากประเทศพม่าจำนวน 27 ราย ซึ่งปัจจุบันอาศัยและทำงานอยู่ในประเทศไทยซึ่งถูกควบคุมในช่วงระหว่างเดือนมกราคมถึงเดือนมีนาคม 2552

การสัมภาษณ์เหล่านี้ออกแบบขึ้นมาเพื่อหาเหตุผลว่าทำไมคนเหล่านี้จึงตัดสินใจหนีออกจากประเทศพม่า ขณะที่มิใช่ให้สัมภาษณ์ 5 ราย มาจากเขตเมือง (ย่างกุ้ง, เมะละแหม่ง, และเปก) มากกว่า 80 เปอร์เซ็นต์ของผู้ให้สัมภาษณ์มีพื้นเพมาจากชนบททางภาคตะวันออกของพม่า

ประเทศพม่าต้องการความสนใจเป็นพิเศษ เนื่องจากความเหนียวแน่นของ SPDC อีกทั้ง การละเมิดสิทธิต่อประชาชนอย่างกว้างขวางของ SPDC โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ชนบทของประเทศ ดังกล่าวนี้ ประเด็นต่างๆ ที่พูดคุยดังข้างล่างนี้ สามารถหรือควรจะปรับใช้ได้ในกรณีการละเมิดสิทธิอื่นๆ และการอพยพของผู้คนจำนวนมากในปัจจุบันที่เกิดขึ้นในพื้นที่อื่นๆ ในโลกนี้

ผู้ให้สัมภาษณ์ถูกถามเพื่อให้อธิบายเกี่ยวกับชีวิตก่อนหน้านี้นี้ รวมทั้งอาชีพของพวกเขาในพม่า, ค่าครองชีพ, ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกที่จะทิ้งบ้านเกิด

หรือพวกเขาได้เผชิญกับการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนในพื้นที่บ้านเกิด

ข้อมูลและคำกล่าวที่ได้มาจากการสัมภาษณ์เหล่านี้ช่วยฉายภาพให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการละเมิดสิทธิ, ความยากจน และการอพยพ

แน่นอนว่าไม่มีทางที่จะกำหนดจำนวนคนให้สัมภาษณ์ในรัฐกะเหรี่ยง

และคนที่ได้อ้างถึงการละเมิดสิทธิมนุษยชนจนนำมาสู่การตัดสินใจละทิ้งประเทศพม่า

เพื่อมาหางานทำนอกประเทศได้ ดังนั้น

ข้อมูลทั้งสองชุดนี้ควรได้รับการพิจารณาให้เป็นองค์ประกอบเสริมมากกว่าจะถูกเชื่อมโยงโดยตรง ดังนั้น

KHRG หวังที่จะได้เห็น

ประเด็นการละเมิดสิทธิต่างๆที่ผู้อพยพอ้างว่าเป็นปัจจัยบีบคั้นให้พวกเขาหนีออกจากประเทศพม่านั้น

มีความคล้ายคลึงกับปัจจัยที่ถูกอ้างถึงโดยผู้อยู่อาศัยในรัฐกะเหรี่ยงหรือไม่

ตามรายงานฉบับนี้จะแสดงให้เห็นถึงการละเมิดสิทธิต่างๆที่ถูกอ้างไว้ในข้อมูลทั้งสองชุดนั้น

มีความคล้ายคลึงกันเป็นอย่างยิ่ง

ทั้งผู้อยู่อาศัยปัจจุบันในรัฐกะเหรี่ยงและผู้หนีออกจากพม่ามาทำงานในประเทศไทยในปัจจุบัน

ได้อ้างถึงการแสวงหาผลประโยชน์และข้อจำกัดต่างๆที่เกิดขึ้นบ่อยๆ ซึ่งพวกเขาได้ประสบมา หรือ

ได้เห็นกับตาในประเทศพม่า ยิ่งไปกว่านั้น

ผู้ให้สัมภาษณ์ได้อธิบายว่ารูปแบบของการละเมิดเหล่านี้ในประเทศพม่ามีผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเงินและอาหารอย่างมาก

ความสอดคล้องระหว่างข้อมูลทั้งสองชุดนี้ชี้ให้เห็นว่า การละเมิดสิทธิต่างๆที่ SPDC

กระทำในพื้นที่ชนบทในพม่า เป็นการเพิ่มภาวะความยากจนอันคุกคามชีวิตของชาวบ้าน

และความยากจนนี้เองได้บีบบังคับให้ชาวบ้านต้องละทิ้งบ้านเกิดของตนและแสวงหางานทำในต่างประเทศ

เพื่อความอยู่รอด

การกำหนดกรอบการอพยพ

โดยหลักการแล้ว

การจัดประเภทว่าใครเป็นผู้ลี้ภัยหรือผู้พลัดถิ่นภายในประเทศซึ่งตรงกันข้ามกับแรงงานอพยพนั้น

อยู่บนพื้นฐานว่าอะไรคือปัจจัยหลักและปัจจัยดูที่มีอิทธิพลต่อการอพยพย้ายถิ่นฐานของบุคคล

ในขณะที่ปัจจัยผลักดันข้างต้นถึงเงื่อนไขที่ไม่พึงปรารถนาจากสถานที่ต้นทาง ซึ่ง 'ผลักดัน' ให้คนออกไปแสวงหาสถานการณ์ที่ดีกว่าในถิ่นอื่น ส่วนปัจจัยดูดข้างต้นถึงลักษณะทางบวกของสถานที่แห่งใหม่ซึ่ง 'ดึง' ให้ผู้คนหลั่งไหลเข้าไปหา ผู้ลี้ภัยและผู้พลัดถิ่นภายในประเทศ ต่างถูกเข้าใจว่ามีหนทางเลือกน้อยเกี่ยวกับการอพยพย้ายถิ่นฐานและถูกผลักดันออกนอกประเทศบ้านเกิด กล่าวให้เฉพาะเจาะจงกว่านี้ก็คือ ในปี พ.ศ. 2494 สนธิสัญญาที่เกี่ยวข้องกับสถานะของผู้ลี้ภัย ได้นิยามผู้ลี้ภัยว่าเป็นผู้ที่ถูกบีบบังคับให้ละทิ้งประเทศต้นทาง อันเนื่องมาจากการกดขี่ข่มเหงบนพื้นฐานของ "เชื้อชาติ, ศาสนา, สัญชาติ, การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หรือความเห็นทางการเมือง" อย่างเป็นหลักการน้อยกว่านี้ มีการใช้คำจำกัดความโดยนักกิจกรรมรณรงค์บางคนและองค์กรช่วยเหลือต่างๆ เพื่อให้ครอบคลุมไปถึงผู้ที่หลบหนีการคุกคามทางกายภาพอย่างเฉียบพลัน อันเนื่องมาจากการสู้รบ หรือ ภัยธรรมชาติ คำจำกัดความของผู้พลัดถิ่นภายในประเทศตามที่หลักการอันเป็นแนวทางปฏิบัติว่าด้วยผู้พลัดถิ่นภายในประเทศ พ.ศ. 2541 (Guiding Principles on Internal Displacement, 1998) กำหนดไว้ มีความหมายรวมไปถึงผู้ที่พลัดถิ่นอันเนื่องมาจากการกดขี่ข่มเหง, การสู้รบ, การละเมิดสิทธิมนุษยชน, ภัยธรรมชาติ หรือโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ เพียงแต่พวกเขาเหล่านั้นยังไม่ได้ข้ามแนวชายแดนรัฐที่มีการยอมรับในระดับนานาชาติ

ในทางกลับกัน แรงงานอพยพ

ถูกมองว่าเป็นเรื่องปัจเจกบุคคลที่ยังคงสามารถอาศัยอยู่ในบ้านเกิดของตนได้ ซึ่งมีอิสระที่จะย้ายถิ่นฐานเพื่อแสวงหาโอกาสทางเศรษฐกิจที่ดีกว่าในต่างประเทศ ดังนั้น การเลือกย้ายถิ่นฐานของพวกเขาจึงมักถูกมองว่าเป็นเรื่องของการแสวงหาความสุขสบายส่วนตัวมากกว่าจะเป็นเรื่องการอยู่รอด กระทั่งในท้ายที่สุด ผู้ลี้ภัยและผู้พลัดถิ่นภายในประเทศต่างถูกมองว่าถูกผลักดันให้ละทิ้งบ้านเกิด (ดังนั้นจึงไม่มีทางเลือก) ในขณะที่แรงงานอพยพน่าจะตัดสินใจได้อย่างอิสระในการถูกดึงดูดเข้าสู่โอกาสทางเศรษฐกิจที่ดีกว่าในต่างประเทศ

ข้อค้นพบจากงานวิจัยของ KHRG

การวางกรอบงานวิจัยของ KHRG ในส่วนของปัจจัยผลึกและปัจจัยดูดนั้น ไม่ได้เป็นการปฏิบัติการเชิงนามธรรม นักวางแผนนโยบายของรัฐบาล และองค์กรระหว่างประเทศใช้ข้อแตกต่างเหล่านี้ เพื่อกำหนดว่าใครจะได้รับการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม เช่นเดียวกับความช่วยเหลือทางกฎหมายและการคุ้มครองอื่นๆ และสิ่งทำงานวิจัยของ KHRG ได้แสดงให้เห็นก็คือ ไม่มีเส้นแบ่งที่ชัดเจนระหว่างปัจจัยผลึกและปัจจัยดูด เมื่อมันเกิดขึ้นกับประชาชนที่ละทิ้งประเทศพม่า

ในข้อมูลชุดที่ 1 ข้อมูลที่ KHRG รวบรวมจากการสัมภาษณ์ชาวบ้านจำนวน 128 ราย ในพื้นที่ที่ควบคุมของ SPDC ในรัฐกะเหรี่ยง ซึ่งให้เห็นว่าการละเมิดสิทธิอย่างแพร่หลาย ซึ่งโดยส่วนใหญ่ชาวบ้านในพื้นที่เผชิญคือ การละเมิดสิทธิทางร่างกาย และส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยยะสำคัญต่อความยากจน, วิถีชีวิตที่เปราะบางต่อการถูกละเมิดสิทธิ และความไม่มั่นคงทางอาหาร¹⁵

การละเมิดสิทธิที่ถูกอ้างถึงมากที่สุด ที่พบจากการสัมภาษณ์คือการบังคับใช้แรงงาน (47% ของผู้ให้สัมภาษณ์ได้กล่าวถึงประเด็นนี้) การขู่เข็ญ (29%) การปล้นสะดมโดย SPDC และ กองกำลังกะเหรี่ยงพุทธ (Democratic Karen Buddhist Army - DKBA) การบีบบังคับในเรื่องต่างๆ (14%) และการเข้มงวดในการเดินทางออกนอกพื้นที่ (12%) – การละเมิดสิทธิทั้งหมดนำไปใช้ขู่รีดประโยชน์จากแหล่งทรัพยากรของชาวบ้าน ขณะที่การละเมิดสิทธิที่ถูกอ้างถึงไม่บ่อยนักคือ กรณีการจัดเก็บภาษีตามอำเภอใจก็ถูกอ้างถึงเช่นกัน โดยผู้ให้สัมภาษณ์ได้ระบุไว้ว่าเป็นรูปแบบหนึ่งของการขู่รีดประโยชน์ที่เกิดขึ้นในรัฐกะเหรี่ยง¹⁶ นอกเหนือจากการละเมิดสิทธิเพื่อขู่รีดผลประโยชน์เหล่านี้แล้ว

¹⁵ ขณะที่ผู้ให้สัมภาษณ์บางคนอ้างถึงรูปแบบการละเมิดสิทธิโดยเฉพาะที่ส่วนเกี่ยวข้องกับ การสู้รบซึ่งหน้า และการเช่นฆ่า (มักจะเชื่อมโยงกับการปฏิบัติการตอบโต้จลาจลของ SPDC และ DKBA) กรณีเหล่านี้น้อยกว่าตัวเลขความเป็นจริง อย่างไรก็ตาม เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องบันทึกไว้ว่าแม้แต่การละเมิดสิทธิที่ดูเหมือนจะเชื่อมโยงกับการสู้รบและการเช่นฆ่า ก็มักจะเป็นการใช้เพื่อเอื้อให้เกิดการแสวงหาประโยชน์ (ตัวอย่างเช่น การบังคับโยกย้ายถิ่นฐานเข้าไปยังจุดควบคุมของ SPDC หรือการกักขังตามอำเภอใจก็ถูกใช้เพื่อใช้ขู่รีดทรัพย์)

¹⁶ ขณะที่ KHRG มีรายงานอื่นๆ ที่เก็บข้อมูลกรณีการเก็บภาษีตามอำเภอใจโดยกองทัพปลดปล่อยแห่งชาติกะเหรี่ยง (Karen National Liberation Army - KNLA) กลับไม่มีผู้ให้สัมภาษณ์รายใดอ้างถึงประเด็นนี้ในรายงานฉบับนี้โดยเฉพาะเจาะจงที่ระบุถึงการตั้งการเรียกเก็บภาษีโดยบุคคลของ KNLA

ผู้ให้สัมภาษณ์ยังอ้างถึงเหตุการณ์การจับกุมชาวบ้านตามอำเภอใจ, การกดขี่ข่มเหง, การข่มขู่คุกคาม, การวางกับระเบิด, การใช้กลยุทธ์การเผาทำลาย (เช่น การเผาทำลายหมู่บ้านทั้งหมู่บ้าน, เรือสวนไร่นา และยุ้งฉาง อีกทั้ง การจับสัตว์เลี้ยงมาฆ่า) และการทารุณกรรม

ข้อมูลชุดที่สอง มีข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ 27 ราย ซึ่ง KHRG ได้ทำการสัมภาษณ์ผู้อพยพชาวพม่าที่อยู่ในประเทศไทยในฝั่งประเทศไทยในระหว่างเดือนมกราคมและเดือนมีนาคม 2552 จากจำนวนบุคคลผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด 27 ราย มีผู้ให้สัมภาษณ์ 21 ราย (อย่างคร่าวๆ 78%) อ้างถึงการละเมิดสิทธิเพื่อขุดรีดผลประโยชน์ (ซึ่งส่วนใหญ่มักกระทำโดยทหาร SPDC และเจ้าหน้าที่รัฐอื่นๆ) เป็นปัจจัยด้านลบที่ส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ทางเศรษฐกิจในประเทศพม่า การละเมิดสิทธิเพื่อขุดรีดผลประโยชน์ที่กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์อ้างถึง คือ การบังคับใช้แรงงาน, การจัดเก็บภาษีตามอำเภอใจ, การข่มขู่คุกคาม และการยึดที่ดิน

เช่นเดียวกับข้อกำหนดในการเดินทางออกนอกพื้นที่ ถูกนำมาใช้อำนวยความสะดวกคำสั่งการของ SPDC จากการละเมิดสิทธิต่างๆ เหล่านี้ การบังคับใช้แรงงานเป็นรูปแบบการละเมิดสิทธิที่มักเกิดขึ้นเป็นส่วนใหญ่ โดยการอ้างของผู้ให้สัมภาษณ์ 19 ราย (ประมาณ 70%) ระบุว่า เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นประจำในชุมชนบ้านเกิดของพวกเขา

เส้นแบ่งที่คลุมเครือระหว่างปัจจัยผลึกและปัจจัยจุด

ผู้ให้สัมภาษณ์ที่อยู่ในประเทศไทยอธิบายให้ KHRG ทราบว่าการละเมิดสิทธิเพื่อขุดรีดประโยชน์นั้นเพิ่มพูนความยากจน, วิถีชีวิตที่เปราะบางต่อการถูกละเมิดสิทธิ และความไม่มั่นคงด้านอาหารอย่างไรบ้าง ทั้งต่อตัวพวกเขาและชุมชนต่างๆ ในประเทศพม่า ในทางกลับกันประเด็นเหล่านี้

อ้างถึงศูนย์กลางหลักของปัจจัยผลึกที่บีบคั้นให้พวกเขาละทิ้งบ้านเกิดเพื่อแสวงหางานในต่างประเทศ ในบางกรณี ผู้ให้สัมภาษณ์อธิบายว่าผลกระทบคุกคามของการละเมิดสิทธิเพื่อขุดรีดผลประโยชน์นั้นปะปนไปกับปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจ อาทิ น้ำท่วม และความแห้งแล้ง รวมทั้งข้อจำกัดในการได้รับค่าแรงที่เหมาะสม¹⁷

ในขณะที่ KHRG ทำการสัมภาษณ์บุคคลในประเทศไทยซึ่งโดยปกติจะถูกจัดให้อยู่ในกลุ่ม 'แรงงานอพยพ' ปัจจัยที่พวกเขาอ้างว่าเป็นแรงจูงใจในการตัดสินใจอพยพ เป็นที่ชัดเจนว่าการละเมิดสิทธิของ SPDC สร้างความลำบากให้กับพวกเขาเพื่อเอาชีวิตรอดในพื้นที่บ้านเกิดของพวกเขาเอง นับตั้งแต่นั้น พวกเขาจึงตัดสินใจมาเป็นผู้อพยพ ซึ่งไม่ใช่เรื่องง่าย

¹⁷ อีกทั้งยังมีกรณีที่ได้อ้างถึงการสังหารและการคุกคามทางบนฐานการเมือง รวมทั้ง เหตุการณ์กักขังตามอำเภอใจที่เกิดขึ้น 3 ครั้ง และเหตุการณ์ข่มขู่คุกคาม 4 ครั้ง

เพียงเพราะถูกล่อใจมาที่ประเทศไทยด้วยถูกกระตุ้นจากเรื่องเศรษฐกิจ แต่เป็นเพราะพวกเขาพบว่าไม่มีหนทางรอดในบ้านเกิดที่ประเทศพม่า เป็นที่ชัดเจนว่า ความแตกต่างระหว่างปัจจัยผลักดันและปัจจัยดูดนั้ยังคงคลุมเครือ ในกรณีของผู้อพยพชาวพม่า แนวคิดของผู้ลี้ภัยสำหรับผู้ลี้ภัยนั้นกลับซับซ้อนยิ่งกว่านั้น เพราะผู้ลี้ภัยนั้นไม่เพียงแต่เสาะหางานที่ดีกว่าในต่างประเทศ แต่กลับยังถูกดึงเข้าไปยังสถานที่อย่างเช่นประเทศไทย และมาเลเซีย เพื่อที่จะเข้าถึงการคุ้มครอง สำหรับผู้ลี้ภัยและผู้พลัดถิ่นภายในประเทศ การคุ้มครองของพวกเขาถือเป็นบริการอันหนึ่งที่มักได้รับการจัดเตรียมให้โดยหน่วยงานของรัฐ องค์การของสหประชาชาติ และเอ็นจีโอนานาชาติ โดยเฉพาะผู้ลี้ภัยนั้น การคุ้มครองมักเป็นที่เข้าใจกันในเรื่องต้นว่าเป็นการคุ้มครองทางกฎหมายเพื่อป้องกันการส่งกลับประเทศ ต้นทาง – หมายถึงการบีบบังคับให้บุคคลใดๆ ไปสู่ถิ่นที่อาจต้องเผชิญกับการกดขี่ ความทุกข์ที่อยู่ข้างหน้านอกเหนือไปจากการใช้กฎหมายให้ความคุ้มครองต่อการส่งกลับประเทศต้นทางแล้ว วงศ์กรการช่วยเหลือต่างๆ ได้ดำเนินการให้ความช่วยเหลือในรูปแบบที่วางอยู่บนพื้นฐานของสิทธิมนุษยชน เช่น โครงการด้านเพศสภาวะ – บนพื้นฐานความรุนแรง (Gender – Based violence programmes) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในอาณัติการคุ้มครองของพวกเขา

อย่างไรก็ตาม การตัดสินใจละทิ้งบ้านของผู้อพยพจากประเทศพม่า เป็นยุทธวิธีการคุ้มครองตนเองเบื้องต้น ผ่านสิ่งที่ปัจเจกบุคคลใดๆ จะสามารถรับประกันพื้นฐานการอยู่รอดของชีวิตพวกเขาและครอบครัว ในขณะที่ต้องยืนหยัดเผชิญกับการถูกขูดรีดผลประโยชน์และการละเมิดสิทธิอื่นๆ ในพื้นที่บ้านเกิดของพวกเขา แนวคิดเช่นนี้ขยายความเข้าใจในเรื่องการคุ้มครองให้ไปไกลกว่าการคุ้มครองในด้านกฎหมายเพื่อป้องกันการส่งกลับประเทศต้นทางและการส่งผ่านความช่วยเหลือที่วางอยู่บนพื้นฐานหลักการสิทธิมนุษยชนจากบนลงล่างโดยองค์กรช่วยเหลือต่างๆ นอกจากนี้ ยังรวมถึงการกระทำของบุคคลที่เป็นไปเพื่อลดหรือหลีกเลี่ยงการละเมิดสิทธิ และผลกระทบอันตรรายของการละเมิดสิทธิในบ้านเกิดของพวกเขา¹⁸

¹⁸ This approach is in line with that of the International Committee of the Red Cross, วิธีการสอดคล้องกับคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ ซึ่งให้คำจำกัดความการคุ้มครองว่า “กิจกรรมใดๆ ที่มุ่งที่จะได้รับความนับถืออย่างเต็มขั้นในสิทธิของปัจเจกบุคคลอันสอดคล้องกับสายลักษณะอักษรและเจตนาที่สอดคล้องกับตัวบทกฎหมาย” (อาทิ กฎหมายสิทธิมนุษยชน, กฎหมายด้านมนุษยธรรมและผู้ลี้ภัย) (การปกป้องผู้พลัดถิ่นภายในประเทศ, Inter-Agency Standing Committee, 1999/2542, หน้า 4) ในทางปฏิบัติ การคุ้มครองเช่นนั้นครอบคลุมยุทธศาสตร์ที่มีเป้าหมายอยู่ท่ามกลางสิ่งอื่นๆ, การป้องกันและการยับยั้งการละเมิดสิทธิ (Growing the Sheltering Tree: Protecting Rights through Humanitarian Action, Inter-Agency Standing Committee, 2002/2545, หน้า 11-12.)

KHRG เลือกลงใช้ยุทธวิธีการคุ้มครองตนเองเบื้องต้น มากกว่าแนวคิดทั่วไป อย่างเช่น ‘ยุทธศาสตร์ในการเอาชีวิตรอด’ เพื่อเน้นย้ำให้องค์กรทางการเมืองของผู้ที่เลือกการอพยพ โดยการมองการปกป้องคุ้มครองในแง่การเมือง จะทำให้คนๆ หนึ่งสามารถเข้าใจทั้งเรื่องของการละเมิดสิทธิที่เป็นรากฐานของการอพยพจากพม่า เช่นเดียวกันกับความสอดคล้องของการอพยพและภารกิจการคุ้มครองของรัฐบาล, หน่วยงานขององค์การสหประชาชาติ และองค์กรเอ็นจีโอระหว่างประเทศ ซึ่งในปัจจุบันกำลังให้การสนับสนุนแก่ประชากรผู้ลี้ภัยตามธรรมเนียมปฏิบัติ ความเข้าใจเรื่องการปกป้องคุ้มครองในแง่นี้

เสนอโอกาสที่จะได้รับการสนับสนุนจากภายนอกต่อยุทธวิธีการคุ้มครองตนเองเบื้องต้น (รวมไปถึงความพยายามที่จะรับประกันการทำงานที่ปราศจากการละเมิดสิทธิ, สนับสนุนการพึ่งพาตนเองของสมาชิกในครอบครัว, สามารถส่งบุตรไปโรงเรียนและไม่ถูกจับ, บิบบังคับ และขู่เชิญในระหว่างทาง และถูกส่งตัวกลับในที่สุด) ซึ่งเป็นยุทธวิธีที่แรงงานข้ามชาติใช้เป็นประจำ

กรอบการทำงานระดับนานาชาติและการประยุกต์ใช้

หลังจากที่ได้กล่าวถึงปัจจัยต่างๆ ที่เป็นตัวกระตุ้นให้ผู้คนพากันหลั่งไหลออกจากประเทศพม่าเพื่อมาหางานทำในต่างประเทศ บุคคลโดยส่วนใหญ่เหล่านี้สามารถเป็นได้เข้าใจได้อย่างถูกต้องว่าเป็นผู้ลี้ภัยที่แสวงหาการดำรงชีวิต บุคคลเหล่านี้มีความตระหนักในการได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย และใช้ยุทธวิธีการคุ้มครองตนเองเบื้องต้น (เช่น เลือกที่จะเป็นแรงงานข้ามชาติและหางานทำไปเรื่อยๆ) เพื่อความอยู่รอด

การตระหนักถึงเหตุผลหลากหลายประการที่มีอิทธิพลต่อการอพยพออกจากบ้านเกิดในประเทศพม่า คำถามข้อที่สองของรายงาน สามารถระบุได้ในตอนนี้คือ กฎหมายด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่มีอยู่ กรอบการทำงานและแนวปฏิบัติสะท้อนถึงสาเหตุการอพยพย้ายถิ่นของประชาชนจากพม่า รวมทั้งระบุความต้องการในการได้รับการคุ้มครองของประชากรผู้อพยพได้อย่างเที่ยงตรงหรือไม่ ภายหลังจากการตรวจสอบกฎหมายและแนวปฏิบัติเหล่านั้น ก็ได้คำตอบที่กระจ่างชัดว่า “ไม่”

แม้หลายครั้ง มักจะมีการคาบเกี่ยวกันของปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจให้เกิดการอพยพย้ายถิ่นฐาน, ระบบระเบียบทางกฎหมายระหว่างประเทศ

และแนวปฏิบัติที่พยายามทำให้ชาวพม่าผู้ละทิ้งบ้านเกิดเข้าไปอยู่ในสามกลุ่มแคบๆ ซึ่งมักจะเป็นหมวดหมู่ที่ถูกนิยามไว้อย่างตายตัว คือ ผู้ลี้ภัย, ผู้พลัดถิ่นภายในประเทศ และแรงงานอพยพ

ในสามหมวดหมู่นี้ คนที่ถูกจัดเป็น 'แรงงานอพยพ' ดูเหมือนจะถูกนิยามไว้อย่างแคบที่สุด เป็นกลุ่มที่ได้รับการคุ้มครองน้อยที่สุด ที่จริงแล้ว หลายสิบปีมานี้

นักคิดทางด้านกฎหมายและนักวางแผนนโยบาย

ต่างช่วงชิงที่จะสร้างคำนิยามอันเป็นที่น่าพึงพอใจในการกำหนดความเป็นแรงงานอพยพ

ประเด็นหนึ่งที่ทำให้เกิดการถกเถียงไม่เข้าค่ายไม่ออกในทางกฎหมาย คือ

ปัญหาในการขีดเส้นแบ่งระหว่างการย้ายถิ่นฐานโดยสมัครใจหรือไม่สมัครใจ ดังที่ได้กล่าวกันไว้ข้างต้น

คนจำนวนมากยังคงทักท้วงการอพยพมาเป็นแรงงานเป็นทางเลือกอิสระที่ผู้อพยพลีเลือกเอง

ซึ่งอาจจะเป็นความจริงในบางประเทศ แต่ข้อค้นพบของ KHRG

จากการสัมภาษณ์แรงงานต่างด้าวชาวพม่า ทำให้มีความชัดเจนว่าการตัดสินใจย้ายถิ่นฐานออกจากพม่า มักจะไม่ได้เกิดจากความต้องการมีฐานะมั่นคงขึ้นแต่เพียงประการเดียว

แต่การตัดสินใจมักเกิดขึ้นเพราะว่ามันเป็นเพียงหนทางเดียวที่คนๆ นั้นหรือครอบครัวจะมีชีวิตรอด

ความแตกต่างกันโดยสิ้นเชิงในกรณีของแรงงานอพยพ

กับการให้การคุ้มครองทางกฎหมายในระดับนานาชาติที่สามารถจัดหาให้กับผู้ลี้ภัยได้ คือ

สามกรอบการทำงานในที่นี้ ซึ่งได้รับการประเมินว่ามีความเข้มแข็งมากที่สุด

จุดแข็งของกรอบการทำงานส่วนใหญ่ได้มาจากการยอมรับของนานาชาติที่มีมาอย่างยาวนานว่าต้องให้การคุ้มครองกับคนที่ถูกบีบบังคับให้ละทิ้งประเทศบ้านเกิด

อันเนื่องมาจากการกดขี่ข่มเหงทางการเมืองและสังคม แต่สำหรับประเทศที่มีพลเมืองมากกว่า 50 ล้านคน

ตกอยู่ภายใต้การปกครองที่กดขี่ของ SPDC ไม่เพียงกลายเป็นผู้ลี้ภัยที่มีมากขึ้นอย่างที่รับรู้กันอยู่

แต่ชาวพม่าจำนวนหลายล้านคนที่ถูกตีตราว่าเป็น 'แรงงานอพยพ' ในความเป็นจริงแล้ว

พวกเขาหลบหนีออกจากประเทศของตนเพื่อความอยู่รอด จากการสัมภาษณ์โดย KHRG

ทั้งภายในรัฐกะเหรี่ยงและนอกประเทศ ซึ่งให้เห็นว่าชาวพม่าจำนวนมากที่ละทิ้งบ้านเกิดนั้น

มิใช่เพียงเพราะมีสาเหตุจากการกดขี่ข่มเหงทางการเมืองหรือสังคม

แต่พวกเขาอาศัยอยู่ในรัฐที่ความยากจนข้นแค้นคุกคามชีวิตของพวกเขา

อันเกิดจากนโยบายที่ละเมิดสิทธิมนุษยชนของ SPDC

ความเข้มแข็งของกฎเกณฑ์อันเป็นแนวปฏิบัติในปัจจุบันเพื่อคุ้มครองผู้พลัดถิ่นภายในประเทศ

วางอยู่ก้ำกึ่งระหว่างการเป็นแรงงานต่างด้าวกับการเป็นผู้ลี้ภัย

ในขณะที่มาตรฐานของการเป็นผู้พลัดถิ่นภายในประเทศถูกยกขึ้นไว้ในหลักการอันเป็นแนวทางปฏิบัติต่อผู้พลัดถิ่นภายในประเทศ พ.ศ. 2531 (1988 Guiding Principles on International Displacement) ซึ่งได้รับการนิยามและยอมรับจากนักวางแผนนโยบายมากกว่ากฎเกณฑ์แนวปฏิบัติสำหรับแรงงานอพยพ นอกจากนี้ กฎเกณฑ์แนวปฏิบัติเหล่านั้นกลับยังไม่ได้ถูกจัดการรวบรวมไว้เป็นกฎหมายระหว่างประเทศ ดังนั้น จึงอ่อนกว่ากฎเกณฑ์การคุ้มครองทางกฎหมายสำหรับผู้ลี้ภัย แต่แนวปฏิบัติในการคุ้มครองผู้พลัดถิ่นภายในประเทศเหล่านี้ เป็นเช่นเดียวกับกฎเกณฑ์ทางกฎหมายสำหรับผู้ลี้ภัย ซึ่งจัดลำดับความสำคัญของคนที่เห็นแล้วว่าถูกคุกคามทางกายอย่างเฉียบพลัน ไม่ว่าจะเกี่ยวข้องกับกรณีเช่นฆ่า, สงคราม, 'สถานการณ์ความรุนแรงที่ทำให้เกิดขึ้นโดยทั่วไป', การละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือ ภัยที่เกิดจากธรรมชาติ หรือ ฝีมือของมนุษย์ การที่คนจำนวนมากอพยพย้ายถิ่นภายในพม่าด้วยเหตุผลเดียวกันกับคนที่ละทิ้งประเทศ คำนิยามเช่นนั้น จึงล้มเหลวอีกครั้ง ที่จะระบุอย่างได้ถูกต้องถึงปัจจัยอันซับซ้อนที่นำไปสู่การละทิ้งถิ่นฐานของคนจำนวนมาก

พื้นฐานการขาดแคลนทางกฎหมายและแนวปฏิบัติที่เป็นกรอบการคุ้มครองสำหรับผู้อพยพที่หนีจากเงื่อนไขของความยากจนขั้นแค้นที่คุกคามต่อชีวิต ซึ่งเป็นผลมาจากการละเมิดสิทธิ แสดงให้เห็นว่าชุมชนด้านกฎหมายของนานาชาตินั้นอยู่ห่างไกลกับความเป็นจริงที่ประชาชนในชนบทของพม่ากำลังเผชิญอยู่ไม่น้อยแค่นั้น ทั้งนี้ การที่คนจำนวนมากถูกละทิ้งโดยไม่มีแม้แต่กฎหมายที่สอดคล้องเพียงสักข้อหนึ่ง และแนวปฏิบัติที่เป็นกรอบการทำงานด้านการคุ้มครอง ดำรงไว้เพียงแต่การเป็นรัฐที่เปราะบางต่อการถูกละเมิดสิทธิ ที่คนเหล่านี้พยายามหลีกเลี่ยงไปให้พ้น เมื่อพวกเขาตัดสินใจละทิ้งบ้านเกิดในประเทศพม่า หลักฐานนี้ควรทำให้นักวางแผนนโยบายตั้งคำถามอย่างจริงจังต่อแนวคิดในปัจจุบันของพวกเขาต่อแรงงานอพยพ ไม่ว่าจะอยู่นอกหรือในประเทศพม่าก็ตาม และอะไรบ้างที่แบ่งแยกพวกเขาเหล่านั้นออกจากคนที่โดยปกติจะถูกจัดให้เป็นผู้พลัดถิ่นในประเทศหรือว่าเป็นผู้ลี้ภัย

ข้อเสนอแนะ

การละเมิดสิทธิมนุษยชนเพื่อขูดรีดประโยชน์ที่กระทำกันอย่างเป็นระบบและการคุกคามอื่นๆ ที่เกิดขึ้นในพม่าเป็นรากเหง้าปัญหาของการย้ายถิ่นจากประเทศบ้านเกิดในพม่า

ที่จำเป็นต้องได้รับการระบุถึง อย่างไรก็ตาม

ตราบเท่าที่ยังมีการละเมิดสิทธิมนุษยชนและการย้ายถิ่นฐานยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ควรมีการลงมือดำเนินการให้การช่วยเหลือประชาชนผู้ซึ่งเปราะบางต่อการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนจากประเทศพม่าซึ่งขณะนี้ทำงานอยู่ในต่างประเทศ

ขยายการคุ้มครอง

องค์กรนานาชาติ รัฐบาล และองค์กรด้านสิทธิมนุษยชน ที่ปัจจุบัน (หรือมีศักยภาพ)

กำลังดำเนินงานอยู่ตามแนวชายแดนพม่าและให้การช่วยเหลือแก่ประชากรผู้ลี้ภัยโดยหลักการ

ควรตระหนักถึงการคุ้มครองทางกฎหมายให้แก่ผู้ที่ย้ายถิ่นฐานมาจากประเทศพม่าและปัจจุบันทำงานอยู่นอกเขตค่ายผู้ลี้ภัยที่ได้รับการรับรองอย่างเป็นทางการ

เมื่อหน่วยงานเหล่านี้ยอมรับเส้นแบ่งระหว่างผู้อพยพและผู้ลี้ภัยจากพม่าว่าไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ

พวกเขาควรพยายามขยายการคุ้มครองในปัจจุบันให้กว้างไปกว่ากลุ่มแคบๆ ของผู้ลี้ภัย

เพื่อที่จะสะท้อนให้เห็นถึงรากเหง้าอันแท้จริงของปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่กระตุ้นให้คนจำนวนมาก

ละทิ้งถิ่นฐานในประเทศพม่า และแสวงหางานทำนอกประเทศ

หน่วยงานและองค์กรต่างๆ ที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับงานการให้ความคุ้มครอง

ควรมุ่งมั่นที่จะทำความเข้าใจโดยเฉพาะกับความท้าทายเรื่องสิทธิมนุษยชนตามที่ระบุไว้โดยผู้อพยพ

และสนับสนุนยุทธวิธีการคุ้มครองตนเองเบื้องต้น ซึ่งบุคคลเหล่านี้กำลังใช้อยู่

อีกทั้งรัฐบาลของประเทศเจ้าบ้านและนานาชาติควรเพิ่มระดับการสนับสนุนทางการเงิน ด้านความคิด

และทางการเมือง แก่องค์กรเอ็นจีโอทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับนานาชาติ

ที่มีภารกิจการทำงานให้ความคุ้มครองแก่ชุมชนผู้อพยพที่มาจากประเทศพม่า ที่ซึ่งกฎระเบียบต่างๆ

ของประเทศเจ้าบ้านเป็นอุปสรรคต่อการขยายการช่วยเหลือด้านกฎหมาย มนุษยธรรม

และการช่วยเหลืออื่นๆ แก่ผู้อพยพซึ่งเปราะบางต่อการถูกละเมิดสิทธิ

ให้อยู่ในระบบของการเป็นแรงงานที่ได้รับค่าจ้างตอบแทน นอกจากนี้ การต่อรองกับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น

อาจเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้เกิดการแก้ไขนโยบายอันเข้มงวดนั้นเสีย

สร้างกรอบการทำงานระดับนานาชาติ

ในระดับกฎหมายและการเมืองระหว่างประเทศ ผู้ที่เขียนนโยบายควรร่างกฎหมายและแนวปฏิบัติ

ที่ถูกต้องมากขึ้น เพื่อไต่ตรองถึงสาเหตุที่นำมาซึ่งการละทิ้งบ้านเกิดในพม่าของประชาชนเหล่านั้น

และสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกันในที่อื่นๆ ต้องมีความพยายามที่จะสร้างระบอบสังคมนานาชาติที่เป็นอิสระ มีความแข็งแกร่ง

สามารถที่จะปกป้องคุ้มครองได้ดีขึ้นให้กับผู้อพยพจากพม่าที่เปราะบางต่อการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนและ

ในที่อื่นๆ ซึ่งผู้อพยพทำงานอยู่ในต่างประเทศ และขาดสถานที่พักพิงชั่วคราว หรือ

อยู่ในสถานที่ซึ่งทางราชการกำหนดไว้เพื่อให้การคุ้มครองผู้ลี้ภัย

ทางเลือกหนึ่งคือการสร้างแนวปฏิบัติที่เป็นกรอบการทำงานให้แก่ผู้อพยพเหล่านั้น

ที่คล้ายคลึงกับหลักการอันเป็นแนวทางปฏิบัติต่อผู้พลัดถิ่นภายในประเทศ

มากกว่าการมาร่างกฎหมายใหม่ทั้งหมดหรือกฎเกณฑ์อันเป็นแนวปฏิบัติ ทั้งนี้

ควรใช้ประโยชน์จากกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนซึ่งเป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางอยู่แล้ว

และมีการประมวลไว้ในกฎหมายระหว่างประเทศแล้ว

มีการต่อสู้ยาวนานอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

เพื่อที่จะสร้างกรอบการทำงานในการคุ้มครองผู้อพยพในทางกฎหมายระดับนานาชาติที่มีประสิทธิภาพและ

เหมาะสม อย่างไรก็ตาม ขั้นตอนที่เป็นรูปธรรมจะต้องสามารถนำไปกำหนดความต้องการ

(และสนับสนุนยุทธวิธีการคุ้มครองตนเองเบื้องต้น)

ของผู้อพยพชาวพม่านับล้านคนที่ปัจจุบันอาศัยอยู่ไกลจากบ้านเกิดในประเทศพม่า

และเป็นผู้ที่ขาดการได้รับการยอมรับอย่างเป็นทางการในสถานะผู้ลี้ภัย

พร้อมไปกับข้อเสนอแนะเฉพาะเจาะจงที่รวมไว้ในรายงานฉบับนี้

รายงานนี้มุ่งที่จะกระตุ้นให้เกิดการพูดคุยอย่างจริงจังถึงสาเหตุของการอพยพย้ายถิ่นฐานจากประเทศพม่า

ข้อจำกัดของกลไกการคุ้มครองของนานาชาติต่อผู้อพยพเหล่านี้

และการริเริ่มที่มีความเป็นไปได้เพื่อการกำหนดความต้องการในการคุ้มครองของผู้อพยพอย่างมีประสิทธิภาพ

มากขึ้น

ในขณะที่ข้อค้นพบที่แสดงไว้ในรายงานนี้ถูกทำให้เด่นชัดขึ้นโดยการสัมภาษณ์ที่คล้ายคลึงกันนับพันครั้งโดย

KHRG ในระยะเวลากว่า 17 ปีมานี้

รายงานฉบับนี้ควรใช้เป็นเครื่องมือในการกระตุ้นและเป็นแบบอย่างการวิจัยที่จะมีต่อไปในอนาคตโดยองค์

การและหน่วยงานอื่นๆ ที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้ลี้ภัยและผู้อพยพ

รวมทั้งการทำงานเชิงนโยบายด้วย

หมายเหตุ

รายงานฉบับนี้วางบนฐานข้อมูลสองชุด คือ 1)

ปากคำของชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านในรัฐกะเหรี่ยงในพื้นที่การควบคุมของทหารพม่าอย่างแผ้วถางมากที่สุด (รวมทั้งเขต เอะโพน, ดูปลาเยา, เหย่าเลเบ่น และพะอัน) จากการสัมภาษณ์คนจำนวน 128 ราย ซึ่งทำการสัมภาษณ์ในภาษากะเหรี่ยงสกอร์, กะเหรี่ยงโป และพม่า ในระหว่างเดือนสิงหาคม 2550 และ ธันวาคม 2551 2) ปากคำของชาวพม่าซึ่งเป็นคนพื้นถิ่นจำนวน 27 ราย (ประกอบด้วยชนชาติพันธุ์เบอร์มัน, กะเหรี่ยง, มอญ, และชิน) ที่ปัจจุบันอาศัยอยู่ในประเทศไทยในฐานะ 'แรงงานอพยพ' และถูกสัมภาษณ์ในระหว่างเดือนมกราคมและมกราคม 2552 ทั้งนี้ การสัมภาษณ์ผู้อพยพใช้ทั้งภาษากะเหรี่ยงสกอร์, กะเหรี่ยงโป และพม่า

โดยมากของการวิเคราะห์และข้อมูลความเป็นมาของรายงานฉบับนี้

ได้รับข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์จำนวนหลายพันราย ที่ทำการสัมภาษณ์โดยการลงพื้นที่วิจัยของ KHRG ตั้งแต่องค์กรก่อตั้งขึ้นเมื่อปี 2535 ทั้งนี้ แนวคิดและวิธีการในการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพมากกว่าเชิงปริมาณ

เพื่อที่จะเปิดโอกาสให้ผู้ถูกสัมภาษณ์พูดถึงตัวเองเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิ,

ผลกระทบและความเกี่ยวข้องที่เกิดขึ้นกับการดำเนินชีวิตของพวกเขา นอกจากนี้

เพื่อที่จะให้พวกเขาได้อธิบายถึงลักษณะวิธีการที่พวกเขาได้ตอบกับเหตุการณ์เหล่านั้น

ข้อมูลสนับสนุนอื่นๆ ถูกดึงออกมา ตามที่เหมาะสม จากสถาบันทางวิชาการ และบทความต่างๆ ของสื่อ

เช่นเดียวกับรายงานจากรัฐบาล, หน่วยงานความร่วมมือระหว่างรัฐและองค์กรเอ็นจีโอ

ชื่อของสถานที่ต่างๆ ที่กล่าวไว้ในรายงานฉบับนี้แสดงไว้ในแผนที่ตามที่แนบมากับรายงาน โดยส่วนใหญ่

เขต, เมือง, หมู่บ้าน และแม่น้ำในรัฐกะเหรี่ยงนั้น เป็นชื่อในภาษากะเหรี่ยงและพม่า

และเราพยายามที่จะทำให้เป็นแบบเดียวกันไว้ตลอดทั้งรายงาน ในขณะที่เขตต่างๆ

ในรัฐกะเหรี่ยงมีชื่อภาษาพม่ากำกับอยู่ด้วย

แนวเขตแดนของเขตในรัฐกะเหรี่ยงนั้นใช้ตามการกำหนดของคนกะเหรี่ยงท้องถิ่น

(แสดงไว้ในแผนที่รัฐกะเหรี่ยงด้านล่าง) และสหภาพกะเหรี่ยงแห่งชาติ (the Karen National Union -

KNU) แต่ไม่ใช่แนวเขตแดนที่ทำไว้โดย SPDC ภายใต้การกำหนดของ SPDC

(แสดงไว้ในแผนที่พม่าด้านล่าง) จะเห็นว่าพื้นที่ทางซีกตะวันตกของเขตตองกู และ เหย่าเลเบ่น

ตกอยู่ในเขตตะวันออกของเขตเปกู (บาโก)

ทางตะวันตกของเขตเอะโพนและดูปลาเยานั้นจากส่วนของรัฐมอญ และ เขตเทนเนสเซอร์ิม (Tenasserim

Division) รวมทั้งหมดเข้าเป็นเขตที่แยกออกจากรัฐกะเหรี่ยงโดยสิ้นเชิง

ชื่อในภาษากะเหรี่ยงและพม่าถอดชื่อเป็นภาษาอังกฤษโดยใช้มาตรฐานของ KHRG เป็นสำคัญ

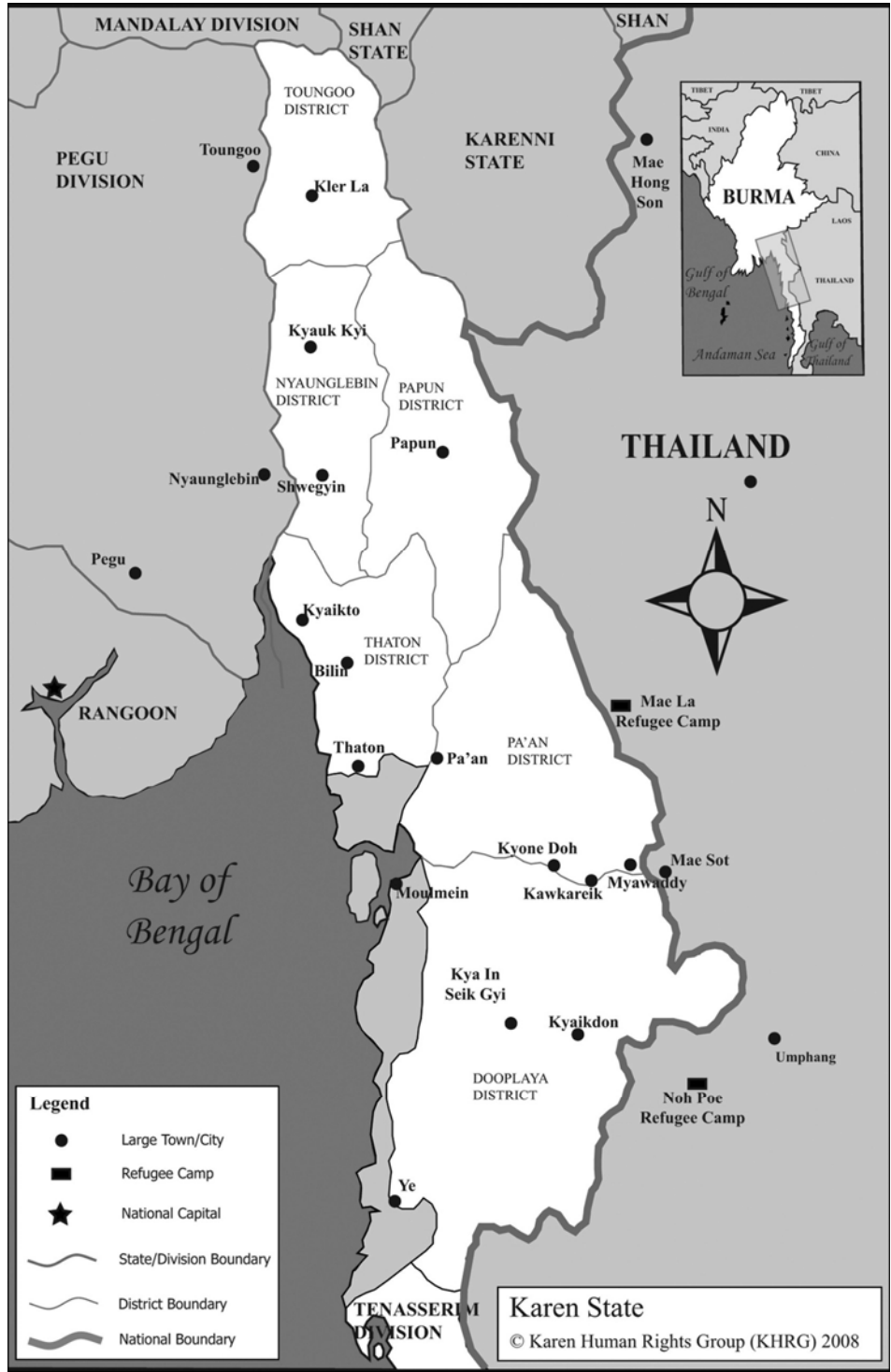
และอาจมีหลายคำคลาดเคลื่อนจากคำที่องค์กรอื่นๆ ใช้
 เนื่องจากยังไม่มีแบบแผนในการกำหนดใช้คำเหล่านี้ร่วมกันอย่างเป็นทางการ
 รายงานในภาษาอังกฤษฉบับนี้ใช้วิธีการสะกดแบบอังกฤษ
 ยกเว้นข้อความอ้างอิงซึ่งเขียนในภาษาอังกฤษแบบอเมริกัน อย่างไรก็ตาม วันที่ใช้รูปแบบอเมริกัน

KHRG ใคร่ขอแสดงความขอบคุณต่อสมาคมแรงงานยวง ชิ อู (Yaung Chi Oo Worker Association),
 โครงการทุนฮาร์ต มหาวิทยาลัยดยุค (Duke University Hart Fellowship Program)
 และผู้ไม่ประสงค์จะออกนามที่ให้การช่วยเหลือจำนวนหลายท่าน

คำศัพท์และอักษรย่อ

AFPFL	Anti-Fascist People's Freedom League	พรรคสันนิบาตเสรีชนต่อต้านฟาสซิสต์
BSPP	Burma Socialist Programme Party	พรรคโครงการสังคมนิยมพม่า
DKBA	Democratic Karen Buddhist Army	กองกำลังกะเหรี่ยงพุทธเพื่อประชาธิปไตย
IDP	Internally Displaced Person	ผู้พลัดถิ่นภายในประเทศ
KNLA	Karen National Liberation Army	กองทัพปลดปล่อยแห่งชาติกะเหรี่ยง
KNPP	Karenni National Progressive Party	พรรคก้าวหน้าแห่งชาติกะเหรี่ยง
KNU	Karen National Union	สหภาพแห่งชาติกะเหรี่ยง
LIB	Light Infantry Battalion	กองพันทหารราบอาวูเบา

LID	Light Infantry Division	กองพลทหารราบอาวูธเบา
MADB	Myanmar Agricultural Development Bank	ธนาคารเพื่อการพัฒนาทางการเกษตรพม่า
NCGUB	National Coalition Government of The Union of Burma	รัฐบาลผสมแห่งชาติแห่งสหภาพพม่า
NLD	National League for Democracy	พรรคสันนิบาตเพื่อประชาธิปไตยแห่งชาติ
SPDC	State Peace and Development Council	สภาเพื่อสันติภาพและการพัฒนาแห่งรัฐ
SLORC	State Law and Order Restoration Council	สภาฟื้นฟูกฎหมายและระเบียบแห่งรัฐ
SSA	Shan State Army	กองทัพรัฐฉาน
UN	United Nations	สหประชาชาติ
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization	องค์การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ
UNHCR	United Nations High Commissioner for Refugees	สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ
kyat	<p>จั๊ต: สกุลเงินของประเทศพม่า อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราเปรียบเทียบกับสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐ (อ้างอิงค่าเงินในช่วงที่เขียนรายงาน) อัตราแลกเปลี่ยนอย่างเป็นทางการ คือ 1 ดอลลาร์สหรัฐ เทียบเท่า 5.8 จั๊ต ส่วนอัตราแลกเปลี่ยนในตลาด คือ 1 ดอลลาร์สหรัฐ เทียบเท่า 1000 จั๊ต</p>	
viss	<p>วิส: หน่วยชั่งตวงน้ำหนัก 1 วิส เท่ากับ 1.6 กิโลกรัม 3.6 lb.</p>	

2. ความเป็นมา

อำนาจเผด็จการในพม่า

ก่อนที่พม่าจะได้รับอิสรภาพจากการปกครองของสหราชอาณาจักรอังกฤษในปี พ.ศ. 2491

ผู้นำกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ

ที่มีสำนึกทางการเมืองต่างวิตกกังวลว่าเป้าหมายของพวกเขาที่ต้องการให้ชนเผ่ามีสิทธิที่จะกำหนดแนวทางการปกครองของตนเองนั้นอาจถูกคุกคามโดยการปกครองแบบรวมศูนย์อำนาจ

และจากรัฐบาลที่มีชาติพันธุ์เบอร์มันเป็นใหญ่ สิ่งที่แตกต่างกันออกไปจากความวิตกกังวลเหล่านี้คือ

รัฐบาลหลังการได้รับอิสรภาพภายใต้การนำของอู นู พรรคสันนิบาตเสรีชนต่อต้านฟาสซิสต์ (Anti – Fascist People's Freedom League – AFPFL)

ได้เริ่มโครงการสร้างชาติที่ก่อเป็นรูปร่างขึ้นอย่างกว้างขวางโดยประสบการณ์การดิ้นรนเพื่อจะเป็นอิสระของ

กลุ่มชาติพันธุ์เบอร์มัน และมุ่งมั่นไปที่การขยายอำนาจรัฐแบบรวมศูนย์ไปทั่วประเทศ

รูปแบบการสร้างชาติที่ดำเนินการโดยรัฐบาลหลังการเป็นอิสระจากอังกฤษ

ถูกต้องด้านโดยผู้นำชนเผ่าเป็นจำนวนมาก

ทั้งอู นูและพรรคสันนิบาตเสรีชนต่อต้านฟาสซิสต์ (AFPFL)

ขาดซึ่งความชอบธรรมในวงกว้างภายนอกชนเผ่าเบอร์มันที่เป็นชาติพันธุ์กลุ่มใหญ่ ดังนั้น

โครงการสร้างชาติของรัฐบาลจึงล้มลุกคลุกคลานตั้งแต่จุดเริ่มต้น และชนชาติพันธุ์ต่างๆ

ตอบโต้โดยการจับอาวุธขึ้นสู้กับฝ่ายบริหารประเทศของอู นู นอกจากนี้

ยังเป็นการเพิ่มทวีการก่อกบฏของบรรดาชนเผ่าต่างๆ

รัฐบาลพม่าภายหลังการเป็นอิสระยังถูกรุมต่อต้านจากฝ่ายแนวคิดแบบคอมมิวนิสต์กลุ่มใหญ่

และเมื่อถึงจุดหนึ่งก็อ่อนแอเกินกว่าที่จะบริหารจัดการอำนาจของตนนอกเหนือจากเขตเมืองหลวง จนถึงปี

พ.ศ. 2505 กองทัพพม่า (ทัตมาดอयी ในภาษาพม่า) ภายใต้การนำของนายพล เน วิน

ได้กำจัดอู นูออกจากอำนาจได้สำเร็จ และสถาปนาคณะปกครองทหารขึ้นมาบริหารประเทศพม่า เน วิน

มุ่งมั่นสถาปนารัฐที่รวมศูนย์และควบคุมอำนาจให้แข็งแกร่งยิ่งขึ้นมากกว่าพรรคสันนิบาตเสรีชนต่อต้านฟาสซิสต์ (AFPFL) เสียอีก โดยตั้งชื่อโครงการทางการเมืองของเขาว่า ‘หนทางสู่ระบบสังคมนิยมของพม่า’

ภายใต้ระบอบการปกครองแบบพรรคเดียว พรรคโครงการสังคมนิยมพม่า (Burma Socialist Programme Party – BSPP) ที่ควบคุมโดยทหารได้ยึดครองการบริหารราชการของรัฐบาลไว้ทุกด้าน

รวมทั้งรวบอำนาจหน้าที่ทางนิติบัญญัติและตุลาการไว้ทั้งหมด

เช่นเดียวกับรวบอำนาจการปฏิบัติราชการที่เป็นกิจวัตรประจำวันของข้าราชการพลเรือน

เพื่อที่จะสนับสนุนการขยายอำนาจของรัฐบาลทหาร พรรคโครงการสังคมนิยมพม่า (BSPP) มุ่งสร้างระบบการละเมิดสิทธิที่พลเรือนถูกบีบบังคับให้รับใช้และดำรงรักษาไว้ซึ่งอำนาจเผด็จการทหาร โดยการทำให้การเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมตกเป็นของรัฐ และก่อตั้งระบบการค้าแบบผูกขาด ทำให้กองทัพสามารถยึดครองทรัพยากรอันมั่งคั่งของชาติทั้งหมดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ พรรคโครงการสังคมนิยมพม่า (BSPP) ละเมิดสิทธิประชาชนพลเรือน และวางกฎระเบียบอันเข้มงวดในทางการค้า การเดินทาง และการติดต่อสื่อสาร ในท้ายที่สุด หนทางไปสู่ระบอบสังคมนิยมของพม่า ได้พิสูจน์ถึงความล้มเหลวอันน่าหดหู่ทั้งด้านการเมืองและเศรษฐกิจ อีกทั้งนำไปสู่การพังทลายของเศรษฐกิจระดับชาติของพม่า ความคับแค้นใจของประชาชนต่อความล้มเหลวทางเศรษฐกิจของกองทัพ และความเข้มงวดอย่างหนักของกฎระเบียบต่างๆ เป็นปัจจัยหลักหนุนเสริมการลุกขึ้นมาปฏิวัติของประชาชนในปี พ.ศ. 2531 รัฐบาลได้ตอบโต้ผู้ต่อต้านโดยการปราบปรามอย่างรุนแรง

ในการตอบโต้ต่อการลุกฮือของประชาชน สภาฟื้นฟูกฎหมายและระเบียบแห่งรัฐ (State Law and Order Restoration Council - SLORC) ถูกก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2531 เพื่อสร้างความมั่นใจที่จะดำเนินการปกครองโดยกองทัพต่อไป และป้องกันการสูญเสียอำนาจการควบคุมของรัฐในการบริหารราชการพลเรือน SLORC คุมครองให้กองทัพปกครองต่อไปบนพื้นฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจและความมั่นคงแห่งชาติ ในขณะที่ SLORC ยังคงรักษาและเพิ่มขีดการควบคุมทางทหารตลอดทั่วทั้งประเทศพม่าให้เข้มงวดขึ้นไปอีก ทั้ง SLORC และ SPDC (ตามที่คณะทหารพม่าได้เปลี่ยนชื่อใหม่ในปี พ.ศ. 2540) ได้พยายามสร้างภาพทั้งในประเทศและต่างประเทศให้เห็นถึงความเป็นเอกภาพอย่างสูงสุดภายในประเทศพม่า และการสนับสนุนภายในประเทศทั้งหมดที่มีให้กับอำนาจการปกครองสูงสุดของทหาร การแสดงออกถึงพลังอำนาจใดๆ ที่ไม่ชัดเจนว่าเป็นประโยชน์ต่อระบอบการปกครองของทหาร จะถูกมองว่าเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงของรัฐ ดังนั้น ระบอบการปกครองดังกล่าวจึงตอบสนองต่อกำลังทางทหาร เพื่อตอบโต้เสียงเรียกร้องให้มีการปกครองตนเองโดยกลุ่มชาติพันธุ์ที่อยู่ฝ่ายตรงข้าม

นโยบายตัดสี่ประการและ ‘การอาศัยอยู่นอกดินแดน’

นับแต่ช่วงปลายปี พ.ศ. 2503 เป็นต้นมา กองทัพพม่าได้ใช้นโยบายตอบโต้ฝ่ายกบฏ ในหมวด “ตัดสี่ประการ” ซึ่งมุ่งตัดการเข้าถึงของฝ่ายกบฏทางด้านอาหาร การเงิน ขาวกรอง และการรับสมาชิกใหม่

ในการนำยุทธวิธีนี้ไปใช้นั้น

การปฏิบัติการทางทหารได้ดำเนินการอย่างแผ่วว่างเพื่อขยายการควบคุมของ SPDC

ไปยังพื้นที่นอกเขตการควบคุมของ SPDC ระยะเวลาหลายทศวรรษของความขัดแย้ง

พื้นที่ภายใต้การควบคุมของ SPDC ขยายใหญ่ขึ้นเรื่อยๆ

ในขณะที่กลุ่มต่อต้านติดอาวุธที่มีอยู่ทั่วประเทศได้อ่อนกำลังลง

ความขัดแย้งจากการสู้รบอันยาวนานหลายสิบปีในพม่ายังคงดำเนินมาจนถึงทุกวันนี้

เช่นเดียวกันกับความตึงเครียดที่เกิดขึ้นระหว่างการรวมศูนย์อำนาจกับการควบคุมพื้นที่ในท้องถิ่น

แม้ว่าจะมีการอ้างถึงความจำเป็นที่จะต้องล้มเลิกนโยบายสังคมนิยมที่ล้มเหลวของรัฐบาลเน วิน

ระบอบการปกครองโดยทหารหลังปี พ.ศ. 2531 ก็

ยังคงดำเนินการรวมศูนย์ควบคุมระบบเศรษฐกิจด้วยระเบียบอันเข้มงวดอย่างหนักกับองค์กรอิสระ

แทนที่จะมองไปที่ 'พื้นที่ความขัดแย้ง' ที่ SPDC ควบคุมอยู่ว่าไม่สำคัญอะไร

รายงานฉบับนี้มุ่งเจาะจงลงไปทีภาคชนบทของพม่าซึ่ง SPDC ได้สถาปนาอำนาจของตนขึ้นอย่างมั่นคง

และสร้างนโยบายที่แผ่ขยายการละเมิดสิทธิและก่อให้เกิดสถานการณ์ความยากจนที่คุกคามชีวิตของชาวบ

าน ดังนั้น การมุ่งเน้นของรายงานนี้จึงเป็นประโยชน์ต่อการอธิบายโดยสังเขปว่าทำไม SPDC

จึงเลือกที่จะละเมิดสิทธิประชากรและชุดรีตประโยชน์จากแหล่งทรัพยากรธรรมชาติไปทั่วเขตแดนพม่า

จากปี พ.ศ. 2531 ไปจนถึงช่วงกึ่งกลางระหว่างปี พ.ศ. 2533 – 2543

กองทัพขยายกำลังทหารอย่างรวดเร็วจาก 180,000 นาย ขึ้นอีกถึงประมาณ 400,000 นาย¹⁹ นอกจากนี้

ความต้องการสนับสนุนการส่งกำลังบำรุงทางทหารแก่สถาบันที่ใหญ่หลวงนี้ได้เพิ่มขึ้นตามมาด้วย

การปฏิบัติการของกองทัพพม่าที่ยังดำเนินต่อไป

ได้กลายเป็นการดำเนินงานที่พึ่งพาโดยตรงกับการเกษตรกรรม, อุตสาหกรรม และการค้าของประเทศ

อย่างแท้จริง

หากจะกล่าวถึง การต่อต้านของประชาชนต่อการปกครองของทหารพม่า

คณะทหารเริ่มตระหนักมากขึ้นทุกทีว่าจะต้องตั้งฐานสนับสนุนที่เด็ดขาดที่สุดของตนขึ้นมา คือ

บุคลากรทางทหารและครอบครัวของทหาร

เป็นผลให้คณะทหารแสวงหาการสร้างเชื่อมั่นในการปันส่วนสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐานเพื่อการดำรงชีวิตแก่

¹⁹ M. Callahan, Political Authority in Burma's Ethnic Minority States: Devolution, Occupation and Coexistence, East-West Center, 2550, หน้า 36.

ทหารระดับล่างและครอบครัวทหาร

อีกทั้งจัดเตรียมบริการที่ดีขึ้นและครอบคลุมมากขึ้นแก่ข้าราชการทหารระดับสูง²⁰

การจذبอยู่กับความมั่งคั่งและทรัพยากรในระดับสูงสุดของการควบคุมทหาร

พร้อมไปกับการขยายขนาดกำลังทหารและการปฏิบัติการทางทหารในท้องถิ่นไปทั่วประเทศ

ได้นำไปสู่การปฏิบัติการที่ขัดแย้งกับการกระจายทรัพยากร

ในขณะที่ระบอบการปกครองเริ่มมีรายได้จํานวนมหาศาลจากการส่งออกก๊าซธรรมชาติโดยประมาณ 100 ล้านดอลล่าร์สหรัฐต่อเดือน

ปรากฏว่าส่วนใหญ่ของความมั่งคั่งกลับถูกกักตุนไว้ในสถานที่ที่ไม่มีเปิดเผย²¹ ด้วยเหตุนี้

เพื่อเป็นการสนับสนุนการเพิ่มขึ้นของการใช้ชีวิตอย่างอภิสิทธิ์ชนของเจ้าหน้าที่นายทหารระดับสูง

เช่นเดียวกับการขยายตัวอย่างกว้างขวางและการปฏิบัติการของหน่วยทหารราบ

กองกำลังระดับท้องถิ่นได้กลายเป็นกองกำลังที่ต้องพึ่งพาจักรวรรดิละเมิดสิทธิพลเรือนโดยตรงจากพลเรือนในรัฐกะเหรี่ยงและรัฐอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตชนบทของพม่า

ขณะที่การควบคุมการเกษตรกรรม, อุตสาหกรรม และการค้า

เป็นการสนับสนุนระบอบการปกครองของทหารให้ยิ่งใหญ่มากกว่าเดิม หน่วยทหารท้องถิ่นตามภูมิภาคต่างๆ

เช่น ในรัฐกะเหรี่ยง ต้องพึ่งพาตัวเองโดยจักรวรรดิละเมิดสิทธิพลเรือนในท้องถิ่น

การพึ่งพาตนเองของทหารบนชาวบ้านเช่นนี้ กลายเป็นที่ชัดเจนขึ้นในปี พ.ศ. 2540

โดยมีคำสั่งออกจากสำนักงานสงครามของประเทศ ไปสู่ผู้บังคับบัญชาการในระดับภูมิภาคจํานวน 12 คน

เพื่อที่จะ “บรรลุความต้องการในการส่งกำลังบำรุงทหารขั้นพื้นฐานในระดับท้องถิ่นของพวกเขา

มากกว่าการพึ่งพาเสบียงจากส่วนกลาง”²² นโยบายนี้อยู่ในหมวด “การอาศัยอยู่นอกดินแดน”

ได้วางภาระทางการเงินของการทหารและทหารชนชั้นนำ

ไว้บนชีวิตประชาชนในชนบทของพม่าอย่างแผ่กว้าง

โดยการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างรุนแรงที่นำมาใช้บีบบังคับหมู่บ้านในชุมชนต่างๆ

ผลที่ตามมาดังที่จะได้แสดงไว้ในรายงานฉบับนี้ คือ ประชาชนจํานวนมากจากพื้นที่ชนบทในพม่า

²⁰ ดู M. Callahan, "Of kyay-zu and kyat-su: the military in 2006," in Monique Skidmore and Trevor Wilson (eds.), Myanmar — The State, Community and the Environment, Asia Pacific Press, 2550 หน้า 47.

²¹ ดู S. Turnell, "A Shattered Rice Bowl," The Irrawaddy, 19 พฤษภาคม. ค้นหาคำที่ http://www.irrawaddy.org/article.php?art_id=12110 เมื่อ 30 เมษายน 2552

²² See A. Selth, Burma's Armed Forces: Power Without Glory, Eastbridge, 2002. p. 136 and M. Callahan, Political Authority in Burma's Ethnic Minority States: Devolution, Occupation and Coexistence, East-West Center, 2007, p. 46.

(ซึ่งมีจำนวน 70เปอร์เซ็นต์ ของประชากรทั้งประเทศ)

ต้องละทิ้งบ้านเรือนเพื่อแสวงหาโอกาสทำงานในประเทศอื่นๆ

3. ข้อมูลชุดที่ 1 การละเมิดสิทธิในเขตควบคุมของ SPDC ในรัฐกะเหรี่ยง

ในบทนี้จะกล่าวถึงข้อค้นพบจากการสัมภาษณ์ 128 ตัวอย่างที่ KHRG ได้จัดทำขึ้นในพื้นที่การควบคุมของ SPDC ในรัฐกะเหรี่ยงในระหว่างเดือนสิงหาคม 2550 – ธันวาคม 2551

ก่อนจะกล่าวถึงรายละเอียดเกี่ยวกับข้อค้นพบจากการสัมภาษณ์เหล่านี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำความเข้าใจธรรมชาติของความขัดแย้งในพม่าเขตตะวันออกเสียก่อน กลุ่มติดอาวุธที่มีอยู่ในรัฐกะเหรี่ยงไม่ได้เป็นการสู้รบอย่างสูสีและเข้มข้นกับฝ่ายตรงข้ามมากนัก ในทางตรงกันข้ามกองทัพปลดปล่อยแห่งชาติกะเหรี่ยง Karen National Liberation Army (KNLA)²³ มีกองกำลังเพียงไม่กี่พันนาย ต่างกันมากกับกองกำลังของ SPDC ซึ่งเป็นฝ่ายตรงข้ามที่มีมากกว่า นอกจากนี้ KNLA ยังขาดแคลนอาวุธและยุทโธปกรณ์ อีกทั้งยังไม่เหมือนกับความขัดแย้งในที่อื่นๆ ที่มีอยู่ทั่วโลก คือ SPDC มีอิทธิพลเหนือกว่าพลเมืองที่ตกเป็นเป้าหมายและไม่ใช่ฝ่ายตรงข้ามที่มีอาวุธ ชุมชนต่างๆ ที่ควบคุมได้ลำบากในพื้นที่ป่าและเขตภูเขา อย่างเช่น หลายแห่งในตอนเหนือของรัฐกะเหรี่ยง เป็นตัวอย่างของการถูกบังคับให้ย้ายออกจากพื้นที่ไปอยู่ใกล้กับค่ายทหารหรือในหมู่บ้านที่ถูกควบคุมโดย SPDC เพื่อให้แน่ใจว่าพวกเขาดำรงอยู่ภายใต้การควบคุมของทหารอย่างแน่นนอน การบังคับย้ายออกจากพื้นที่ได้ทำให้เกิดการรวบรวมกลุ่มก้อนพลเมืองและกลายมาเป็นเป้าหมายที่ถูกขูดรีดผลประโยชน์อย่างเป็นระบบโดยการใช้อำนาจและเจ้าหน้าที่รัฐบีบบังคับเพื่อเอาอาหาร เงิน แรงงาน และสิ่งอื่นๆ ที่ต้องการ

การตระหนักถึงการขูดรีดผลประโยชน์ที่แพร่หลายและข้อกำหนดในพื้นที่การควบคุมของ SPDC ทำให้ชาวบ้านหลายคนหลีกเลี่ยงการถูกย้ายออกจากพื้นที่โดยการหนีและการซ่อนตัวอยู่ในป่า ผลจากการกระทำเช่นนั้น คือ ทหารพม่าเชื่อว่าผู้ที่หลบหนีไปอยู่นอกภูมิภาค นอกพื้นที่ที่ควบคุมของ SPDC เป็นศัตรูของรัฐและเป็นเป้าหมายของทหารตามกฎหมาย ในภารกิจเพื่อค้นหาและทำลาย ทหารจะทำการวางเป้าหมายไปยังชุมชนที่จะถูกไล่อพยพเหล่านี้ ทำการเผาเสียบึงอาหาร ไร่ นา และจุดที่หลบซ่อนตัว และยิงผู้ใดก็ตามที่เป็นเป้าหมาย

อย่างไรก็ตาม ไม่ใช่พื้นที่เหล่านั้นที่รายงานฉบับนี้เน้นเป็นหลัก แต่กล่าวคือ ในความพยายามตรวจสอบว่าอะไรเป็นรูปแบบของการละเมิดสิทธิโดยทั่วไปภายใต้การปกครอง ‘ตามปกติ’ ของ SPDC ในเบื้องต้น รายงานฉบับนี้จะเจาะจงเน้นเป็นหลักไปยังพื้นที่ต่างๆ

²³ กองกำลังปีกของสหภาพกะเหรี่ยงแห่งชาติ หรือ Karen National Union (KNU)

ในรัฐกะเหรี่ยงที่ทหารควบคุมประชากรพลเมืองอย่างกว้างขวางมากที่สุด ได้แก่ เขตเดอะไทน์, พะอัน, ดูปลาเยา, และ เหง่าเลเบ่น

จากผลของการสัมภาษณ์ชี้ให้เห็นว่า

การละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างกว้างขวางที่ชาวบ้านประสบในพื้นที่ควบคุมของ SPDC

ในเขตชนบทของรัฐกะเหรี่ยงคือการขูดรีดผลประโยชน์จนเป็นนิสัย

และเป็นการกระทำที่ชั่วร้ายอย่างซ้ำซาก การละเมิดสิทธิที่ถูกกล่าวอ้างมา ได้แก่ การบังคับใช้แรงงาน

การขู่เข็ญ และการออกคำสั่งเฉพาะกิจ ปล้นสะดม และการจำกัดการเดินทาง

เพื่อให้ขอบเขตเล็กลงกว่าเดิม

ผู้ให้สัมภาษณ์อ้างถึงการละเมิดสิทธิทั่วไปที่มีเกี่ยวข้องกับการกดขี่ข่มเหงและสงครามความขัดแย้ง

(ประกอบด้วย กลยุทธ์การเผาทำลายเพื่อจู่โจมชาวบ้าน เรือสวนไร่นา ที่เก็บเสบียงอาหารและปศุสัตว์

เช่นเดียวกันกับการบุกเข้าไปวางกับระเบิดในพื้นที่ของพลเมือง)

การเปรียบเทียบความแพร่หลายของละเมิดสิทธิที่อ้างถึงโดยผู้ให้สัมภาษณ์

ได้แสดงให้เห็นในแผนภูมิด้านล่าง

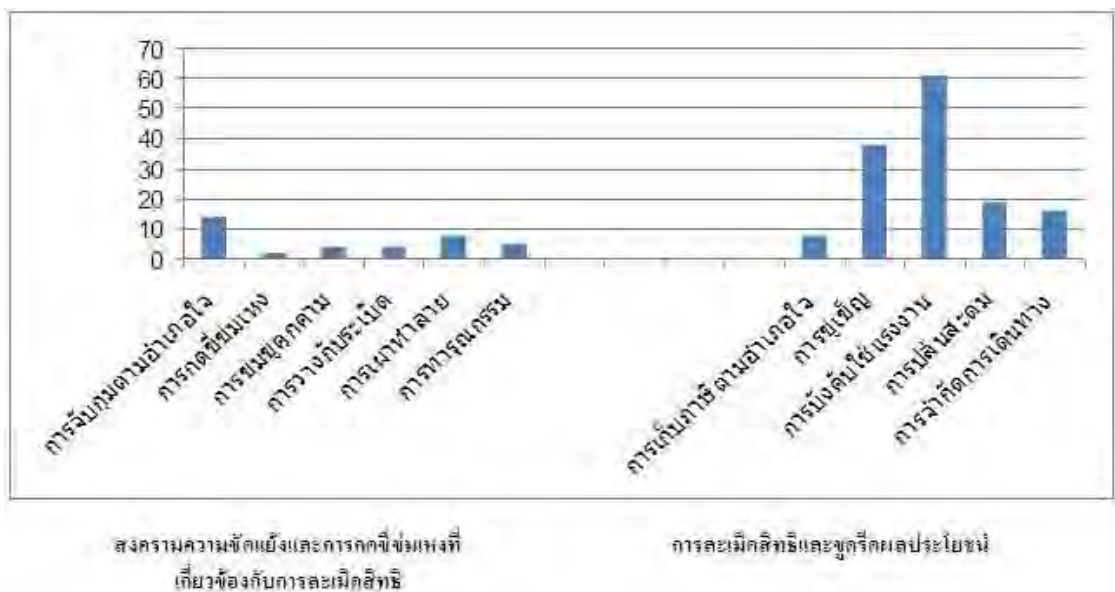
การละเมิดสิทธิเหล่านั้นโดยปกติมีความเกี่ยวข้องกับสงครามความขัดแย้งและการกดขี่ข่มเหง

ถูกจัดกลุ่มตามแผนภูมิด้านซ้ายมือ

ส่วนการละเมิดสิทธิที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิเพื่อขูดรีดผลประโยชน์จนเป็นนิสัยที่ชัดเจนเหล่านั้นถูกจัด

กลุ่มตามแผนภูมิด้านขวามือ

แผนภูมิที่ 1 การละเมิดสิทธิที่ถูกอ้างถึงในพื้นที่ควบคุมของ SPDC ในรัฐกะเหรี่ยง

การบังคับใช้แรงงาน

โดยปกติพวกเขา (ชาวบ้าน) ทำงานอยู่ในไร่่น้ำ และทำสวน

“พวกเราไม่มีโอกาสที่ดีที่จะทำการเพาะปลูกพืชของพวกเราเองเลย ค่ายทหาร SPDC ตั้งอยู่ข้างๆ หมู่บ้านของพวกเรา ดังนั้น พวกเราต้องทำงาน loh ah pay (การบังคับใช้แรงงาน) เพื่อพวกเขาอยู่ตลอด พวกเราไม่มีเวลาที่จะทำงานของตัวเอง ตอนนี้เรายังคงทำงานให้พวกเขา เช่น การตัดไม้และส่งไปที่ค่ายของพวกเขา ปีที่แล้ว พวกเขาได้สั่งให้เราทำรั้วกันหมู่บ้านของพวกเรา พวกเขามาที่หมู่บ้านและสั่งเราให้เตรียมอาหาร เช่น หมู แพะ ไก่ และผักให้พวกเขาอยู่ตลอด พวกเขาไม่เคยจ่ายเงินให้เรา เราไม่กล้าพูดอะไรกับพวกเขา ถึงแม้ว่าพวกเขาจะเอาสิ่งของของเราไปโดยไม่มี การขออนุญาตจากเรา”

ซอ บี (อายุ 24 ปี), หมู่บ้านทอะ, เขต เหงญาเลเบ่น (เมษายน 2551)

การบังคับใช้แรงงานเป็นการละเมิดสิทธิอย่างหนึ่งที่ถูกกล่าวถึงมากที่สุดจากชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ควบคุมของ SPDC ในรัฐกะเหรี่ยง จากจำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ 128 คน มีจำนวน 61 คน (ประมาณ 48 %) อ้างถึงกรณีของการบังคับใช้แรงงานในชุมชนของพวกเขา

ผู้ให้สัมภาษณ์รายงานว่า การบังคับใช้แรงงานเป็นคำสั่งของเจ้าหน้าที่จากทั้ง SPDC และ DKBA

ปัจจุบันนี้ มีวิธีการการบังคับใช้แรงงานหลายรูปแบบซึ่งไม่ได้จำกัดเฉพาะวิธีการที่รวมถึง

การขนส่งเสบียงทหาร, การสร้างถนนและขจัดสิ่งกีดขวางที่เข้ามาในสองข้างทาง,

การนำทางให้ทหารในการลาดตระเวน ฝ้ายาม, set tha (ส่งสาร)

ประดิษฐ์และนำส่งวัสดุอุปกรณ์ในการก่อสร้าง, เกณฑ์ทหารเข้าในกองทัพ,

เข้าร่วมในพิธีกรรมและการรวมพล, การสร้างรั้ว ค่ายทหาร คลินิก โรงเรียน เจดีย และห้องสมุด

และร่วมในการจัดตั้งองค์กรของรัฐ ในกรณีเกือบทั้งหมดเกี่ยวกับการเกณฑ์แรงงาน

ไม่มีการจัดเตรียมเพื่อจ่ายค่าชดเชยใดๆ²⁴

โดยพื้นฐาน ทหารต่างพึ่งพาการขูดรีดผลประโยชน์จากพลเมืองที่อยู่ภายใต้การควบคุมของพวกเขา

เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการทางทหารที่ดำเนินต่อไปในรัฐกะเหรี่ยง

และทำให้การบังคับใช้แรงงานเป็นการละเมิดสิทธิที่แผ่ขยายออกไปอย่างเป็นระบบ ในบางกรณี

²⁴ โดยตัวหน่วยงาน SPDC ในท้องถิ่นเอง ได้ทำการเกณฑ์บังคับใช้แรงงานไว้ค้างอยู่เป็นประจำ ซึ่งเรียกว่า loh ah pay

เป็นภาษาพม่าที่กล่าวถึงจารีตของอาสาทำงานในโครงการของชุมชนเหมือนกับการสร้างวัด แต่ไม่ใช่โครงการของทหารหรือของรัฐ

ตั้งผลที่เกิดจากการปรับเปลี่ยนความหมายภาษาที่เกิดขึ้น ขณะนี้คนท้องถิ่นในรัฐกะเหรี่ยงใช้คำว่า loh ah pay ในการอ้างถึงการเกณฑ์แรงงานในรูปแบบต่างๆ

การบังคับใช้แรงงานก่อให้เกิดการคุกคามต่อชีวิตโดยตรง ตัวอย่างเช่น
ชาวบ้านรับใช้ทาสโดยการเป็นคนแบกหามสัมภาระ
บ่อยครั้งถูกบังคับให้เดินนำหน้าทหารลาดตระเวนเพื่อกันกระสุนจากการช่มยิงที่อาจจะเกิดขึ้นได้
หรือกับระเบิดที่อาจจะวางอยู่บนวิถีทางเดินของพวกเขา มากไปกว่านั้น
มีการออกคำสั่งประจำให้แรงงานที่ถูกบังคับมาใช้งาน
ไปปล้นชาวบ้านในช่วงเวลาอันมีค่าที่ชาวบ้านจำเป็นจะต้องทำงาน
การไม่ได้ทำงานส่วนตัวนั้นทำให้เกิดผลผลิตที่ย่ำแย่จากการเก็บเกี่ยว ขาดค่าจ้าง และเพิ่มความยากจน
ชาวบ้านคนไหนที่ไม่สามารถหรือไม่ปรารถนาที่จะเข้าร่วมเป็นในการเป็นแรงงานบังคับ
จะต้องจ่ายค่าปรับหรือว่าจ้างชาวบ้านคนอื่น ให้ไปทำงานทดแทนงานของตนตามการสั่งการของเจ้าหน้าที่
SPDC หรือ DKBA
เพื่อหลีกเลี่ยงคำสั่งเกณฑ์แรงงานบังคับและปกป้องตัวเองจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนอื่นๆ
ชาวบ้านหลายคนได้ตัดสินใจเดินทางไปยังพื้นที่อื่นในประเทศพม่าหรือประเทศไทย

“มี 60 ครัวเรือนและประชาชนมากกว่า 800 คน ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน
ชาวบ้านที่ทำงานอยู่ในไร่และทำสวนบนภูเขา แต่พวกเขามีอาหารไม่พอกิน
เพราะไม่มีเวลาที่จะดูแลพืชพรรณของพวกเขา พวกเขาต้องทำงาน loh ah pay (การบังคับใช้แรงงาน)
และทำงานรับใช้เป็น set tha (ผู้ส่งสาร) ให้กับ SPDC และ DKBA
ประชาชนบางคนไปอยู่ที่ค่ายผู้ลี้ภัยแม่หละ (ในประเทศไทย) ไม่นานมานี้ มีประชากร 20 กว่าครัวเรือน
ละทิ้งหมู่บ้านและไปที่ค่ายผู้ลี้ภัยแม่หละ
ส่วนคนที่ไม่ไปที่ค่ายผู้ลี้ภัยต้องทำงานที่ต้องใช้แรงงานแบบรายวันในหมู่บ้าน พวกเขาต้องทำนาแปลงเล็กๆ
เมื่อได้เงินมาพวกเขาเอาไปซื้ออาหารกิน พวกเขาได้เงินวันละ 1,500 จี๊ต (1.5 ดอลลาร์สหรัฐฯ) หรือ 2,000
จี๊ต (2 ดอลลาร์สหรัฐฯ) และพวกเขายังมีงานอื่นๆ เช่น รับจ้างตัดอ้อยในหน้าร้อน ราคาข้าวขาว 900 จี๊ต
(0.90 ดอลลาร์สหรัฐฯ) ต่อ 1 ควอร์ต และราคาข้าวเปลือก 700 จี๊ต (0.70 ดอลลาร์สหรัฐฯ) ต่อ 1 ควอร์ต
(มาตรฐานปริมาณ ¼ ของแกลลอน) ราคาหมู 1 ปัน (1.6 กิโลกรัม หรือ 3.6 lb) ตกเป็นเงินพม่า 2,000
จี๊ต (2 ดอลลาร์สหรัฐฯ) และราคาไก่ 1 ปัน ตกเป็นเงินพม่า 3,000 จี๊ต (3 ดอลลาร์สหรัฐฯ)”

—ยู แอล—(เพศชาย อายุ 50 ปี), เขตอะโถน (พฤศจิกายน 2550)

การข่มขู่และการออกคำสั่งเฉพาะกิจ

“ตอนที่ผมอาศัยอยู่ในหมู่บ้านของผมเอง มีการออกคำสั่งมากมายและเก็บภาษีกับพวกเรา
ผมมีลูกยังเล็กอยู่สองคนและผมต้องมองหาที่อยู่ใหม่เพื่อเอาชีวิตรอด

ผมไม่มีเงินที่จะจ่ายภาษีหรือว่าจ่ายให้กับทหาร และถ้าผมไปหาที่ทำงานสักแห่ง
ผมจะต้องจ่ายเงินตลอดระยะทางที่ไป (เพื่อผ่านจุดตรวจ)
ผมไม่สามารถรับมือกับการกดขี่ในลักษณะแบบนี้ได้ ดังนั้น ผมเลยมาอยู่ที่หมู่บ้าน L
[พื้นที่หลบซ่อนของผู้พลัดถิ่นภายในประเทศในรัฐกะเหรี่ยง]"

- ซอว์ --- (เพศชาย อายุ 32 ปี) หมู่บ้าน L, เขตพะอัน (กรกฎาคม 2551)

สิ่งที่เพิ่มเข้ามาในการเกณฑ์แรงงานที่เกิดขึ้นอย่างกว้างขวางนั้นคือ
การขู่เชิญเป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการละเมิดสิทธิที่เห็นได้ทั่วไปในเขตที่ควบคุมของ SPDC หรือ DKBA
ในรัฐกะเหรี่ยง ในกลุ่มผู้ที่ให้สัมภาษณ์ในรัฐกะเหรี่ยง 29 เปอร์เซนต์ กล่าวว่า
พวกเขามีประสบการณ์โดยตรงหรือรู้จักคนอื่นๆ ที่เคยถูกละเมิดสิทธิ
ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตชนบทในรัฐกะเหรี่ยงเหล่านั้นยอมทำตามคำสั่งกิจวัตรขั้นพื้นฐานซึ่งกำหนดโดยหน่วยท
หารท้องถิ่น และคำสั่งเฉพาะกิจขั้นพื้นฐานเมื่อใดก็ตามที่ทหารเข้ามาถึงหมู่บ้านของพวกเขา
คำสั่งเหล่านี้มักจะประกอบด้วย การจัดสรรวัสดุการก่อสร้าง เช่น ไม้ไผ่ และหลังคาใบจาก, อาหาร เช่น
ข้าว เกลือ พริก และเนื้อสัตว์ เงินเพื่อการจัดงานสังสรรค์
การบริจาคที่เป็นข้อผูกมัดในการสร้างวัดวาอารามหรือเจดีย์และการจ่ายเงินสดในพื้นที่ที่มีการบังคับใช้แรง
งาน

ไม่ใช่เพียงแค่คำสั่งตามอำเภอใจเหล่านี้เท่านั้นที่เป็นการใช้อำนาจทารุณอย่างโจ่งแจ้ง
แต่ยังเป็นที่ชัดเจนด้วยว่า บ่อยครั้งที่เจ้าหน้าที่ SPDC

ไม่ได้ใช้เงินที่ได้จากการข่มขู่เพื่อวัตถุประสงค์ที่พวกเขาได้ประกาศไว้ ชาวบ้านสังเกตได้ว่า
วัดและโรงเรียนหลายแห่งที่เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นของ SPDC สัญญาว่าจะสร้างจากเงินที่ได้เก็บไปนั้น
ไม่เคยได้ก่อสร้างจริงๆ

“พวกเขาสั่งเก็บเงินครั้งหรือสองครั้งต่อเดือน ถ้าชาวบ้านไม่สามารถให้เงินได้
ชาวบ้านต้องออกไปหางานทำนอกบ้านเพื่อไปหาเงินจากที่อื่น...
ชาวบ้านส่วนใหญ่อยู่ในสถานการณ์แบบนี้ ชาวบ้านหลายคนมาทำงานแถบชายแดน²⁵
เราไม่สามารถนับได้ว่ามีจำนวนกี่คน ถ้าให้ฉันนับเฉพาะหมู่บ้าน เอ็ม... ก็มีมากกว่า 30
คนที่มาหาเงินเพื่อสนองความต้องการของ DKBA”

- ซอว์ จีเค --- (เพศชาย อายุ 38 ปี) หมู่บ้าน เอ็ม, เขตพะอัน (กันยายน 2551)

²⁵ การสัมภาษณ์ครั้งหนึ่งจัดทำขึ้นที่หมู่บ้านกะเหรี่ยงที่อยู่ติดกับชายแดนไทย-พม่า คนที่พูดได้แปลว่า “ชาวบ้านมาที่ชายแดนเพื่อทำงาน กล่าวถึงทั้งผู้ที่อยู่ชายแดนฝั่งพม่า
และผู้ที่เป็นคนไทยในเขตชายแดน”

การชู้ญที่แผ่กว้างอย่างเป็นระบบเช่นนั้น

ผลักดันให้ชาวบ้านที่ประสบกับปัญหาความทุกข์ยากด้านการเงินอยู่แล้ว

ยิ่งจมดิ่งลึกลงไปสู่ปัญหาความยากจนที่คุกคามชีวิตมากกว่าเดิม ดังที่ ซอร์ จีเค

ได้กล่าวไว้ข้างต้นว่าชาวบ้านหลายคนต้องละทิ้งบ้านและครอบครัวเพื่อหางานทำต่างถิ่น

เพื่อสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของทหาร และจ่ายเงินตามคำสั่งที่บีบบังคับโดยกองกำลังทหาร

การปล้นสะดม

นอกเหนือจากคำสั่งประจำของ SPDC เพื่อให้ได้มาซึ่งแรงงาน เงิน อาหาร และเสบียงอื่นๆ

เจ้าหน้าที่ทหารยังขโมยหรือปล้นสะดมทรัพย์สินของชาวบ้านอยู่บ่อยๆ ชาวบ้านได้รายงานว่า

ทหารมักเข้ามาที่หมู่บ้านของพวกเขาตอนกลางคืนอยู่บ่อยๆ เพื่อขโมยสัตว์เลี้ยง เช่น ไก่ และหมู

หรือพังเข้าไปในบ้านของพวกเขาเพื่อเอาสิ่งของที่มีค่าของชาวบ้านที่มีน้อยนิดไป

การปล้นสะดมเกิดขึ้นเนื่องจากบ่อยครั้งที่ผู้บังคับบัญชาได้ขายอาหารที่มีไว้เพื่อจัดสรรให้กับนายทหารชั้นผู้

น้อย การที่(ชาวบ้าน)รู้ว่าทหารจะกลับมาขโมยสัตว์เลี้ยงและอาหารอื่นๆ จากหมู่บ้านในชุมชนต่างๆ

เพื่อเอาชีวิตรอด

การปล้นและการขโมยจึงเพิ่มเข้าเป็นหนึ่งในรายการอันยืดยาวของความลำบากที่ชาวบ้านประสบอยู่ในพื้นที่

ที่ควบคุมของ SPDC ในรัฐกะเหรี่ยง

“เจ้าหน้าที่ทหาร SPDC ได้เข้ามาที่หมู่บ้านของเราแปดครั้งแล้ว และทุกครั้งที่มาพวกเขาจะเอหมู ไก่

และเปิดของพวกเราไป พวกเขาไม่เพียงแต่เอามะม่วงของเราไปเท่านั้น

พวกเขายังตัดต้นมะม่วงของเราทิ้งอีกด้วย”

- นอร์ จีเค --- (เพศหญิง อายุ 53 ปี), หมู่บ้าน ดับเบิลยู, เขต เหย่าเลเบน (เมษายน 2551)

การจำกัดการเดินทาง

“พวกเขาไม่อนุญาตให้เราออกจากบ้านตอนกลางคืน พวกเราจึงไม่สามารถไปมาหาสู่กันได้

แม้ว่าเราจะมีเรื่องสำคัญมากที่จะต้องทำ ถ้าเขาเห็นเราที่ไหนก็ตามในยามวิกาล

พวกเขาอาจจะยิงและฆ่าเรา”

- นอร์ เอ็ม --- (เพศหญิง อายุ 39 ปี), หมู่บ้าน ดับเบิลยู, เขต เหย่าเลเบน (กุมภาพันธ์ 2551)

การจำกัดการเคลื่อนไหวในรัฐกะเหรี่ยงโดยหลักแล้วสอดคล้องกับการกำหนดเขตให้พลเมืองเข้าไปสู่จุดที่ตั้งของพื้นที่โยกย้ายที่ทหารสามารถออกคำสั่งชุดรีดผลประโยชน์มาใช้บังคับได้ง่ายมากขึ้น เช่น

การบังคับใช้แรงงาน และการเก็บภาษีตามอำเภอใจ จากการจำกัดต่างๆเหล่านี้

ชาวบ้านไม่สามารถเดินทางอย่างอิสระเพื่อไปทำงานในเรือกสวนไร่ นาหรือทำการเพาะปลูกของพวกเขาเองได้ เนื่องจากเสี่ยงต่อการถูกยิงในระยะการจับจองของสายตาทหารที่ประจำการอยู่ในพื้นที่ การจำกัดต่างๆนั้นบ่อยครั้งบังคับใช้บริเวณด้านตรวจบนถนนในหมู่บ้านและรวมทั้งการห้ามออกจากเคหะสถานในยามวิกาล

ซึ่งมักจะตามมาด้วยการคุกคามทารุณกรรมโดยการทำร้ายร่างกายและการปรับโดยไม่ได้รับความยินยอม

ตัวอย่างเช่น ในช่วงเดือนมิถุนายนถึงเดือนกันยายน 2551 กองกำลังของ SPDC และ DKBA

ได้เข้าทำการในตัวเมืองพะอันในเขตระเอะโตน สั่งห้าม 16 หมู่บ้าน ในตำบล ตะโกโบ (T'Gkoh Boh)

และตำบล หะตะหระ (Ha T'Reh) ใช้เวลาทำงานอยู่ในที่ทำงานตอนกลางคืน

โดยทหารได้ออกคำสั่งให้ชาวบ้านสามารถทำงานข้างนอกได้เฉพาะช่วงเวลา 07.00 – 16.00 น.

และต้องอยู่ในหมู่บ้านหลังเวลา 16.00 น.

จากข้อจำกัดเหล่านี้ส่งผลให้พืชผลจำนวนมากของชาวบ้านถูกทำลายโดยสัตว์สี่เท้าที่เข้าไปในพื้นที่

การจำกัดการเดินทางและการคุกคามเพื่อบังคับพวกเขา (ชาวบ้าน)

เป็นการบั่นทอนวิถีชีวิตของชาวบ้านอย่างมาก

เมื่อชาวบ้านไม่ได้รับอนุญาตให้นอนในกระท่อมที่อยู่เรือกสวนไร่ นาของพวกเขาตามแนวทางที่ปฏิบัติอยู่ในพื้นที่

พวกเขาไม่มีเวลาพอที่จะดูแลพืชผลที่ต้องการการเอาใจใส่เป็นพิเศษหรือตั้งอยู่ไกลจากหมู่บ้านมาก

ในบางกรณีพืชผลตายเนื่องจากชาวบ้านไม่สามารถเข้าไปรดน้ำในเรือกสวนไร่ นา

พืชบางชนิดถูกแมลงหรือสัตว์ป่าทำลาย

ปัจจัยหลายอย่างที่ประกอบกันเหล่านี้ได้นำไปสู่การเพิ่มขีดความไม่มั่นคงทางอาหารในหมู่ชาวบ้านในรัฐกะเหรี่ยง และทำให้เกิดความยากลำบากในการดำรงชีวิตอย่างเรียบง่าย

การละเมิดสิทธิที่ผูกโยงอยู่กับสงครามความขัดแย้งและการกดขี่ข่มเหง

แม้ว่าการละเมิดสิทธิมากมายโดยส่วนใหญ่ที่ถูกกล่าวถึงโดยชาวบ้านในการให้สัมภาษณ์เหล่านี้ คือ

การชุดรีดผลประโยชน์นั้นเป็นปกติ บางครั้ง ผู้ให้สัมภาษณ์ยังอ้างถึงการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ทหาร

SPDC และ DKBA ได้กระทำอย่างโหดเหี้ยมว่า

โดยทั่วไปมีความเกี่ยวเนื่องกับสงครามความขัดแย้งและการกดขี่ข่มเหง เป็นสิ่งสำคัญที่จะระบุไว้ว่า
ในขณะที่พื้นที่โดยส่วนใหญ่อันประกอบด้วย เขตผาปูน, เราะอะโตน, ดูปลายา และ เหงญาเลเบน
นั้นอยู่ภายใต้การควบคุมของ SPDC อย่างแน่นหนา
ยังมีพื้นที่รอยต่อของเขตเหล่านี้ที่ยังคงถูกแย่งชิงโดยกลุ่ม KNLA ผลที่ตามมาคือ
การละเมิดสิทธิมีความโยงใยกับสงครามความขัดแย้งและการกดขี่ข่มเหงอย่างต่อเนื่องในพื้นที่ดังกล่าวด้วย
เช่นกัน กับการรวมตัวของพวกเขาในที่นี้
ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้อย่างเต็มที่ถึงสภาวะแวดล้อมของการละเมิดสิทธิที่ยังคงอยู่ของผู้ที่อาศัยอยู่ในรัฐก
ะเหรี่ยงที่ถูกควบคุมโดย SPDC

นโยบายการเผาทำลาย

*“ทหาร SPDC ได้ทำลายอาหารของพวกเขาโดยการโยนมันทิ้งลงพื้นดิน เผาถังฉางและบ้านเรือน ดังนั้น
ตอนนี้เราจึงไม่มีอาหารเพียงพอที่จะเลี้ยงครอบครัว”*

- ซอวี เอส --- (เพศชาย อายุ 50 ปี) หมู่บ้าน แอล, เขต เหงญาเลเบน (ตุลาคม 2550)

เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับการบังคับย้ายถิ่นฐานได้ดียิ่งขึ้น กองกำลังของ SPDC
ได้ใช้การรณรงค์ทำการเผาทำลายบ้านเรือนและเรือกสวนไร่นาของชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในเขตใดเขตหนึ่งของ
ทั้งสี่เขตตามที่ได้พูดถึงกันในที่นี้ ทั้งนี้ ยังคงมีพื้นที่ปัจจุบันที่อยู่นอกการควบคุมของทหาร
เพื่อป้องกันผู้ที่อาศัยอยู่กลับเข้ามายังบ้านเรือนของพวกเขาสืบเนื่องจากการบังคับโยกย้ายถิ่นฐาน
หรือต่อสู้หลบหนีไปซ่อนตัว กองกำลังทหารพม่าได้ทำลายสิ่งปลูกสร้าง
เผาแหล่งเก็บเสบียงอาหารและพื้นที่ปลูกพืช และวางกับระเบิดในและรอบๆ หมู่บ้านที่ถูกทิ้งร้าง
โดยปกติทหารได้ทำการปล้นสะดมทรัพย์สินของชาวบ้านและทำลายอะไรก็ตามที่พวกเขาไม่สามารถเอาไป
ได้ พวกเขาเดินทางเป้าหมายไปที่หมู่บ้านนอกการควบคุมของ SPDC และพื้นที่หลบซ่อน, ที่นา, ไร่สวน
และพื้นที่เก็บเสบียงอาหารซึ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ
เพื่อทำให้ชีวิตของคนที่อยู่ในพื้นที่นอกการควบคุมของ SPDC เหล่านั้นไม่สามารถทนอยู่ต่อไปได้
หลังการกลับเข้ามาในหมู่บ้านของพวกเขา
ชาวบ้านผู้อยู่อาศัยพบว่าสัตว์เลี้ยงของพวกเขาถูกฆ่าหรือถูกทิ้งให้เน่าเปื่อยโดยฝีมือทหาร

กักระเบิด

ในพื้นที่ภายใต้การควบคุมของ SPDC หรือกองกำลังทหารที่เป็นพันธมิตร กักระเบิดได้ถูกวางเป็นประจำอยู่รอบๆ ค่ายทหาร เพื่อป้องกันการบุกโจมตีของทหาร KNLA ส่วนกักระเบิดที่วางอยู่ทางเดินเท้าและถนนหนทางนั้นใช้เพื่อการซุ่มโจมตีและฆ่าทหาร KNLA ขณะที่ระเบิดซึ่งถูกวางไว้รอบๆ หมู่บ้าน จุดอพยพโยกย้ายและทางเดินในป่า ใช้เพื่อจำกัดการเดินทางของชาวบ้านและป้องกันการย้อนกลับมาของชาวบ้านที่ถูกย้ายออกไป หรือคนที่หนีไปซ่อนตัว บ่อยครั้งที่ชาวบ้านในที่ซ่อนตัวไม่สามารถข้ามถนนสัญจรได้ เนื่องจากหวาดกลัวระเบิด ส่วนกักระเบิดที่วางเรียงรายอยู่รอบๆ หมู่บ้านที่มีประชากรจำนวนน้อยก็เพื่อที่จะป้องกันไม่ให้ชาวบ้านกลับมา ยังบ้านเรือนเดิมของพวกเขาด้วยเช่นกัน

ผู้ให้สัมภาษณ์ได้รายงานว่าชาวบ้านและสัตว์เลี้ยงเคยได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิตจากกักระเบิดที่ถูกวางอยู่ตามถนน ทางเดินในป่า หรือในพื้นที่รอบหมู่บ้าน ยกตัวอย่างเช่น เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2551 สอพาหญ้าลู (Saw Pah Nya Loo) อายุ 40 ปี ชาวบ้าน ก้อชุกี (Khaw Tho Kee เมือง ต้าแก้ว (Dta Greh) เขตพะอัน ได้เดินขึ้นไปไร่ของเขาที่อยู่บนดอย ห่างจากหมู่บ้านไปประมาณ 20 นาที ในขณะที่เดินทางเขาก้าวเหยียบกับระเบิดที่วางไว้โดยทหารกองพลน้อยที่ #999 กองทหารที่ #2 ภายใต้การบัญชาการของรองผู้บัญชาการกองพล พามื่อหน่อแต้ว (Pah Muh Naw Dweh) เขาได้รับบาดเจ็บสาหัสและเสียชีวิตในเวลาต่อมา

การใช้การวางกักระเบิดอย่างกว้างขวางนั้นเป็นวิธีหนึ่งเพื่อจำกัดการเดินทางของชาวบ้าน ได้ทำลายความพยายามของชาวบ้านอย่างใหญ่หลวงในการตอบสนองของความต้องการพื้นฐานในการดำรงชีวิตของพวกเขา อย่างเช่น ชาวนาไม่สามารถที่จะออกไปจากพื้นที่โยกย้ายเพื่อเข้าไปดูแลพืชผลของพวกเขา และดังที่ผู้ให้สัมภาษณ์ได้อธิบายให้ KHRG ฟังว่า ชาวบ้านหลายคนต้องละทิ้งบ้านเพื่อที่จะอยู่รอด

“ผมมาที่นี่ เพราะว่า SPDC กัดซี่พวกเราและพวกเราไม่มีโอกาสเรียนหนังสือ ครอบครัวของผมและครอบครัวอื่นๆ

ประสบกับความลำบากเพราะว่าไม่มีโอกาสที่จะใช้ชีวิตได้อย่างมีเสรีภาพ เนื่องจากทหาร SPDC วางกักระเบิดบนทางที่ขึ้นไปไร่บนดอย เพราะเหตุผลเหล่านี้ พ่อแม่ของผมจึงไม่สามารถส่งผมไปโรงเรียนได้”

- ซอวี เค --- (เพศชาย อายุ 16 ปี) หมู่บ้าน เอ, เขต เหง้าเลเบ่น (พฤษภาคม 2551)

การกดขี่ข่มเหง

ขณะที่ในพื้นที่สี่เขตที่ได้ทำการตรวจสอบนี้อยู่ภายใต้การควบคุมของ SPDC หรือ DKBA อย่างกว้างขวาง เจ้าหน้าที่ KNU และ KNLA ยังดำเนินการปฏิบัติการในพื้นที่ ทั้งกองกำลังของ SPDC และ DKBA ได้กดขี่ข่มเหงชาวบ้าน ซึ่งโดยหลักๆ คือ ผ่านการข่มขู่ กักขัง และการทรมานด้วยข้อกล่าวหาที่ว่า พวกเขาได้ติดต่อหรือให้การสนับสนุนกองกำลัง KNLA หรือ KNU บ่อยครั้งที่ทหารวางกรอบของการละเมิดสิทธิให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติการทางทหารเพื่อต่อสู้กับกบฏ หรือไม่ก็เป็นการลงโทษสำหรับการไปสนับสนุน KNU หรือ KNLA หรือเพื่อเก็บข้อมูลจากชาวบ้านเกี่ยวกับการเดินทางปฏิบัติภารกิจของ KNLA ถึงอย่างไรก็ตาม ปรากฏว่าในหลายกรณี การละเมิดสิทธิดังกล่าวนี้ถือเป็นการข่มขู่แบบเฉพาะหน้า

มีหลายกรณีจากการสัมภาษณ์ในช่วงปี 2551

ซึ่งชาวบ้านถูกจับตัวและถูกลงโทษด้วยข้อกล่าวหาว่าไปติดต่อ KNU หรือ KNLA

ในบางกรณีที่สอดคล้องกัน ชาวบ้านถูกถามเพื่อให้แสดงที่ตั้งของค่ายทหาร KNLA ถ้าหากชาวบ้านบอกกับ SPDC ว่าพวกเขาไม่รู้จำตำแหน่งที่ตั้ง พวกเขาจะถูกทหารสันนิษฐานว่าโกหก

หลังจากนั้นชาวบ้านก็จะถูกจับตัวและถูกมาทรมาน

เนื่องด้วยความไม่ปลอดภัยซึ่งสัมพันธ์กับการละเมิดสิทธินั้น ชาวบ้านบางคนในรัฐกะเหรี่ยง

โดยเฉพาะผู้ที่ได้ประสบกับความรุนแรงทางกายภาพ

ได้ตัดสินใจย้ายออกจากบ้านของพวกเขาไปยังค่ายผู้พลัดถิ่นภายในประเทศ(IDP),

ค่ายผู้ลี้ภัยในประเทศไทย หรือชุมชนผู้อพยพต่างๆ ทั้งในประเทศพม่าและต่างประเทศ

สรุป

“ชาวบ้านอาศัยการทำกรเกษตรเป็นรายได้หลัก พวกเขาไม่มีงานอื่นๆ มาเพิ่มรายได้ของพวกเขา เงินที่พวกเขาหาได้จากการทำงานไม่ได้สะท้อนความพยายามที่พวกเขาได้ทำไป

พวกเราไม่มีรายได้พิเศษอย่างอื่น พวกเราแค่ขายข้าวเปลือกและซื้ออาหารอื่น ถ้าให้ผมประเมิน มีแค่ 600 คน ที่ทำงานในแปลงเกษตรของตัวเอง ส่วนคนที่เหลือไม่ได้ทำงานในแปลงเกษตร

พวกเขาต้องออกไปหางานทำในประเทศไทย พวกเขาคิดว่า แม้จะทำงานในแปลงเกษตร (ที่บ้าน)

พวกเขาก็ไม่เคยได้อาหารพอกิน”

- ยู ดับเบิลยู --- (เพศชาย อายุ 48) หมู่บ้าน พี, เขตคูปลายา (สิงหาคม 2550)

ดังที่การสัมภาษณ์ได้แสดงให้เห็นในบทนี้ ชาวบ้านผู้อาศัยอยู่ในพื้นที่การควบคุมของ SPDC ในรัฐกะเหรี่ยง ประสบกับการละเมิดสิทธิอย่างกว้างขวางและอย่างเป็นระบบ อันเกิดจากน้ำมือของเจ้าหน้าที่ทหาร พื้นที่หลักๆ ที่ควบคุมโดย SPDC การละเมิดสิทธิเช่นนั้นคือการขูดรีดผลประโยชน์จนเป็นนิสัยเกิดขึ้นจนเป็นกิจและยึดเยื้อมาเป็นเวลานาน การละเมิดสิทธิอย่างร้ายแรงเช่นนี้ ทำให้เกิดความยากจน วิถีชีวิตที่มีความเสี่ยงสูงต่อการถูกละเมิดสิทธิ และความไม่มั่นคงทางอาหาร ยิ่งทรุดหนักลงไปอีก

ชาวบ้านบางคนที่ให้สัมภาษณ์ในรัฐกะเหรี่ยงได้กล่าวอย่างชัดเจนว่า การละเมิดสิทธิมนุษยชนและผลกระทบของมันเป็นเหมือนปัจจัยที่บีบบังคับให้ตัวพวกเขา สมาชิกในครอบครัวของพวกเขา หรือคนอื่นๆ ในชุมชนละทิ้งบ้านและแสวงหางานทำในต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม โดยกรณีส่วนใหญ่แล้วไม่มีหลักฐานว่า ทางเลือกในการอพยพใดบ้างที่ชาวบ้านจะทำการตัดสินใจในเวลาต่อมา ที่จริงแล้ว ตัวผู้ให้สัมภาษณ์เองมักจะไม่รู้ ไม่มีความเข้าใจที่ถ่องแท้และถูกต้องต่อเรื่องบทบาทการละเมิดสิทธิและผลกระทบของมันในการจูงใจให้ประชาชนละทิ้งบ้านและแสวงหางานในต่างประเทศ ซึ่งได้มาจากคำให้การของผู้คนเหล่านั้นที่ได้ตัดสินใจย้ายมาแล้วเท่านั้น ตัวอย่างดังกล่าวจะแสดงให้เห็นในสองบทต่อไป

4. ข้อมูลชุดที่ 2: ปัจจัยหลักและถ้อยคำแถลงของผู้อพยพ

ตามองค์ประกอบของการอพยพนั้น “ปัจจัยหลัก” อ้างถึงข้อจำกัด ความยากลำบาก และการคุกคามในบริเวณบ้านเรือนของประชาชนซึ่งได้ “ผลักดัน” พวกเขาไปที่อื่นเพื่อแสวงหาสิ่งแวดล้อมที่ดีกว่า ปัจจัยเหล่านี้อาจจะเป็นปัจจัยทางด้านสังคม การเมือง เศรษฐกิจ หรือสิ่งแวดล้อม ในขณะที่เดียวกันสิ่งที่เกิดขึ้นโดยส่วนมากในประเทศพม่า เน้นไปที่เงื่อนไขทางเศรษฐกิจที่ย่ำแย่ เป็นปัจจัยที่ผลักดันที่มีนัยยะสำคัญมากที่สุดที่กระตุ้นการอพยพออกไปจากประเทศ ตัวอย่างเช่นมูลนิธิ MAP ที่ตั้งอยู่ที่เชียงใหม่บรรยายสถานการณ์การอพยพ ดังนี้

“หนึ่งทศวรรษที่ผ่านมา ผู้ที่อพยพเข้ามาจากประเทศพม่าจำนวนมหาศาล ที่มาจากพื้นที่ชายแดน ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ระบอบพม่าได้บังคับใช้นโยบายที่บังคับให้โยกย้ายถิ่นฐาน, บังคับใช้แรงงาน และเป็นพื้นที่ที่มีสงครามความขัดแย้ง แต่ในทุกวันนี้ ผู้อพยพมาจากทั่วประเทศพม่า มีสาเหตุมาจากสถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่ทรุดหนักและมีผลกระทบต่อประชาชนทั้งหมดในประเทศพม่า”
26

เนื่องจากเงื่อนไขทางเศรษฐกิจที่ย่ำแย่ในพื้นที่เดิมไม่อาจเป็นที่ยอมรับได้โดยทั่วไปว่าเป็นหลักการพื้นฐานของการหลบหนีภัยหรือการเข้าไปในค่ายผู้อพยพ หลายรัฐบาลในภูมิภาคได้อ้างขึ้นมาอย่างยืงยวดว่า ประชาชนส่วนใหญ่จากพม่าที่เดินทางเข้ามาและทำงานอยู่ในประเทศเพื่อนบ้านคือแรงงานอพยพ (ประเภทที่ผิดกฎหมาย)²⁷ พวกเขาเหล่านั้นมักถูกเข้าใจว่าละทิ้งบ้านเนื่องจากเรื่องทั่วไปที่เกี่ยวกับ “ความยากจนในประเทศโลกที่สาม” ซึ่งไม่มีความเกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน ความรุนแรง และข้อจำกัดทางการเมือง ความเข้าใจเกี่ยวกับแรงงานอพยพโดยหลักการที่อยู่คนละด้านกับผู้ลี้ภัยและผู้พลัดถิ่นภายในประเทศ (IDPs) ซึ่งแสดงภาพให้เห็นในแผนผังที่ 2 ในหน้าถัดไป

ในขณะที่ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจเป็นองค์ประกอบสำคัญที่แท้จริงของการอพยพภายในและนอกประเทศพม่า นั่นก็ยังคงเป็นการทำให้เกิดความเข้าใจผิดที่เชื่อว่าสิ่งเหล่านี้คือปัจจัยประการเดียวที่ทำให้เกิดการอพยพออกจากพม่า

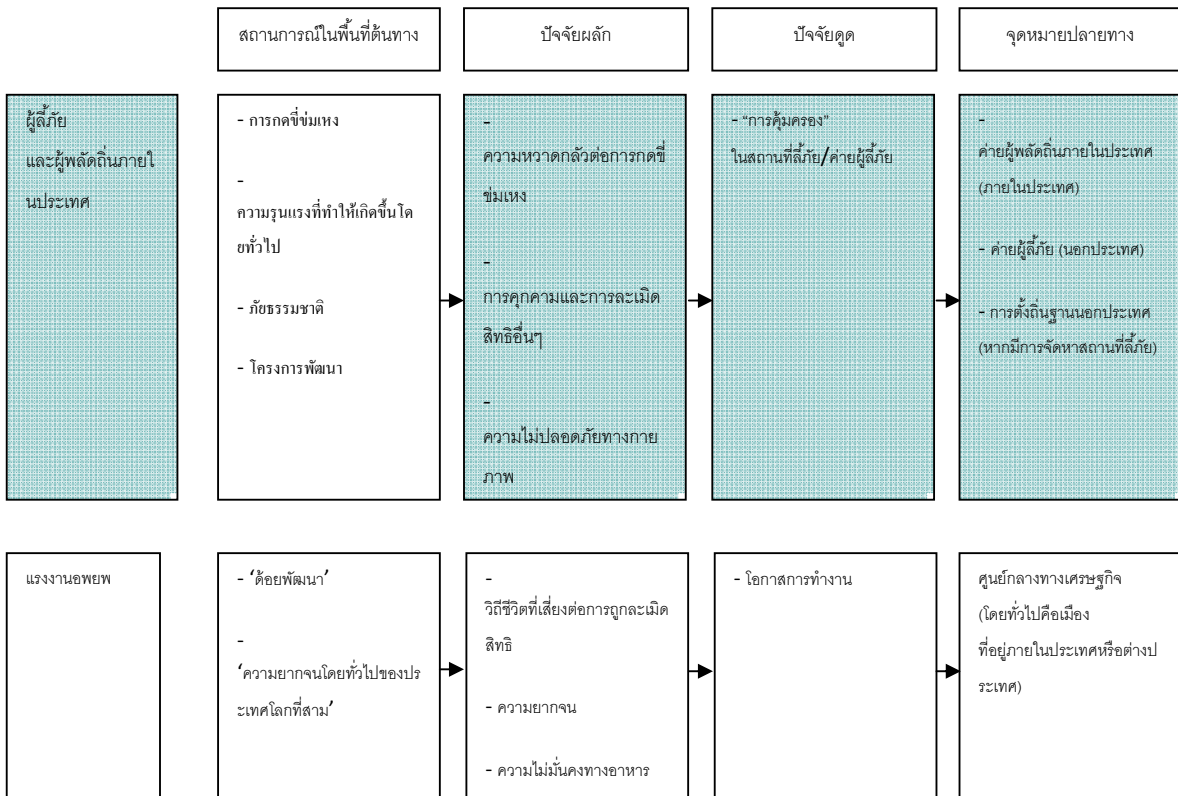
²⁶ ไม่มีความเป็นมนุษย์ที่ผิดกฎหมาย ไม่มีแรงงานอพยพที่ผิดกฎหมาย: 1996-2006, มูลนิธิ MAP, 2549. เข้าเว็บไซต์ที่ www.mapfoundation.org/eng/PDF/eng/map10yrsbook.pdf วันที่ 18 มีนาคม 2552

²⁷ ตัวอย่างเช่น รายงานของสำนักข่าวบีบีซี กล่าวว่า “หลายประเทศ ได้แก่ ประเทศไทย จัดให้ชาวโรฮิงญา เป็นแรงงานอพยพที่ผิดกฎหมายและปฏิเสธที่จะยอมรับว่าเป็นผู้ลี้ภัย” ใน “ภารกิจสหประชาชาติในคอนเทเนอริ์ของพม่า” สำนักข่าวบีบีซี วันที่ 13 มีนาคม 2552 เข้าไปที่เว็บไซต์ <http://news.bbc.co.uk/2/hi/asia-pacific/7941009.stm> วันที่ 18 มีนาคม 2552

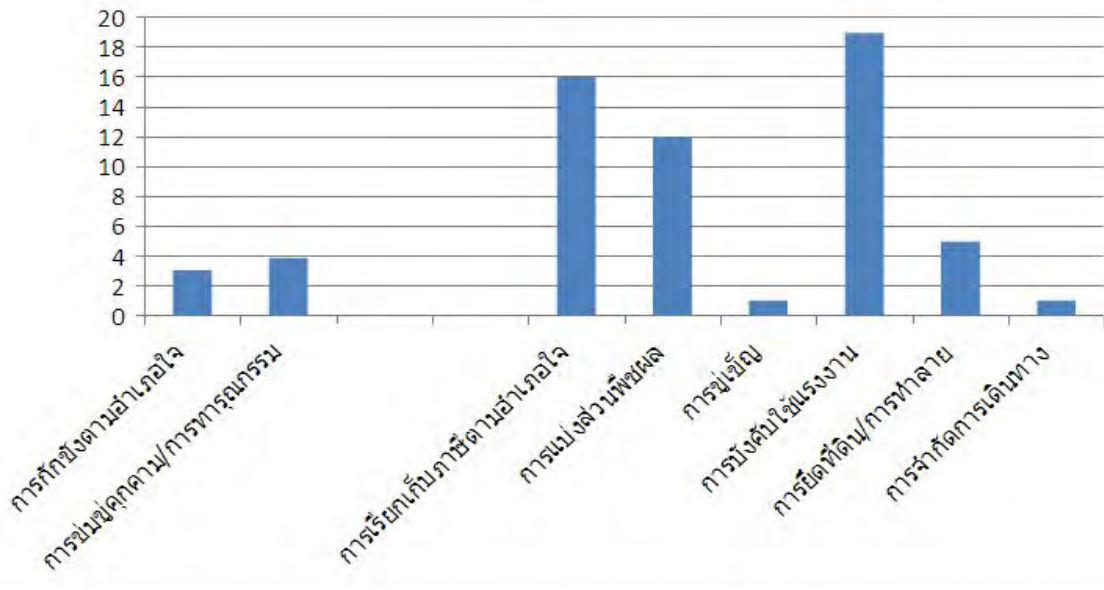

ที่บ้านเกิดของประชาชน ในขณะที่ผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 27 คน ที่ให้ข้อมูลกับ KHRG ในประเทศไทย ได้อ้างถึงความทุกข์ยากทางเศรษฐกิจในประเทศพม่าว่าเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทางเลือกของพวกเขาในการแสวงหางานในต่างประเทศ ในจำนวน 21 รายจากจำนวนบุคคลที่ผู้ให้สัมภาษณ์เหล่านี้ (โดยคร่าวๆ 78 %) อ้างถึงการละเมิดสิทธิโดยการขูดรีดผลประโยชน์ (มักเป็นการรวมกันหลายอย่าง และยืดเยื้อมายาวนาน) ว่าเป็นปัจจัยที่มีผลต่อสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของพวกเขาในพม่า การละเมิดสิทธิมนุษยชนและการขูดรีดผลประโยชน์ที่อ้างไว้โดยผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ การบังคับใช้แรงงาน การเก็บภาษีตามอำเภอใจ การขู่เชือด และ การยึดที่ดิน เช่นเดียวกับการจำกัดการเดินทาง ที่ใช้เพื่อป้องกันการหลบหนีและอำนวยความสะดวกให้กับ การสังหาร ความล้มเหลวของรูปแบบการละเมิดสิทธิต่างๆ ที่ประสบในขณะที่อาศัยอยู่ในประเทศพม่าที่ผู้ให้สัมภาษณ์ได้อ้างถึง แสดงไว้ในแผนผังที่ 3 ในหน้าถัดไป

แผนผังที่ 2 แบบแผนความเข้าใจเกี่ยวกับผู้ลี้ภัย ผู้พลัดถิ่นภายในประเทศ และ 'แรงงานอพยพ'

ตารางที่ 3 การละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ยังคงมีอยู่หรือมีการพบเห็นในประเทศพม่าก่อนการอพยพ

การกดขี่ข่มเหง-สิ่งที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิ   **การละเมิดสิทธิขูดรีดผลประโยชน์**

ผลของการทำการสัมภาษณ์ที่จัดทำขึ้นในประเทศไทยโดย KHRG เสนอแนะว่า คนโดยส่วนใหญ่เป็นจำนวนมากที่มาจากพม่าเพื่อแสวงหางานในต่างประเทศ คือ ผู้ที่หนีจากผลกระทบที่เพิ่มพูนขึ้นมาจากการขูดรีดผลประโยชน์และการละเมิดสิทธิอื่น ๆ²⁸ นอกเหนือไปจากการละเมิดสิทธิมนุษยชน และการขูดรีดผลประโยชน์ มีผู้ให้สัมภาษณ์เพียงไม่กี่รายที่กล่าวถึงการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับการเมืองและการกดขี่ข่มเหงอื่นๆ ด้วยเช่นกัน มีหนึ่งกรณีที่ผู้ให้สัมภาษณ์ถูกกักขังอย่างไม่มีเหตุผล เนื่องจากไปกระตุ้นให้คนอื่นลงคะแนนเสียงคัดค้านรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ในการลงประชามติในเดือนพฤษภาคม ปี 2551 และอีกสองกรณีที่ผู้ให้สัมภาษณ์อธิบายว่าเจ้าหน้าที่ SPDC ในท้องถิ่นจะจับกุมใครก็ตามที่ปฏิเสธคำสั่งการจ่ายภาษีที่เก็บตามอำเภอใจ ดังนั้น

²⁸ ในขณะที่ปัจจัยผลักดันนั้นไม่ยากที่จะตรงกับค่านิยมความหมายของผู้ลี้ภัย (ดูบทที่ 6) คำนิยามความหมายของผู้ลี้ภัยภายในประเทศจัดทำไว้โดยหลักการอันเป็นแนวทางปฏิบัติด้วยผู้พลัดถิ่นภายในประเทศ ซึ่งรวมถึง “ผู้ที่ถูกบังคับหรือถูกทำให้อยู่ในเงื่อนไขที่ตึงหนึ่หรือละทิ้งบ้านของพวกเขา...เพื่อที่จะหลีกเลี่ยงผลกระทบของ...การละเมิดสิทธิมนุษยชน” ในขณะที่หลักการอันเป็นแนวทางปฏิบัติไม่สามารถถ่ายโอนได้อย่างทันทีทันใดต่อสถานการณ์ของผู้ที่มาจากพม่าซึ่งขณะนี้อาศัยอยู่ต่างประเทศ เกณฑ์ของการจำแนกคุณสมบัติผู้พลัดถิ่นภายในประเทศที่บรรจุไว้ควรพร้อมที่จะพูดคุยความต่างเพียงเล็กน้อยของบทบาทการเพิ่มพูนการละเมิดสิทธิขูดรีดประโยชน์ที่อยู่ในปัจจัยผลักดันทางเศรษฐกิจซึ่งนับบังคับปัจเจกบุคคล (เลิกเช่น “วิถีชีวิตผู้ลี้ภัย”) ให้ละทิ้งบ้านเกิดของพวกเขา

จึงมีหลายรูปแบบของการละเมิดสิทธิขูดรีดผลประโยชน์ในกรณีอื่นๆ
ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ประสบกับการคุกคามซ้ำแล้วซ้ำอีกจากการถูกกล่าวหาว่ามีการติดต่อกับ KNLA

เพิ่มเติมจากจำนวนผู้ให้สัมภาษณ์อีกหลายคนที่ได้อ้างถึงหลายกรณีของการละเมิดสิทธิ
(การขูดรีดผลประโยชน์หรืออย่างใดอย่างหนึ่ง) บางคนยังอธิบายว่า
ผลกระทบจากการคุกคามดังเช่นการละเมิดสิทธิปะปนอยู่กับปัจจัยด้านการจำกัดทางด้านเศรษฐกิจและสิ่ง
แวดล้อม สิ่งเหล่านี้รวมถึงโอกาสในการทำงานที่มีอยู่อย่างจำกัดที่อยู่ในหรือใกล้กับพื้นที่เดิม
และความเสียหายของพืชผลจากน้ำท่วมหรือความแห้งแล้ง
นอกจากนั้นการขาดแคลนการปล่อยสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ
ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์หลายคนอ้างถึงหนี้สินที่ไม่สามารถจัดการได้ซึ่งพวกเขาถูกบังคับให้ใช้คืน -
บ่อยครั้งเพื่อให้ตรงกับข้อเรียกร้องต่างๆ ทางการเงินอันเป็นผลมาจากการละเมิดสิทธิขูดรีดผลประโยชน์
ในบางกรณี
การไร้ความสามารถในการจ่ายหนี้สินได้นำไปสู่การยึดพื้นที่ทำการเกษตรและทำให้สูญเสียวิถีการดำรงชีวิต
ต่อไป

เป็นความสอดคล้องที่จะชี้ออกมาว่าไม่มีใครเลยในจำนวนผู้ให้สัมภาษณ์เหล่านั้นที่อยู่ในประเทศไทยได้กล่า
วถึงสถานการณ์ความรุนแรงโดยทั่วไป หรือ การที่ทหารโจมตีหมู่บ้านของพวกเขา
ว่าเป็นปัจจัยที่บีบบังคับให้พวกเขาต้องละทิ้งบ้าน
ในขณะที่มีหลายกรณีของปัจเจกบุคคลที่หนีจากความรุนแรง หรือ
การบุกโจมตีของทหารและเข้าไปเป็นแรงงานอพยพในชุมชนหลายแห่งในประเทศไทย²⁹ หรือที่อื่น
บุคคลทั้งหมดที่สัมภาษณ์โดย KHRG
ในรายงานฉบับนี้มาจากพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการถูกควบคุมอย่างเข้มงวดโดย SPDC
สถานการณ์ของความรุนแรงโดยทั่วไป ได้แก่ การที่ทหารต่อสู้โจมตีหมู่บ้าน การวางกับระเบิด
และการคุกคามอื่นๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับสงครามความขัดแย้งเกิดขึ้นอย่างแพร่หลายในพื้นที่
กลายเป็นสิ่งที่ไม่สลักสำคัญนัก (เกิดขึ้นมากในพื้นที่รัฐกะเหรี่ยงตอนบน) ในพื้นที่ควบคุมของ SPDC
ชาวบ้านที่หนีจากพื้นที่เหล่านี้บ่อยครั้งแสวงหาการเข้าถึงค่ายผู้พลัดถิ่นภายในประเทศ (IDP) ในพื้นที่อื่นๆ
ในรัฐกะเหรี่ยง หรือ ถ้ามีเครือข่ายที่ดี ก็จะไปอยู่ที่ค่ายผู้ลี้ภัยที่ตั้งอยู่ในประเทศไทย
ในขณะที่ผู้คนเหล่านั้นแม้ได้ลงทะเบียนเข้าค่ายผู้ลี้ภัยแล้ว
บ่อยครั้งที่พวกเขาแอบออกจากค่ายไปทำงานข้างนอก
(ไม่ว่าจะในไร่สวนบริเวณใกล้เคียงหรือในเขตพื้นที่เมือง) ซึ่งกรณีเหล่านั้นไม่ได้มีการสัมภาษณ์โดย KHRG

²⁹ ดูได้จากตัวอย่าง I. Brees, "Refugee Business: Strategies of Work on Thai-Burma Border," Journal of Refugee Studies 21 (3): 380-397, 2008, น. 383

การละเมิดสิทธิ

ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมที่ผู้ให้สัมภาษณ์ได้กล่าวถึงมีอิทธิพลต่อการเลือกละทิ้งบ้านในพม่าและหางานทำในต่างประเทศ จะแสดงให้เห็นรายละเอียดเพิ่มเติมในส่วนที่เหลือของบทนี้

การบังคับใช้แรงงาน

การบังคับใช้แรงงานเป็นหนึ่งในการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวถึงมากที่สุด จากจำนวน 27 รายที่ได้สัมภาษณ์ มีจำนวน 19 ราย (มากถึง 70 %) กล่าวว่า

พวกเขาได้ประสบกับการถูกบังคับใช้แรงงานด้วยตัวเอง หรือ ได้เป็นพยานพบเห็นคนอื่น ๆ ในชุมชนทำงานที่ถูกบังคับใช้แรงงาน ซึ่งได้แก่ การทำความสะอาดค่ายทหารและพื้นที่โดยรอบ, ถางต้นไม้ที่งอกออกมาจากสองข้างทางสัญจร, รั้วใช้ด้วยการแบกหามสัมภาระของทหาร, ถูกบังคับใช้แรงงานทำการเกษตร, เตรียมและรับส่งหลังคาไปจาก และต้นไม้ไปยังค่ายทหาร และก่อสร้างรั้ว ถนน คลอง และค่ายทหาร

“พวกเราได้สร้างถนนสัญจร สร้างด้านตรวจทหาร และขจัดสิ่งสกปรกในค่ายทหาร บางครั้งเราต้องทำงานทั้งวัน แต่เวลาอื่นเราอาจจะทำงานแค่เพียงครึ่งวัน เมื่อเราป่วย เราได้ให้ลูก ๆ ของเราไปแทน บางคนจ้างคนอื่นไปแทนพวกเขา ซึ่งพวกเขาจะต้องจ่ายให้กัน 1,000 จ๊าด (1 ดอลลาร์สหรัฐ) ต่อวัน ถ้าเราไม่ยอมทำตามคำสั่งที่พวกเขา (เจ้าหน้าที่ SPDC) บังคับใช้แรงงาน พวกเขาจะลงโทษเรา เช่น การจับเราเข้าคุก เป็นต้น”

-ยู ทีเอช --- (เพศชาย อายุ 58 ปี) หมู่บ้านเอ็ม, เขตเอะโถ้น, รัฐกะเหรี่ยง (กุมภาพันธ์ 2552)³⁰

เพื่อทำงานในส่วนการบังคับใช้แรงงาน ชาวบ้านจำเป็นจะต้องใช้เวลาจากกิจกรรมต่างๆ

ในวิถีชีวิตของพวกเขา ในบางกรณี ผู้ให้สัมภาษณ์ได้อ้างว่า

ในกรณีที่ผู้ใหญ่ป่วยหรือไม่สามารถไปทำงานในส่วนของการใช้แรงงานได้ เด็กๆ จะไปแทน ในกรณีอื่นๆ ชาวบ้านบางรายสามารถจ่ายค่าปรับแทนการไปใช้แรงงานหรือจ้างผู้อื่นไปทำแทนในพื้นที่ของพวกเขา

“พวกเราไม่สามารถทำงานตลอดเวลาได้ บางครั้งพวกเราต้องทำงานที่ถูกบังคับใช้แรงงานให้กับทหารพม่า เช่นทำความสะอาดถนนและค่าย... ผมเคยถูกบังคับใช้แรงงานตอนที่ผมอยู่ในหมู่บ้าน แต่ส่วนใหญ่แล้วพ่อแม่ผมจะไปทำงานนั้น พวกเราต้องทำความสะอาด (สองข้าง) ถนนและค่ายทหาร เราได้ทำงานนั้นสามถึงสี่ครั้งต่อปี ชาวบ้านถูกบังคับเกณฑ์แรงงานทุกๆ ปี ในแต่ละครั้งใช้เวลาหนึ่งวัน

³⁰ การสัมภาษณ์ทั้งหมดในบทนี้จัดทำโดย KHRG ในระหว่างเดือนมกราคมและเดือนมีนาคม 2552 กับคนที่มาจากพม่าที่ทำงานอยู่ในประเทศไทยในปัจจุบัน

ถ้าชาวบ้านไม่ไป พวกเขา (SPDC) จะปรับชาวบ้าน ปกติแล้วชาวบ้านหนึ่งคนจะต้องจ่าย 1,000 จี๊ด (1 ดอลลาร์สหรัฐ) ต่อวัน (แทนการบังคับใช้แรงงาน)... ถ้าหากเราต้องไปทำงานที่บังคับใช้แรงงาน พวกเราต้องหยุดทำงานของเราในวันนั้น”

- โค ดับเบิลยู --- (เพศชาย อายุ 17 ปี) หมู่บ้าน เค, เขตคูปลายา, รัฐกะเหรี่ยง (มกราคม 2552)

ในหลายๆ กรณี การบังคับใช้แรงงานเป็นหนึ่งในกรณีละเมิดสิทธิหลาย ๆ อย่าง และข้อจำกัดเหล่านี้ได้ทำให้สถานการณ์ทางเศรษฐกิจแย่ลง อย่างไรก็ตาม ผู้ให้สัมภาษณ์บางคนได้บ่งชี้ถึงลักษณะพิเศษของการบังคับใช้แรงงานว่าเป็นสาเหตุสำคัญในตัวของ การอพยพไปสู่ในประเทศไทย

“ประชาชนกว่าครึ่งในหมู่บ้านของฉันมาทำงานที่นี่ (ในประเทศไทย) เหตุผลก็คือว่าคนในหมู่บ้านของฉันไม่สามารถที่จะทนต่อการบังคับใช้แรงงานได้ ดังนั้นพวกเขาจึงมาทำงานที่นี่”

- Ma Kh --- (เพศหญิง อายุ 21 ปี) หมู่บ้าน เอ, เขตคูปลายา, รัฐกะเหรี่ยง (กุมภาพันธ์ 2552)

การเรียกเก็บภาษีตามอำเภอใจ

การทุจริตผลประโยชน์ที่ว่ๆ ไปอีกรูปแบบหนึ่งคือการเรียกเก็บภาษีตามอำเภอใจ “ภาษี” เหล่านี้ บ่อยครั้งที่ไม่เคยใช้เพื่อเป็นกองทุนในการจัดหาสินค้าหรือบริการโดย SPDC เลย จากจำนวนบุคคล 27 คนที่กำลังทำงานอยู่ในประเทศไทย มี 16 คน (มากถึง 59 %) ให้ข้อมูลกับ KHRG โดยอ้างถึงรูปแบบการเก็บภาษีตามอำเภอใจบางอย่าง ซึ่งได้แก่ การจ่ายเงินให้แก่ ‘คนท้องถิ่น’ ที่เป็นทหารกองหนุน³¹ การก่อสร้างถนน ให้พลเมืองทำหน้าที่ไผ่ยาม, ซ่อมบำรุงและดำเนินงานโรงเรียน และจัดงานกีฬาเป็นช่วงๆ

นอกจากนี้แล้วผู้ให้สัมภาษณ์ยังอ้างถึงค่าใบอนุญาตในการผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์, การจัดสรรส่วนแบ่งผลผลิตจากข้าว และการเก็บ ‘ภาษี’ น้ำ ไฟฟ้า และการสร้างบ้านของผู้อื่น ตัวอย่างดังต่อไปนี้ที่กล่าวไว้ด้านล่างยาวพอสมควร ที่ให้คำบรรยายเฉพาะเจาะจงของการรายงานการจับเก็บภาษีตามอำเภอใจที่มากเกินไป ผู้ให้สัมภาษณ์ชื่อ Ma M อายุ 27 ปี ได้อธิบายไว้กับ KHRG ในเดือนกุมภาพันธ์ ปี 2552 ว่า เธอได้ส่งเงินที่หาได้ในประเทศไทยกลับไปให้สมาชิกในครอบครัวในรัฐกะเหรี่ยงเพื่อที่จะช่วยเหลือพวกเขาในการจ่ายค่าภาษีที่เรียกเก็บตามอำเภอใจในหลายๆ รูปแบบอย่างไรบ้าง

³¹ ทหารกองหนุนของประชาชน (ในภาษาพม่าเรียกว่า Pyi Thu Sit) กลุ่มกองกำลังทหารกองหนุนที่เกณฑ์มาโดย SPDC เพื่อรับใช้เป็นผู้รักษาความสงบแก่ครัวเรือน

พวกเขาารู้ดีว่าเราไม่มีเงิน แต่พวกเขาก็บังคับให้เราจ่าย...

“เราไม่จำเป็นต้องรับใช้โดยการเป็นคนแบกขนเสปียง แต่พี่ชายของฉันบอกฉันว่า ตอนนี้อย่างนี้พวกเขากำลังจัดตั้ง Pyi Thu Sit (ประชาชนกองหนุน) แต่พวกเขาเกณฑ์เอาแค่คนหนุ่มสาวในหมู่บ้านเท่านั้น ชาวบ้านยังต้องจ่ายเงินให้กับ Pyi Thu Sit ด้วย แม่จึงบอกฉันว่า ‘ถ้าเขามีเงิน ก็ขอให้เอามาให้เราด้วย’ แต่ตอนนั้นเราไม่มีเงินเลย ตอนที่แม่ของฉันกลับไปพม่า ฉันสามารถให้เงินแม่ได้เพียง 20,000 จีต (20 ดอลลาร์สหรัฐ) เพราะว่ามันหารายได้ (ในประเทศไทย) ได้ไม่มากนัก แม่ของฉันบอกฉันว่าพวกเขายังคงต้องจ่ายภาษี พวกเขาต้องจ่ายสองถึงสามครั้งต่อเดือน แต่พวกเขาไม่รู้เลยว่าเงินนั้นเอาไปทำอะไรเพราะว่าพวกเขาไม่สามารถอ่านออกเขียนได้

ปัจจุบัน ในแต่ละครั้ง พวกเขาต้องจ่ายอย่างต่ำ 5,000 จีต (5 ดอลลาร์สหรัฐ) และจำนวนที่เคยจ่ายมากที่สุดคือ 20,000 จีต (20 ดอลลาร์สหรัฐ) พวกเขา (เจ้าหน้าที่ SPDC) ได้แบ่งชาวบ้านออกเป็นสามชนชั้น คือ ชนชั้นล่าง ชนชั้นกลาง และชนชั้นสูง ตัวอย่างเช่น หากเป็นคนที่มาจากกลุ่มชนชั้นล่างต้องจ่าย 3,000 จีต (3 ดอลลาร์สหรัฐ) ชนชั้นสูงจะต้องจ่าย 9,000 จีต (9 ดอลลาร์สหรัฐ) และชนชั้นกลางจะต้องจ่าย 6,000 จีต (6 ดอลลาร์สหรัฐ)³²

บางครั้งพวกเขา (เจ้าหน้าที่ SPDC) พูดไว้ว่าเงินนี้จะนำไปใช้เพื่อสร้างถนน แต่ในความคิดเห็นของฉัน ในการที่จะสร้างถนน ไม่ควรที่จะมาเก็บเงินจากชาวบ้าน... ในปีนี้ ครอบครัวของฉันประสบกับปัญหาใหญ่ เพราะว่ามันท่วมไร่และทำลายพืชผลของพวกเขา เราก็ยังต้องให้ข้าวเป็นการจ่ายค่าไถ่ยามอยู่ แต่พวกเราไม่ได้ปลูกข้าว ดังนั้นพวกเราได้ซื้อข้าวจากชาวบ้านคนอื่นมาจ่าย (เป็นค่าไถ่ยาม) พวกเราไม่มีเงินที่จะซื้อ (ข้าว) ดังนั้น หนี้ของเราจึงเพิ่มขึ้น ตัวอย่างเช่น ในครั้งแรกที่พวกเขาถามหาข้าวที่เราไม่สามารถจ่ายได้ พวกเราจึงค้างชำระหนี้พวกเขา ครั้งที่สองที่เราคาดว่าจะจ่ายได้แต่เราทำไม่ได้ ดังนั้นแล้ว หนี้ของพวกเราจึงเพิ่มขึ้นทีละเล็กละน้อย เราสามารถจ่ายได้เพียงหกถึงเจ็ดครั้งในจำนวนสิบครั้ง เพราะเราไม่มีงาน (ในพม่า) เช่นกัน มีแต่พี่ชายของฉันเท่านั้นที่ทำงานหาเงิน (ในพม่า) ที่นี่ (ในประเทศไทย) พวกเราก็หาเงินได้ไม่มากเท่าไรหรอก

ในความคิดเห็นของฉันแล้ว (ชาวบ้านที่ไปอยู่ในประเทศไทย)
เพราะว่าวิถีชีวิตครอบครัวของพวกเขาดูท่าจะไปได้ไม่ดี

³² จำนวนเงินที่โดนเรียกเก็บนั้นไม่เหมือนกันในแต่ละครั้ง ผู้ที่พูดได้ให้ตัวอย่างว่าชาวบ้านโดนเรียกเก็บอยู่ คือ 3,000 จีต 6,000 จีต และ 9,000 จีต เธอได้บอกก่อนล่วงหน้าแล้วว่าการเรียกเก็บกับครอบครัวของเธอขึ้นอยู่กับระหว่าง 5,000 ถึง 20,000 จีต

ในหมู่บ้านพวกเขาถึงแม้พวกเขาจะพยายามเท่าไรก็ไม่สามารถจ่ายตามคำสั่งเรียกเก็บ (โดยเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น) ดังนั้นพวกเขาจึงพยายามหางาน แต่ถ้าคุณอยู่ในหมู่บ้านแล้วคุณไม่สามารถจ่ายอะไรก็ตามที่คุณถูกสั่งให้จ่าย คุณจะโดนทากรณทางคำพูด ถ้าคุณไม่ต้องการที่จะเจอกับอะไรแบบนี้ คุณต้องต่อสู้เพื่อหาทาง (จ่าย)... จริงๆ แล้ว พวกเขา (เจ้าหน้าที่ SPDC) รู้ดีว่าเราไม่มีเงิน แต่พวกเขาก็บังคับให้เราจ่าย

-Ma M---(เพศหญิง อายุ 27 ปี) หมู่บ้าน ดี, เขตพะอัน, รัฐกะเหรี่ยง (กุมภาพันธ์ 2552)

การจัดสรรส่วนแบ่งพืชผล

อย่างไรก็ตามนโยบายของการเก็บส่วนแบ่งพืชผลเป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการเก็บภาษีที่ล้มเลิกไปในปี 2546 คนทำงานในภาคการเกษตรในประเทศพม่าและหลายคนที่ให้สัมภาษณ์แก่ KHRG ในประเทศไทย รายงานว่าการปฏิบัติดังกล่าวดำเนินไปอย่างต่อเนื่องอย่างกว้างขวาง การจัดสรรส่วนแบ่งจริงมีหลายชนิดตั้งแต่ 6-12 ถึงของข้าวเปลือกต่อนาหนึ่งเอเคอร์(2ไร่ครึ่ง) ถึงหนึ่งโบริหน่วยซึ่งตวงในประเทศพม่าประมาณ 10.45 กิโลกรัม/ 23.04 lbs ของข้าวที่ยังไม่ได้สี (ข้าวเปลือก) ขณะที่ในบางกรณีชาวบ้านจะต้องให้ข้าวเปลือกแก่เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นอย่างง่ายๆ ในกรณีอื่นๆ พวกเขาจะต้องขายให้แก่เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นด้วยราคาที่ต่ำกว่าราคาท้องตลาดมาก

“เรา (สมาชิกครอบครัวในพม่า) อาศัยผืนนาของเรา เราได้ข้าวเปลือกปีละ 400 ถัง จาก 100 ถัง เราต้องจ่าย 10 ถังเป็นภาษี... (ในอดีต) เราจะสำรองข้าวไว้ให้เพียงพอต่อครอบครัวเป็นอันดับแรก หลังจากที่เรากลับสำรองไว้ ถ้าหากมีข้าวเหลืออยู่ เราอาจจะขายมันให้กับเจ้าหน้าที่เพื่อจะได้เงิน ตอนนี้ นโยบายเปลี่ยนไปแล้ว ถึงแม้ว่าเราจะไม่มีข้าวเพียงพอต่อครอบครัว เราจะต้องขายมันให้กับพวกเขา (เจ้าหน้าที่ SPDC) ตามจำนวนข้าวที่พวกเขากำหนดมา ถ้าเราไม่ให้ภาษีพืชผลแก่เขาตามคำสั่ง พวกเขาจะมาจับตัวเกษตรกรและส่งเข้าคุกเข้าตาราง”

- ยู เอ --- (เพศชาย อายุ 56 ปี) อยู่หมู่บ้าน แอล, เขตเปก (กุมภาพันธ์ 2552)

การขู่เข็ญ

นอกจากรูปแบบของการเก็บภาษีตามอำเภอใจซึ่งกระทำการอย่างเป็นระบบที่เพิ่มขึ้นแล้ว ผู้ให้สัมภาษณ์ 4 ราย (ประมาณ 15 %) ยังได้บอกว่า พวกเขาได้ประสบกับคำสั่งพิเศษอื่นๆ ที่ออกคำสั่งโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อจะเอาเงินสดหรือสินค้า สามกรณีของการข่มขู่เหล่านี้มีความเกี่ยวเนื่องกับการตรวจบัตรประชาชนระหว่างที่กำลังเดินทาง โดยมีสองกรณีที่ด่านตรวจที่อยู่บนถนนในเมียววะดี รัฐกะเหรี่ยง

และหนึ่งกรณีโดนตำรวจสุ่มตรวจบนรถในเมืองอย่างกึ่ง ในกรณีที่ดี
มีส่วนเกี่ยวข้องกับทหารพม่าที่บังคับยึดอาหารของชาวบ้าน

“ครั้งหนึ่ง ตอนที่ผมมาที่ด่านตรวจ เกาะกะเหรี่ยง Kawkaik พวกเขาเรียกเก็บ 1,000 จ๊าด (1 ดอลลาร์สหรัฐ) จากพวกเราแต่ละคน เราถามพวกเขาว่า พวกเขาจะทำอะไร (กับเงิน)
และพวกเขาบอกว่า เป็นเงินสำหรับการประกันชีวิต ถ้าหากว่าผมไม่ได้ให้ (เงิน) เขาไป
พวกเขาอาจจะโกรธก็ได้ แม้แต่ประชาชนที่มีบัตรประจำตัวประชาชนก็ต้องให้เงินแก่พวกเขา...
ตอนที่ผมมา (ที่ประเทศไทย) ต้องใช้เงิน 20,000 จ๊าด (20 ดอลลาร์สหรัฐ) ตอนที่ผมมาถึงเมียววะดี
เพราะผมมาในเวลาที่พวกเขากำลังปิดถนนอยู่ ไม่ง่ายเลยที่จะมาที่นี่ (ประเทศไทย)”

- ซอว์ เชนที --- (เพศชาย อายุ 33 ปี) หมู่บ้าน ที, เขตพะอัน, รัฐกะเหรี่ยง (กุมภาพันธ์ 2552)

ปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อม

ในขณะที่โดยส่วนใหญ่ของผู้ให้สัมภาษณ์เป็นจำนวนมากได้กล่าวถึงประสบการณ์กับรูปแบบบางอย่างหรือ
การละเมิดสิทธิชีวิตผลประโยชน์ เป็นสิ่งสำคัญที่จะบอกว่าการ
การละเมิดสิทธิเช่นนี้เกิดขึ้นน้อยมากในลักษณะที่แยกตัวออกจากปัจจัยผลึกอื่นๆ
ภัยคุกคามที่เป็นผลกระทบสะสมของการละเมิดสิทธิ บ่อยครั้งเป็นส่วนประกอบของปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม
ตัวอย่างเช่น ผู้ให้สัมภาษณ์บางคนได้อธิบายว่า น้ำท่วม ความแห้งแล้ง และสัตว์ป่า
ยังคงคุกคามวิถีชีวิตในการทำการเกษตรและได้ส่งผลกระทบต่อจำนวนผู้คนในชุมชนของพวกเขาอย่างมีนัย
ยะสำคัญ

“เพราะว่าบางปีมีฝนตกหนักและน้ำท่วมข้าวจนตาย บางปีมีฝนน้อยจนนาข้าวมีน้ำไม่เพียงพอ รวมทั้ง
แมลงทำลายพืชไร่พืชสวนและข้าวจนตาย คนที่ไม่ต้องการทำการเกษตรอีกต่อไปจึงมาที่ประเทศไทย
บางครั้งหนุณาและหมูป่าก็มาและทำลายพืชไร่พืชสวน”

- ซอว์ เชนที --- (เพศชาย อายุ 33 ปี) หมู่บ้าน ที, เขตพะอัน, รัฐกะเหรี่ยง (กุมภาพันธ์ 2552)

หนี้ดอกเบี่ยสูง

เนื่องจากผลที่ตามมาของการต้องการแสวงหาผลประโยชน์อย่างต่อเนื่อง รวมทั้ง ข้อจำกัดทางสิ่งแวดล้อม
และโอกาสในการทำงานที่จำกัดไว้ ผู้ให้สัมภาษณ์หลายคนได้บอกกับ KHRG
ว่าพวกเขาและครอบครัวของพวกเขา มีหนี้สิน หรือยังมีหนี้สินก่อนที่จะหนีมาจากพม่า

ในจำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ 27 ราย ที่ได้พูดคุยกับ KHRG มี 23 รายจากกลุ่มนี้ (ประมาณ 85 %) ได้บอกโดยอ้างถึงการเป็นหนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์เหล่านี้มีอยู่ 9 คน (33 %) ที่ยังมีหนี้อยู่ในปัจจุบัน และคนอื่นๆ อีก 12 ราย (44 %) ที่มีหนี้ก่อนที่จะออกมาจากพม่า และมีอีกสองคนที่ได้อธิบายว่าขณะที่พวกเขาเองไม่สามารถขอกู้เงินได้ การเป็นหนี้ได้เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีนัยยะสำคัญต่อสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของหลายคนที่ย้ายอยู่ในหมู่บ้านของพวกเขา

“มีหลายครั้งที่เราไม่สามารถจ่ายค่ารักษาพยาบาลได้และเราได้ยืมเงินจากคนอื่น ที่ขายของฉันต้องหางานทำนอกหมู่บ้านเพื่อจะมาจ่ายหนี้สินคืน ถ้าหากเราจะยืมเงิน 1,000 จ๊าด (1 ดอลลาร์สหรัฐ) เราอาจต้องได้จ่ายดอกเบี้ย 20 เปอร์เซ็นต์ (ต่อเดือน)”

- นอร์ แอล--- (เพศหญิง อายุ 22 ปี) หมู่บ้าน ทีเอช, เขตเปกู (กุมภาพันธ์ 2552)

“ตอนฉันอยู่ในสถานการณ์ (ทางการเงิน) แบบนั้น ฉันได้ไปหาคนที่ให้กู้เงินมีดอกเบี้ย ระบบการเก็บดอกเบี้ยไม่เหมือนที่นี่ (ประเทศไทย) ที่คุณจ่ายแค่เดือนละครั้ง ในพื้นที่เราอยู่ (รัฐฉาน) มันเป็นข้อผูกมัด (ที่จะจ่าย) ทุกๆ สิบวัน เมื่อฉันขอ (เงินกู้) ได้ 1,000 จ๊าด (1 ดอลลาร์สหรัฐ) ฉันต้องจ่าย 200 จ๊าด (0.20 เหรียญสหรัฐ ทุกๆ สิบวัน) และในหนึ่งเดือนฉันจะต้องจ่าย 600 จ๊าด (0.60 ดอลลาร์สหรัฐ) แสดงว่า อัตราดอกเบี้ยคือ 60 เปอร์เซ็นต์ มันเลวร้ายมากกว่าอัตราดอกเบี้ยแบบ Chettars³³ ที่คิดค่าราคาดอกเบี้ย”

- Ma Th --- (เพศหญิง อายุ 34 ปี) หมู่บ้านเอ, รัฐฉาน (กุมภาพันธ์ 2552)

โดยปกติแล้ว มีการปล่อยเงินกู้จากเจ้าหน้าที่ตระเวนท้องถื่น ทั้งนี้ อัตราที่มักจะถูกอ้างถึงมากที่สุด คือ อัตราดอกเบี้ย 20 เปอร์เซ็นต์ต่อเดือน ผู้ให้สัมภาษณ์คนหนึ่ง คือ Ma Th ตามที่ได้กล่าวไว้แล้วด้านบน ได้อ้างถึงตัวเลข 20 เปอร์เซ็นต์ในทุกๆ สิบวัน (นั่นคือ 60 เปอร์เซ็นต์ต่อเดือน) และผู้ให้สัมภาษณ์อีกรายหนึ่งได้พูดว่า บางครั้งมีความเป็นไปได้ที่ดอกเบี้ยสูงถึง 80% ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนน้อยบอกว่ามีบ้างเป็นบางครั้งพวกเขากู้เงินจากญาติพี่น้องและเพื่อนซึ่งสามารถคิดอัตราดอกเบี้ยในระดับต่ำประมาณ 0-10 เปอร์เซ็นต์ต่อเดือนได้ มันเป็นเรื่องที่ยากมากสำหรับชาวนาที่จะสามารถขอกู้เงินกู้ขนาดเล็กจากธนาคารเพื่อการพัฒนาทางการเกษตรพม่าภายใต้การควบคุมของรัฐ-ผู้แปล (State controlled Myanmar Agricultural Development

³³ Chettars คือ ชนชั้นในอินเดียใต้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับชาวขางในการกู้ยืมเงินในพม่าซึ่งอยู่ในระหว่างยุคอาณานิคม

Bank- MADB) ในอัตราดอกเบี้ย 5 เปอร์เซ็นต์ต่อเดือน

ผู้ให้สัมภาษณ์หลายคนได้อธิบายว่าการช่วยเหลือแบบนั้นเป็นสิ่งที่ยากจะเข้าถึง

“พวกเขา (เจ้าหน้าที่ MADB) ปล่อยเงินกู้ให้แก่เกษตรกรในอัตราดอกเบี้ย 5 เปอร์เซ็นต์ (ต่อเดือน) และเกษตรกรจะต้องจ่ายคืนภายในสิ้นปี ถ้าเรากู้เงิน 10,000 จ๊าด (10 เหรียญสหรัฐฯ) เราจะต้องจ่ายดอกเบี้ย 500 จ๊าด (ต่อเดือน) และหลังจาก 12 เดือนมันจะกลายเป็น 5,000 (sic) จ๊าด ของดอกเบี้ย สำหรับ (จำนวนเงินกู้) 10,000 จ๊าด มีแต่คนที่เป็นเจ้าของที่นาเท่านั้นที่สามารถกู้เงินนั้นได้ ฉันเคยมีประสบการณ์ครั้งหนึ่งของการกู้เงินดังกล่าว ขณะนี้ฉันได้จ่ายมันหมดแล้ว ถ้าคนไหนไม่มีที่ดินเพาะปลูก พวกเขาไม่สามารถกู้ได้ เมื่อถึงเวลา เราจะต้องจ่ายเงินคืนพร้อมกับดอกเบี้ย และถ้าเกษตรกรไม่สามารถจ่ายคืนได้ พวกเขาจะถูกจับและถูกปรับ”

- Ko Ch --- (เพศชาย อายุ 30 ปี) หมู่บ้าน เชน,เขตพะอัน, รัฐกะเหรี่ยง (มกราคม 2552)

นักเศรษฐศาสตร์ชื่อว่า ซีน เทอร์เนลล์ (Sean Turnell) ได้อธิบายการทำงานของ MADB ให้อย่างละเอียด และการบรรยายของเขาได้ช่วยฉายภาพว่า ทำไมเกษตรกรในพม่า (ซึ่งมีสัดส่วนจำนวนประชากรประมาณ 70 เปอร์เซ็นต์ในประเทศ) จะต้องจ่ายคืนเงินกู้ในอัตราดอกเบี้ยที่สูงเพื่อส่งเสริมช่องทางต่างๆ ในการดำรงชีวิตของพวกเขา

“ธนาคารพาณิชย์ของประเทศพม่าไม่ปล่อยเงินกู้ให้กับเกษตรกรเพื่อใช้ในการเพาะปลูก ในพื้นที่ของพวกเขาผู้ที่ปล่อยสินเชื่อนั้นเป็นของรัฐ คือ ธนาคารเพื่อการพัฒนาทางการเกษตรพม่า สถาบันนี้ตั้งใจเป็นผู้จัดสรรเงินเชื่อให้กับพื้นที่ชนบทในพม่าแต่เพียงผู้เดียว... (กับ) วัตถุประสงค์ระดับกลาง ในการจัดสรรเงินเพียงเพื่อให้ถึง 30 เปอร์เซ็นต์ ของต้นทุนในการผลิตของผู้เพาะปลูกพืช ในความเป็นจริงแล้ว การปฏิบัติของ MADB ล้มเหลวต่อการทำตามเป้าหมายขนาดกลางนี้ เงินกู้โดยเฉลี่ยเพื่อให้ผู้ปลูกข้าวอยู่ระหว่าง 2,000 ถึง 8,000 จ๊าด (1.60-6.40 เหรียญสหรัฐฯ) ต่อจำนวนแปลงนาหนึ่งเอเคอร์(2ไร่ครึ่ง)ในปี 2547 การขาดแคลนเงินจัดเก็บภาษี เป็นภาระกับต้นทุนให้กับภาคการเกษตรของพม่าในส่วนของการผลิตและเสถียรภาพในการคงความสามารถของผู้เพาะปลูกที่จะเคลื่อนไปสู่รูปแบบการผลิตทุนนิยมอย่างเข้มข้นมากขึ้น”³⁴

³⁴ S.Turnell, "Burma's Insatiable State," Asian Survey, 48(6): 958-976, 2008.

การยึดและทำลายที่ดิน

ตั้งที่ชาวบ้านบางคนต้องจำนองที่ดินแก่เจ้าหนี้เพื่อเข้าถึงเงินกู้ การที่ไม่สามารถจ่ายคืนหนี้ได้นั้นได้นำไปสู่การยึดที่ดิน

และทำให้สถานการณ์ทางการเงินและสถานการณ์ในชีวิตของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเลวร้ายลงไปอีก

“ตอนที่เรามีปัญหาในชีวิตประจำวันของเรา เราต้องจำนองที่ดินสำหรับเงิน 150,000 ดอลลาร์ (150 ดอลลาร์สหรัฐ) ราคาของอาหารก็สูงขึ้นและเราไม่สามารถหางานในหมู่บ้านได้

ผู้รับจำนองก็ไม่ได้มีเงินมากนัก แต่สามีของเธอทำงานอยู่ที่ประเทศมาเลเซีย

ดังนั้นเธอจึงสามารถยึดเอาที่ดินของพวกเขาได้ในราคาถูก หลังจากนั้น

เราไม่สามารถจ่ายดอกเบี้ยหรือแม้แต่เงินต้นทุนให้เธอได้ เราต้องละทิ้งสวนของเรา”

- นอร์ แอล--- (เพศหญิง อายุ 22 ปี) หมู่บ้าน ทีเอส, เขตเปกู (กุมภาพันธ์ 2552)

อย่างไรก็ตาม ในกรณีอื่นๆ ผู้ให้สัมภาษณ์ได้อธิบายว่าเจ้าหน้าที่รัฐไม่ได้ให้อิสระแก่ผู้ปล่อยกู้เงินเป็นหนึ่งในกรอบสนธิสัญญาเบื้องต้นสำหรับยึดพื้นที่ เจ้าหน้าที่รัฐได้ยึดพื้นที่ที่ไม่มีการทำการเกษตรโดยบอกว่าพื้นที่นั้นไม่สามารถจ่าย ‘ภาษี’ ของพวกเขาได้

บอกว่าเจ้าของพื้นที่ไม่ยอมทำตามวาระทางการเกษตรที่เด็ดขาดของรัฐ

หรือบอกว่าโครงการพัฒนาของรัฐต้องการทรัพย์สินส่วนนี้โดยเฉพาะ

เจ้าหน้าที่ของรัฐอ้างเหตุผลสามารถยึดที่ดินที่ไม่ได้ทำการเพาะปลูกนั้น

เป็นการพูดข่มขู่โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อหลายคนที่ย้ายออกจากบ้านชั่วคราวเพื่อไปทำงานต่างประเทศ

“เมื่อชาวบ้านไม่สามารถจ่ายภาษีให้กับที่ดินของพวกเขาได้

รัฐบาลจะมาและยึดที่ดินโดยไม่มีกรจ่ายค่าชดเชยใดๆ พวกเขาไม่สนใจถึงแม้ว่าชาวบ้าน

(กำลังล้างเพาะปลูก)มีพืชผลอยู่ในที่นาอยู่แล้วก็ตาม

พวกเขาถูกเรียกร้องให้ปฏิบัติตามข้อผูกมัดของพวกเขา (ในเรื่องการจัดสรรแบ่งส่วนพืชผลและภาษีที่ดิน)”

- ฮอวี เอชที --- (เพศชาย อายุ 33 ปี) หมู่บ้าน ที, เขตพะอัน, รัฐกะเหรี่ยง (กุมภาพันธ์ 2552)

“รัฐบาลได้พยายามจะสร้างถนนเพื่อการสัญจรมากขึ้นเรื่อยๆ ในหมู่บ้านของผม

พวกเขาได้สร้างทางสัญจรตัดผ่านแปลงพืชผลของเรา

และพวกเขาทำลายต้นไม้ทุกต้นที่กำลังเติบโตอยู่ในแปลง เราได้ปลูกผลไม้จำพวกส้มและมะนาว

ถนนได้ตัดผ่านตรงกลางแปลงพืชไป แต่เราไม่ได้รับเงิน (ค่าเสียหาย-ผู้แปล) สำหรับ (พื้นที่) นั้นเลย”

- U Th --- (เพศชาย) หมู่บ้าน Sh, เขตเปกู (กุมภาพันธ์ 2552)

บทสรุป

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในส่วนแรกๆ ว่า ไม่มีทางที่จะกำหนดได้ว่า

มีจำนวนคนให้สัมภาษณ์ที่ให้สัมภาษณ์ในรัฐกะเหรี่ยงกี่คน (ข้อมูลชุดที่ 1)

และได้เข้าถึงการละเมิดสิทธิที่จริงๆ แล้วเป็นการตัดสินใจออกจากพม่าไปหางานในต่างประเทศ

ข้อมูลชุดที่ 1 และ 2 น่าจะทำให้เห็นภาพว่าเป็นองค์ประกอบเสริมมากกว่าการเชื่อมโยงโดยตรง

เมื่อกำหนดไว้เช่นนั้นแล้ว KHRG จึงหวังว่าการละเมิดสิทธิที่ผู้อพยพได้อ้างว่าเป็นปัจจัยที่ผลักดัน

ที่บีบบังคับให้พวกเขาออกจากพม่าคล้ายคลึงกับข้ออ้างหลายอย่างที่อ้างโดยผู้อยู่อาศัยในรัฐกะเหรี่ยง

ตามที่ได้แสดงให้เห็นในข้อมูลทั้งสองชุด

การละเมิดสิทธิที่อ้างในข้อมูลทั้งสองชุดมีความคล้ายคลึงกันอย่างยิ่ง ทั้งผู้อยู่อาศัยในรัฐกะเหรี่ยง

(ข้อมูลชุดที่ 1) และผู้ที่ออกมาจากพม่าและทำงานอยู่ในประเทศไทยในขณะนี้ (ข้อมูลชุดที่ 2)

ได้กล่าวถึงเรื่องการออกคำสั่งที่ขูดรีดผลประโยชน์และข้อกำหนดต่างๆ ไว้เป็นอย่างมาก

ว่าเป็นรูปแบบหนึ่งของการละเมิดสิทธิที่ดำรงอยู่มากที่สุดในประเทศพม่า นอกจากนั้นแล้ว

ผู้ให้สัมภาษณ์ยังได้อธิบายถึงการละเมิดสิทธิเหล่านี้ว่ามีนัยยะสำคัญที่ก่อกวนความมั่นคงด้านการเงินแล

ะอาหาร สิ่งที่ต้องกันระหว่างชุดข้อมูลเหล่านี้เสนอแนะว่า SPDC ละเมิดสิทธิในเขตชนบทของพม่า

ได้กระจายระดับความไม่ยั่งยืนของความยากจนแก่ชาวบ้านและความยากจนนั้น

ในทางกลับกันก็ได้บีบบังคับให้ชาวบ้านต้องละทิ้งบ้านเกิดของพวกเขา

และแสวงหางานทำในต่างประเทศเพื่อเอาชีวิตรอด

ดังคำให้การที่อยู่ในบทนี้ได้ให้ภาพไว้ว่า ปัจจัยผลักดันที่บีบบังคับให้ประชาชนส่วนใหญ่ในพม่าละทิ้งบ้าน

ไม่สามารถลดข้อจำกัดทางด้านเศรษฐกิจที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับระบบการละเมิดสิทธิมนุษยชนของการปก

ครองท้องถิ่น ดังที่ ภัยคุกคามที่ติดตามมาของการละเมิดสิทธิ

มักถูกทำให้เลวร้ายลงไปอีกโดยปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมและปัจจัยทางเศรษฐกิจอื่นๆ

ในหลายกรณีไม่อาจเป็นไปได้ที่จะแยกขาดจากปัจจัยผลักดันแม้แต่อย่างเดียวที่ได้นิยามปัจจัยผลักดันไว้อย่างคับ

แคบ ด้วยการอธิบายเดี่ยวๆ ว่าทำไมประชาชนจึงเลือกที่จะอพยพไปยังประเทศอื่นเพื่อหางานทำ³⁵

อย่างไรก็ตาม ไม่ใช่เป็นเพียงการอ้างถึงปัจจัยผลักดันว่า การจำแนกอย่างง่ายๆ แบบนี้

จะสามารถทำให้เป็นประเด็นปัญหาได้เสมอไป

ในบทถัดไปจะได้แสดงให้เห็นถึงความพยายามที่จะจำแนกและจัดหมวดหมู่ให้กับปัจจัยดูหลายอย่างที่ตึง

ดูประชาชนจากพม่า ซึ่งเต็มไปด้วยกับความซับซ้อนเช่นกัน

³⁵ ความเข้าใจนี้ได้ถูกกล่าวไว้แล้วโดยนักวิจัยที่ชื่อว่า Inge Brees ที่ค้นพบว่า “ปัจจัยผลักดันส่วนมากยังคงปิดกั้นการเชื่อมโยงจากเจ้าสาเหตุหลายอย่างทางด้านการเมืองและเศรษฐกิจ

ซึ่งมันเป็นไปได้ที่จะแยกแรงแรงงานอพยพออกจากผู้แสวงหาที่หลบภัยและผู้ลี้ภัย” (I. Brees, “Refugee Business: Strategies of Work on the Thai-Burma Border,” Journal of Refugee Studies 21 (3): 380-397, 2008, page 383.)

5. ข้อมูลชุดที่ 2: ปัจจัยจุด

ปัจจัยจุดที่เป็นมุมมองของการอพยพเป็นที่เข้าใจกันโดยทั่วไปว่าเป็นลักษณะที่เป็นความตึงเครียดทางสังคม การเมือง เศรษฐกิจ หรือสิ่งแวดล้อมของพื้นที่ใหม่ที่ “ดึง” ผู้คนออกจากพื้นที่ปัจจุบันของพวกเขา พื้นฐานปัจจัยจุดที่กำลังกระตุ้น “แรงงานอพยพ”

ยิ่งได้บ่งบอกถึงการทำงานที่ต่ำกว่าและโอกาสทางการเงินอื่นๆ ในสถานที่แห่งใหม่ ในทางตรงข้าม ปัจจัยจุดสำหรับผู้ลี้ภัย และผู้พลัดถิ่นภายในประเทศ(IDPs) น้อยนักที่จะถูกทำให้กระจ่างชัด อย่างไรก็ตาม ปัจจัยจุดที่ควรจะเป็น กล่าวคือ ปัจจัยผลึกที่มีหลากหลายของการกดขี่ข่มเหง การละเมิดสิทธิ สงครามความขัดแย้ง และมีความตึงเครียดจากการคุกคามอื่นๆ ต่อชีวิตและความปลอดภัย

อย่างไรก็ตาม ปัจจัยผลึกไม่สามารถกระตุ้นการอพยพได้อย่างเดียวๆ เมื่อผู้คนแสวงหาที่ลี้ภัยในพื้นที่อื่น ปัจจัยจุดย่อมเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องด้วยอย่างแท้จริง ในกรณีเหล่านั้น

พื้นฐานปัจจัยจุดสามารถเข้าใจได้ว่าเป็นการเข้าถึงการคุ้มครอง อย่างไรก็ตาม

สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (UNHCR) ได้ถูกดูแลคลุมมุ่มมอดังกล่าวนี้ ตามที่ได้แสดงให้เห็นจากคำกล่าวอ้างอิงด้านล่าง ซึ่งเรื่องนี้

สืบเนื่องมาจากความกังวลว่าประเทศเจ้าบ้านกำลังค้นหาจุดกำเนิดในการอพยพเข้ามาจะวางข้อกำหนดบนการทำงานคุ้มครองของสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (UNHCR) ที่กำลังเข้ามา ซึ่งรัฐบาลของพวกเขาอาจเห็นว่าการคุ้มครองดังกล่าวนี้เป็นปัจจัยจุด

“จากความกังวลที่เพิ่มขึ้นเป็นสถานการณ์ที่รัฐบาล...เริ่มตั้งคำถามถึงความเหมาะสมและความชอบธรรมของกฎหมายของกิจกรรมการคุ้มครองใดๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจาก UNHCR เอง การวิพากษ์วิจารณ์ดูเหมือนว่าจะเป็นการคุ้มครองคือปัจจัยจุด ส่วนการตอบรับของ UNHCR คือการบอกว่า ปัจจัยจุดสำหรับการอพยพที่ไม่ปกติ นั้น ประกอบด้วย โอกาสทางเศรษฐกิจ ครอบครัว และเครือข่ายชุมชน รวมถึงความสบายใจที่จะดำเนินการเคลื่อนย้ายต่อไป แต่ UNHCR ไม่จัดว่าเป็นการดึงดูดหลัก”³⁶

การจำแนกแยกแยะระหว่างการทำงานคุ้มครองและปัจจัยจุดนี้เป็นไปได้ที่จะสามารถนำไปเสริมความหนักแน่นให้กับข้อโต้แย้งคัดค้านข้อกำหนดของรัฐบาลว่าด้วยการทำงานคุ้มครอง อย่างไรก็ตาม มีความเสี่ยงในการรुकคือการตอบสนองที่ไม่เท่าเทียมต่างๆ ต่อคนที่ถูกมองว่าเป็นผู้ลี้ภัย ‘ตามกฎหมาย’

³⁶ 39th Meeting of the Standing Committee, Statement by Erika Feller, Assistant High Commissioner-Protection, June 25th 2007, p. 3. Accessed at www.unhcr.org/refworld/pdfid/4680d0312.pdf on March 18th 2009

ที่แสวงหาการคุ้มครอง และผู้ที่ถูกมองว่าเป็นผู้อพยพ “ผิดกฎหมาย” ที่แสวงหางานทำ
ข้อเท็จจริงก็คือการแสวงหางานทำในต่างประเทศ มักจะเป็นยุทธวิธีการคุ้มครองตนเองเบื้องต้น
ที่ใช้เพื่อหลีกเลี่ยงการละเมิดสิทธิและบรรเทาผลกระทบจากการละเมิดสิทธิในพื้นที่ต้นทาง

ทัศนคติวิสัยตามหลักการที่ถูกลำนำไปใช้โดยหน่วยงานช่วยเหลือต่างๆ นั้น อย่างไรก็ตาม
ตามที่ถูกฉายภาพในคำกล่าวอ้างอิงเกี่ยวกับการคุ้มครองของสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ
(UNHCR) ที่อยู่ด้านบน

ชี้ให้เห็นถึงความเข้าใจที่คับแคบเรื่องการคุ้มครองที่เป็นกระบวนการในลักษณะจากบนลงล่าง (Top-Down
Approach) แท้ที่จริงแล้ว จุดยืนในปัจจุบันของสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (UNHCR)
เอ็นจีโอรหว่างประเทศ (INGOs) และหน่วยงานรัฐบาล

เป็นผู้จัดการการคุ้มครองเป็นหลักให้แก่ผู้ลี้ภัยที่แบ่งเป็นหมวดหมู่แคบๆ

และถูกมองว่าเป็นผู้รับที่ต้องการการพึ่งพิง

ขาดไร้ซึ่งความสามารถที่จะกำหนดความต้องการในการคุ้มครองตนเอง

วิธีการดังกล่าวมีการปฏิรูปเคียงข้างไปกับคำนิยามที่เป็นข้อตกลงเกี่ยวกับผู้ลี้ภัยและผู้พลัดถิ่นภายในประเทศ
(IDPs) ว่าเป็นผู้คนที่หนีออกมาจากการกดขี่ข่มเหง หรือสงครามความขัดแย้ง การนิยามต่างๆ

ที่คับแคบเช่นนี้พลาดพลังในการตระหนักถึงการคุ้มครองตามกฎหมายของผู้ที่หลบหนีภัยอันตรายที่พอกพูน
ขึ้น อันเป็นผลของการละเมิดสิทธิมนุษยชนและการขูดรีดผลประโยชน์ที่ยังคงดำรงอยู่

พวกเขายังพลาดโอกาสที่จะได้รับการสนับสนุนจากภายนอกสำหรับยุทธวิธีต่างๆ

ในการคุ้มครองตนเองเบื้องต้นที่แรงงานข้ามชาติได้ปฏิบัติใช้อยู่

การคุ้มครองตนเองเบื้องต้น

การเข้าใจว่าโอกาสสำหรับยุทธวิธีการคุ้มครองตนเองเบื้องต้นสามารถทำหน้าที่เป็นปัจจัยดูได้อย่างไรนั้น
ต้องการการพิสูจน์ที่ใกล้ชิดมากกว่าเดิมว่าอะไรคือความหมายของคำว่า ‘การคุ้มครอง’

สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (UNHCR)

มีแบบแผนในการมองการคุ้มครองต่อผู้ลี้ภัยให้มีความหมายว่า

การปกป้องคุ้มครองตามกฎหมายเพื่อป้องกันกรกลับไปยังดินแดนหรือถิ่นที่ชีวิตและเสรีภาพจะถูกคุกคาม
(Refoulement)³⁷ อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ (the International Committee of
the Red Cross) นำไปขยายความเข้าใจ ทำการนิยามความหมายของการปกป้องคุ้มครองว่า

³⁷ UN High Commissioner for Refugees, Note on Non-Refoulement (Submitted by the High Commissioner), 23 August 1977. EC/SCP/2. Online. UNHCR Refworld available
at: <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3ae68ccd10.html>. Accessed April 14th 2009

“ทุกกิจกรรมที่มีเป้าหมายเพื่อให้ได้รับการเคารพอย่างเต็มสมบูรณ์ต่อสิทธิของปัจเจกบุคคลตามที่มีอยู่ในลายลักษณ์อักษรของกฎหมายและสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของตัวบทกฎหมาย (เช่น กฎหมายสิทธิมนุษยชน กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ และกฎหมายผู้ลี้ภัย)”³⁸

ในทางปฏิบัติ

การคุ้มครองครอบคลุมไปถึงแนวยุทธศาสตร์ที่มุ่งหมายไปที่การป้องกันและบรรเทาการละเมิดสิทธิช่วยเหลือผู้คนที่กำลังพินตัวจากการถูกละเมิด

และสร้างบริบทแวดล้อมที่การละเมิดสิทธิน่าจะถูกยับยั้งไว้ได้³⁹ ด้วยเหตุนี้ KHRG

ได้ทำตามการนิยามความหมายที่กว้างขึ้นนี้

สำหรับชาวบ้าน ประชาชนชาวเมือง และประชาชนในที่อื่นๆ ในพม่า

ซึ่งกำลังแสวงหางานในต่างประเทศสามารถนำไปใช้เป็นกลยุทธ์วิธีการคุ้มครองตนเองเบื้องต้นซึ่งทำให้เขาหลีกเลี่ยงจากการละเมิดสิทธิมนุษยชน

หนีจากผลกระทบที่เพิ่มพูนจากการละเมิดสิทธิและการขูดรีดผลประโยชน์อย่างไม่หยุดยั้ง

และบรรเทาผลกระทบที่เป็นภัยอันตรายจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนและการขูดรีดผลประโยชน์กับสมาชิก

ในครอบครัวที่เหลืออยู่ข้างหลัง เพื่อฉายภาพให้เห็นกรณีการหลีกเลี่ยงของ Ko M อายุ 30 ปี

หนึ่งในผู้อพยพ 27 คนจากพม่าที่ได้ให้สัมภาษณ์ กล่าวกับ KHRG ในเดือนกุมภาพันธ์ 2552 ว่า

ผู้คนส่วนใหญ่ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านของเขาในรัฐกะเหรี่ยงหนีมายังประเทศไทยเพื่อหางานทำ

เพื่อที่จะหลีกเลี่ยงคำสั่งประจำและการคุกคามโดยเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นของ SPDC

“ชาวบ้านต้องจ่ายค่าภาษีที่ดิน และบางครั้งพวกเขา (ทหาร SPDC)

มาที่หมู่บ้านและออกคำสั่งเรียกเอาอาหารจากชาวบ้าน ถ้าชาวบ้านไม่ให้อาหารแก่พวกเขา

พวกเขาจะทุบตีหัวหน้าหมู่บ้าน พวกเขา (ทหาร SPDC) ไม่มีค่ายทหาร (อยู่ใกล้ๆ)

แต่พวกเขาก็เข้ามาที่หมู่บ้านเราเสมอ

ดังนั้นประชาชนส่วนใหญ่ในหมู่บ้านของผมจึงมาทำงานในประเทศไทย

พวกเขาไม่ต้องการอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน เพราะว่าพวกเขากลัวถูกบังคับใช้แรงงาน”

- Ko M --- (เพศชาย อายุ 30 ปี) หมู่บ้าน ทีเอช, เขตดูปลาตา, รัฐกะเหรี่ยง (กุมภาพันธ์ 2552)

³⁸ Protection the Sheltering Displaced Persons, Inter-Agency Standing Committee, 1999, p. 4

³⁹ Growing the Sheltering Tree: Protecting Rights through Humanitarian Action, Inter-Agency Standing Committee, 2002, p. 11-12.

ไม่ใช่ผู้อพยพทั้งหมดที่ KHRG ได้ทำการสัมภาษณ์
บ่งชี้ได้แน่ชัดถึงการหลีกเลี่ยงการละเมิดสิทธิว่าเป็นพื้นฐานปัจจัยดูที่โน้มน้าวให้พวกเขาเข้าสู่ชุมชนแรงงาน
นข้ามชาติในต่างประเทศ หลายคนบอกกับ KHRG ว่า
พวกเขาถูกชักจูงมาที่ประเทศไทยเพราะมีโอกาสในการทำงาน
ซึ่งเป็นหนทางที่จะหนีออกจากสถานการณ์ทางเศรษฐกิจในพม่าที่กำลังย่ำแย่ลง

“ฉันถูกบังคับ (โดยสถานการณ์) ให้มาทำงานที่นี่ เมื่อฉันอายุยังน้อย สองปีก่อนหน้าปี 2542
พวกเราอยู่ในสถานการณ์ที่ลำบากมาก เรามีหนี้เป็นจำนวนมาก เพราะว่าเราไม่มีไร่หรือแม้แต่วัวสักตัว
ดังนั้น แม่ของฉันบอกกับฉันว่า ‘ลูกสาวเอ๋ย’ ที่แม่สอด (ประเทศไทย) พวกเขาต้องการคนทำงาน
ทำไมลูกไม่ไปทำงานที่นั่น? ฉันพูดกับแม่ว่า ‘จ๊ะแม่ ถึงเราจะอยู่ในหมู่บ้านนี้
เราก็มีปัญหาและความยากลำบากมากมาย’ ในตอนนั้น ฉันอยู่ในสถานการณ์ที่ยากลำบากมาก
พ่อแม่ของฉันยากจนมาก”

- Ma M --- (เพศหญิง อายุ 27 ปี) หมู่บ้าน ดี, เขตพะอัน, รัฐกะเหรี่ยง (กุมภาพันธ์ 2552)

ผู้อพยพอื่นๆ ที่สัมภาษณ์โดย KHRG ได้เน้นย้ำว่า โอกาสในการทำงานในต่างประเทศ
ทำให้มีโอกาสในการเก็บเงิน สามารถสนับสนุนสมาชิกครอบครัวที่ติดตามมา
ส่งเงินกลับให้แก่ครอบครัวที่ยังคงอยู่ในพม่า และจ่ายค่านี้ออกเบี้ยสูง

“เพื่อนของฉันบอกฉันว่า ถ้าเราไปและทำงานในประเทศไทย เราสามารถเก็บเงินและส่งกลับบ้าน
(ให้ครอบครัวในพม่า) ได้ เรามีเพื่อนบ้านที่มาทำงานในโรงงานขนสัตว์ในประเทศไทย
เมื่อพวกเขากลับบ้าน พวกเขามีการดำรงชีวิตที่ดีขึ้น สำหรับฉันแล้ว ฉันต้องการที่จะเป็นเหมือนเขา
ฉันจึงมาที่นี่ ตอนนี้นี้ฉันกำลังทำงานอยู่ที่โรงงานขนสัตว์”

- Ma Th --- (เพศหญิง อายุ 34 ปี) หมู่บ้าน เอ, รัฐฉาน (กุมภาพันธ์ 2552)

การแสดงให้เห็นความเชื่อมโยงระหว่างพื้นที่ชนบทในพม่าและการละเมิดสิทธิผู้ดริตผลประโยชน์
และความยากจน วิธีชีวิตที่ไประบง และความไม่มั่นคงทางอาหาร (เหมือนตัวอย่างในสองบทแรก)
ดังนั้น การใช้จ่ายกองทุนที่หาได้จากต่างประเทศ
สามารถเข้าใจได้ว่าเป็นการใช้เพื่อลดผลกระทบจากความยากลำบากจากการละเมิดสิทธิในประเทศพม่า

นอกจากนั้น เงินที่ส่งกลับโดยแรงงานอพยพ หรือ นำกลับบ้านด้วยตัวเอง
สามารถที่จะช่วยลดผลกระทบจากความยากลำบากจากการละเมิดสิทธิผู้ดริตผลประโยชน์กับสมาชิกในครอบครัวที่อยู่

เบื้องหลัง ในปี 2551

การศึกษาเศรษฐกิจของการอพยพจากพม่าเน้นว่าการส่งเงินกลับบ้านโดยแรงงานอพยพที่อยู่ในประเทศไทย
ยไปให้สมาชิกในครอบครัวที่บ้าน “เป็นจำนวนมาก

ซึ่งถูกใช้อย่างไม่ได้สัดส่วนเพื่อประกันการมีชีวิตอยู่อย่างปกติ

และเป็นທີ່ตระหนักว่ามันจะผ่านกลไกที่ไม่เป็นทางการที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก”⁴⁰

การมองเช่นนี้สนับสนุนข้อค้นพบจากการสัมภาษณ์แรงงานอพยพของKHRG:

“สถานการณ์ของฉันที่นี่ (ในประเทศไทย) แตกต่างจากสถานการณ์ของฉันที่พม่า เพราะว่า
(ขณะที่ทำงานอยู่ในประเทศไทย) ฉันสามารถเก็บเงินและส่งไปสนับสนุนครอบครัวในประเทศพม่า
บางครั้งฉันส่งกลับไป 50,000 หรือ 70,000 จ๊าด (50 หรือ 70 ดอลลาร์สหรัฐฯ)
เดือนละครั้งให้แก่ครอบครัวของฉัน แต่บางครั้งฉันส่งไป 100,000 จ๊าด (100 ดอลลาร์สหรัฐฯ)
เมื่อฉันสามารถเก็บเงินได้มากขึ้น... ฉันดูแลคนห้าคน คนเหล่านี้คือพ่อแม่ หลานสาวหนึ่งคน
และหลานชายสองคนที่อยู่ในพม่า ตอนฉันอยู่ในพม่า ถึงฉันจะทำงานหนัก
ฉันไม่สามารถสนับสนุนครอบครัวของฉันได้มากนัก เมื่อฉันมาทำงานที่นี่
ฉันสามารถเก็บเงินและสนับสนุนครอบครัวของฉันได้มากขึ้น”

- Ma Kh --- (เพศหญิง อายุ 21 ปี) หมู่บ้านเอ, เขตคูปลาเยา, รัฐกะเหรี่ยง (กุมภาพันธ์ 2552)

เงินที่ส่งกลับนั้นมีความสำคัญโดยเฉพาะในกรณีของพม่า

ซึ่งเป็นเรื่องปกติที่เด็กและผู้สูงอายุที่ยังคงอยู่เบื้องหลัง

ในขณะที่วัยแรงงานที่เดินทางไปต่างประเทศเพื่อหาค่าจ้างจากการเป็นแรงงาน

“ตอนนี้ ไม่มีคนอาศัยอยู่ในหมู่บ้านของเรามากนัก คนที่แต่งงานแล้วแต่อายุน้อยอยู่ จะฝากลูกๆ
ไว้กับปู่ย่าตายาย (ของลูก) และไปทำงานที่กรุงเทพฯ ตอนนี้มีแค่น้องชายของฉันที่ทำงาน
(ในประเทศพม่า) พ่อแม่ของฉันแก่เกินกว่าจะทำงานได้ หลานๆ ของพวกเขา (ลูกๆ ของผู้ให้สัมภาษณ์)
อยู่กับพวกเขาในหมู่บ้านในประเทศพม่า

บางครั้งเราจะส่งเงินกลับไปให้พวกเขาแต่บางครั้งเราไม่สามารถส่งได้

ดังนั้นน้องชายของฉันจึงต้องทำงานเพื่อเลี้ยงดูพวกเขา เขายังไม่ได้แต่งงาน

เขาหยุดเรียนหนังสือหลังจากเรียนจบชั้นเรียนปีที่เจ็ด เพราะว่าแม่ของฉันมีปัญหาที่ดวงตา

และเราไม่สามารถจะจ่ายค่าผ่าตัดรักษาตาได้ เขาจึงต้องดูแลแม่”

⁴⁰ S. Turnell, A. Vicary and W. Bradford, "Migrant-worker remittances and Burma: and economic analysis of survey result," in Dictatorship, Disorder and Decline in Myanmar, Monique Skidmore and Trevor Wilson (eds), ANU E Press, 2008.

- Ma M --- (เพศหญิง อายุ 27 ปี) หมู่บ้าน ดี, เขตพะอัน, รัฐกะเหรี่ยง (กุมภาพันธ์ 2552)

เราได้เห็นอีกครั้งแล้วว่า การได้โอกาสในการทำงานในต่างประเทศสามารถนำมาเป็นยุทธวิธีการคุ้มครองตนเองเบื้องต้น ที่นำไปใช้โดยแรงงานข้ามชาติจากประเทศพม่า โอกาสดังกล่าวสามารถชี้วัดบางอย่างด้านความมั่นคงทางอาหารและความมั่นคงในวิถีชีวิต อนุญาตให้คนงานสนับสนุนตัวพวกเขาเอง และครอบครัวของพวกเขาในถิ่นฐานที่ห่างไกลจากการละเมิดสิทธิในพื้นที่บ้านเกิดของพวกเขา และยังบรรเทาการคุกคามขูดรีดผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ (และผลทางสังคม) จากการละเมิดสิทธิและการขูดรีดผลประโยชน์กับสมาชิกของครอบครัวที่ยังคงอยู่ในพม่า (ผ่านการส่งเงินกลับ) และต่อตัวพวกเขาเอง (ผ่านการเก็บออมส่วนตัว) หากพวกเขากลับบ้าน ยุทธวิธีการคุ้มครองตนเองนี้ ในทางกลับกันก็ประกอบด้วยปัจจัยดึงดูดส่วนใหญ่ที่ชักจูงผู้อพยพที่ออกจากพม่า เช่นเดียวกันกับการไปยังเมืองที่เป็นศูนย์กลางภายในประเทศ

เส้นแบ่งที่คลุมเครือระหว่างแรงงานอพยพและผู้ลี้ภัย

นอกจากการอพยพเพื่อหาทางคุ้มครองจากการละเมิดสิทธิขูดรีดผลประโยชน์และผลกระทบที่เพิ่มพูนขึ้นมาจาก การละเมิดสิทธิขูดรีดผลประโยชน์ ผู้ให้สัมภาษณ์ยังได้บรรยายถึงปัจจัยดึงดูดของการคุ้มครองเพื่อความปลอดภัยในร่างกายของพวกเขา นี่เป็นสิ่งที่สอดคล้องกับผู้หลบหนีจากสงครามความขัดแย้งที่เกิดขึ้นอยู่ทั่วไป การบุกโจมตีของทหารที่บ้านเรือนของพวกเขา หรือการกดขี่ข่มเหง (เช่น คนที่หนีทหาร หรือผู้ที่กระทำจริง หรือถูกกล่าวหาว่าให้การสนับสนุน KNU พรรค NLD หรือกลุ่มอื่นๆที่เป็นฝ่ายตรงกันข้าม) และผู้ที่ได้เดินทางออกนอกประเทศโดยใช้เส้นทางเดียวกันกับ “แรงงานอพยพ” ผู้คนเหล่านั้นที่หนีจากการกดขี่ข่มเหง ตรงกับการให้นิยามผู้ลี้ภัยตามข้อตกลงและมี – ในบางประเทศสามารถร้องขอสถานะผู้ลี้ภัยที่รับรองโดยสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (UNHCR) ผู้คนเหล่านั้นที่หนีจากความรุนแรงที่ทำให้เกิดขึ้นอยู่ทั่วไป หรือ การบุกโจมตีของทหารในหมู่บ้านของพวกเขาตรงกับเกณฑ์ของรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยสำหรับการอาศัยอยู่ในค่ายผู้อพยพในประเทศไทย⁴¹

⁴¹ รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยไม่ได้รองรับอย่างเป็นทางการว่าผู้พลัดถิ่นจากพม่าที่อยู่ในค่ายในประเทศไทยเป็นผู้ลี้ภัย แต่เป็นบุคคลที่ “หนีจากการต่อสู้ชั่วคราว” (“My Gun Was as Tall as Me”: Child Soldiers in Burma, 2002, New York: Human Rights Watch, p.167).

สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (UNHCR) ได้ใช้คำว่า “การอพยพแบบผสม” (mixed migration) และ ‘การอพยพลี้ภัยจากสถานการณ์ต่างๆ’ (The migration/asylum nexus) เพื่ออธิบายว่าการเคลื่อนย้ายของผู้อพยพตามข้อตกลงนี้ควบคู่กันไป และเป็นการใช้เส้นทางเดียวกันกับ ‘แรงงานอพยพ’⁴² ผู้ลี้ภัยเหล่านี้อาจจะสามารถหรือไม่เต็มใจที่จะเข้าถึงโอกาสการคุ้มครองภายในค่าย (หรือ ในบางประเทศ อาจจะไม่มีการคุ้มครองผู้ลี้ภัย) และเลือกที่จะอยู่ข้างนอกเป็นแรงงานข้ามชาติแทน ในขณะที่การคุกคามและการจับกุม การขู่เข็ญ และเนรเทศออกนอกประเทศโดยเจ้าหน้าที่ของประเทศเจ้าบ้านยังคงมีอยู่ บ่อยครั้งชุมชนของแรงงานข้ามชาติสามารถเสนอเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงในสิ่งแวดล้อม มากกว่าสิ่งที่ผู้ลี้ภัยหนีจากมา ชุมชนเหล่านี้ยังเสนอให้โอกาสในการหาเงิน สนับสนุนสมาชิกในครอบครัวและส่งเงินกลับไปให้ญาติพี่น้องที่ยังเหลืออยู่ในประเทศพม่า

คำกล่าวที่มีไว้ดังต่อไปนี้แสดงให้เห็นตัวอย่างของแรงจูงใจเบื้องหลัง ‘การอพยพผสม’ ผู้ให้สัมภาษณ์อายุ 30 ปี เป็นชาวบ้านจากทางตอนใต้ของรัฐกะเหรี่ยง หนีจากบ้านเกิดของเขามาเป็น ‘แรงงานข้ามชาติ’ ในประเทศไทย หลังจากที่เขาประสบกับการคุกคามโดยเจ้าหน้าที่ SPDC ซ้ำแล้วซ้ำเล่าในข้อหาพื้นที่ว่าเขาได้ติดต่อกับ KNU

“ผมมาที่นี่ด้วยความช่วยเหลือของ KNU ผมไม่ต้องการที่จะบอกชื่อของผู้ชายที่พาผมมาที่นี่ ผมไม่กล้าอยู่ในหมู่บ้านเพราะว่าทหารกองกำลังของ SPDC ได้มาที่หมู่บ้านเสมอ ดังนั้นหัวหน้าหมู่บ้านจึงช่วยผมมาที่นี่กับผู้ชายคนนั้น... ผมแค่อยากจะบอกว่า ผมไม่อยากจะกลับไปหมู่บ้านในตอนนี้ เพราะผมไม่อยากจะหลบหนีทหารกองกำลัง SPDC ครึ่งแล้วครึ่งแล้ว พวกเขายังคงมาที่หมู่บ้านผมเสมอและออกคำสั่งเอาคนแบกขนเสบียง (คนที่ถูกบังคับให้แรงงานให้แบกขนเสบียง) ที่ผ่านมา ผมต้องหลบหนีพวกเขาตลอด ผมจึงต้องประสบกับการประณามและกล่าวหาว่าผมให้ความร่วมมือกับ KNU และผมบอกกับพวกเขา (เจ้าหน้าที่ SPDC) ว่า ‘ผมไม่ใช่คนแบบที่คุณกำลังกล่าวหา ผมเป็นแค่ชาวบ้านธรรมดาๆ คนหนึ่ง’ ผมไม่สามารถทนต่อการกระทำของพวกเขาได้อีกต่อไป ดังนั้น ผมจึงมาที่นี่เพื่อทำงานอย่างอิสระ ผมกลัวการกระทำของพวกเขาที่ต่อต้านเรามาก”

- Ko M --- (เพศชาย อายุ 30 ปี) หมู่บ้าน ทีเอช, เขตดูลายา, รัฐกะเหรี่ยง (กุมภาพันธ์ 2552)

⁴² Refugee Protection and Mixed Migration: A 10-Point Plan of Action, UNHCR, January 2007 and Agenda for Protection, UNHCR, October 2003.

เพื่อยกตัวอย่างอื่นอีกของบุคคลซึ่งทำงานในต่างประเทศที่ได้ประสบกับการกดขี่ข่มเหงบนพื้นฐานทางการเมือง U Th — (ชื่อคน) ในขณะที่เดินทางกลับจากประเทศไทยไปยังหมู่บ้านของเขาในเขตเปกู เขาถูกจับกุมที่ไปส่งเสริมให้ชาวบ้านลงคะแนนเสียงเพื่อคัดค้านการลงประชามติรัฐธรรมนูญที่จัดขึ้นในเดือนพฤศจิกายนปี 2551 หลังจากเขาได้รับการปล่อยตัว U Th กลับมายังประเทศไทยอย่างรวดเร็ว

“ปีที่แล้ว ผมกลับไปที่บ้านเกิดและคิดว่าผมจะกลับมาที่นี่ (ที่ประเทศไทย) แต่หัวหน้าหมวดในหมู่บ้านบอกผมว่า พวกเขา (เจ้าหน้าที่ SPDC) คงจะไม่อนุญาตให้ผมกลับมา เพราะว่าพวกเราจะต้องอยู่ลงประชามติ (ที่มีในพม่า) เมื่อผมไปลงประชามติ ผมเห็นประชาชนจำนวนมากที่มาลงประชามติเหมือนผม แต่พวกเขาไม่รู้อะไรเลยเกี่ยวกับการลงประชามติ ผมบอกพวกเขาให้กาเครื่องหมาย ‘กากบาท’ ที่มีความหมายว่าลงคะแนนเสียงไม่เห็นด้วย (กับรัฐธรรมนูญฉบับใหม่) ตำรวจจับผมและส่งผมไปเข้าคุกเป็นเวลาสามวัน”
- U Th --- (เพศชาย) หมู่บ้าน เอสเอส, เขตเปกู (กุมภาพันธ์ 2552)

บทสรุป

ในขณะที่ผู้ลี้ภัยตามข้อตกลงที่หนีมาผ่านเส้นทางเดียวกันกับ “แรงงานอพยพ” ได้ให้เหตุผลจริงจังกี่ยวกับการช่วยเหลือคุ้มครองว่า มีความตระหนักที่เพิ่มสูงขึ้นที่จะต้องก้าวข้ามให้พ้นกรอบการทำงานแคบๆ ที่เรียกว่า “การอพยพผสม” สิ่งนี้หมายความว่ากำลังมีการยอมรับความห่วงใยในการคุ้มครองตามกฎหมาย และยุทธวิธีการคุ้มครองตนเองเบื้องต้นของผู้ที่หนีจากข้อจำกัดทางเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่อย่างจำกัดในสถานที่ต้นทาง ซึ่งในกรณีของเขตชนบทของพม่า ได้อยู่ภายใต้การละเมิดสิทธิชุดรีดผลประโยชน์อยู่เป็นประจำ และยังเป็นคนที่ยังไม่ตรงกับนิยามผู้ลี้ภัยตามข้อตกลง นอกจากนั้นแล้ว ความห่วงใยเรื่องการคุ้มครองเหล่านี้ดูเหมือนกว้างกว่าเงื่อนไขแคบๆ ของการคุ้มครองทางกฎหมายเพื่อคัดค้านการส่งผู้คนกลับไปยังดินแดนหรือถิ่นที่ชีวิตและเสรีภาพจะถูกคุกคาม (refoulement) ซึ่งได้ให้การรับรองอย่างเป็นทางการเป็นผู้ลี้ภัย

ควบคู่ไปกับแนวทางเหล่านี้ เจ้าหน้าที่ของสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (UNHCR) ได้ระบุไว้ในปี 2551 ว่า “การเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้อพยพนอกระบบมีความต้องการการคุ้มครอง อันเป็นผลมาจากเงื่อนไขหลายประการในประเทศต้นทางที่ไม่เกี่ยวข้องกันกับสงครามความขัดแย้ง

(ทางทหาร) หรือการกดขี่ข่มเหงทางการเมือง”⁴³ แม้ว่าจะมีการยอมรับ
กรอบการทำงานระหว่างประเทศเพื่อการจำแนกประเภทและการให้ความช่วยเหลือประชาชนหลากหลายที่
ละทิ้งประเทศต้นทาง
ดำเนินการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องต่อไปในเรื่องความหวังโยในการคุ้มครองและยุทธวิธีคุ้มครองตนเองเ
ป้องกันของปัจเจกบุคคลเหล่านี้ ดังนั้น แม้ว่าจะมีการตระหนักถึงการละเมิดสิทธิอยู่เป็นประจำซึ่งนำมาสู่
‘แรงงานอพยพ’ นอกประเทศพม่า
กลับมีความพยายามเพียงน้อยนิดที่จะทำลายกรอบการทำงานคุ้มครองตามข้อตกลง
และปรับการให้ความช่วยเหลือคุ้มครองให้สอดคล้องตามข้อหวังโยและความปรารถนาของผู้อพยพเอง
ประ
เด็นของการจำแนกและความสัมพันธ์ของการให้ความช่วยเหลือคุ้มครองจากภายนอกระบุไว้อยู่ในบทต่อไป
ป

---

⁴³ A. Betts, “Towards a ‘soft law’ framework for the protection of vulnerable migrants” UNHCR, 2008, p.2.

6. กรอบการทำงานของนานาชาติ

หนึ่งในคำถามหลักที่รายงานฉบับนี้ถามคือ กฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่มีอยู่ รวมทั้งกรอบการทำงาน และแนวปฏิบัติ

สะท้อนสาเหตุของการอพยพย้ายถิ่นฐานจากประเทศมาได้อย่างถูกต้องหรือไม่

หลังจากที่ตรวจสอบกฎหมายและแนวทางปฏิบัติเหล่านั้นแล้ว คำตอบเดียวที่ได้มาเป็นที่ชัดเจนว่า ไม่ ตามที่ได้กล่าวไว้ในบทก่อนหน้านี้ว่า

แทนที่จะเป็นเพียงเหตุผลประการเดียวว่าทำไมประชาชนตัดสินใจละทิ้งบ้านเกิดในประเทศพม่า

ก็คือหลักฐานที่ประชาชนตัดสินใจอพยพย้ายถิ่นฐานนั้นอยู่บนหลายปัจจัยที่แตกต่างกัน

รวมทั้งการละเมิดสิทธิของ SPDC ความล้มเหลวในการปลูกพืชอันเนื่องมาจากสิ่งแวดล้อม

และความหวาดกลัวต่อการทำงาน

แต่ระบบกฎหมายระหว่างประเทศและแนวทางปฏิบัติในการพยายามจัดวางประชาชนชาวพม่าที่ละทิ้งบ้าน

เกิดให้เข้าไปอยู่ในหมวดแคบๆ ของหนึ่งในสามของการนิยามความหมายอย่างตายตัวคือ ผู้ลี้ภัย,

ผู้พลัดถิ่นภายในประเทศ, หรือ แรงงานอพยพ ข้อค้นพบจากการสัมภาษณ์ของ KHRG

กับผู้อยู่อาศัยในรัฐกะเหรี่ยงและพลเมืองชาวพม่าที่ทำงานอยู่ในประเทศไทย ขอเสนอแนะอย่างจริงจังว่า

หมวดหมู่เหล่านี้ไม่ได้สะท้อนความซับซ้อนของแรงจูงใจที่ทำให้ประชาชนชาวพม่าละทิ้งบ้านได้อย่างถูกต้อง

ง

หรือไม่ได้จัดการคุ้มครองที่น่าพึงพอใจให้กับคนเหล่านั้นซึ่งอยู่กับความเสี่ยงในประเทศพม่าและในต่างป

ระเทศ แผนผังที่ 4 ด้านล่างนี้

แสดงการอธิบายองค์ประกอบของปัจจัยที่ทำให้เกิดการอพยพย้ายถิ่นฐานจากพื้นที่ต่างๆ

ในประเทศพม่าเพื่อหาโอกาสในการทำงานในประเทศอื่น

แผนผัง 4. ความเข้าใจอย่างเป็นองค์รวมของการบีบบังคับโยกย้ายถิ่นฐานไปหาโอกาสทางการทำงานภายในและภายนอกประเทศพม่า

	สถานการณ์ในพื้นที่ต้นทาง	ปัจจัยผลักดัน	ปัจจัยดูด	จุดหมายปลายทาง
ความเข้าใจ อย่างเป็นองค์ รวมของก ารบีบบังคับ โยกย้ายถิ่น ฐาน	<ul style="list-style-type: none"> - การละเมิดสิทธิเพื่อขูดรีดผลประโยชน์อย่างฝังแน่น - การกดขี่ข่มเหง - ความขัดแย้งทางการเมือง - การทำลายทรัพยากร - โครงการพัฒนาขนาดใหญ่ - ความหวาดกลัวในการทำงาน (scarcity of employment) 	<ul style="list-style-type: none"> - วิถีชีวิตที่ประปรายต่อภา วถูกละเมิดสิทธิ - ความยากจน - ความไม่มั่นคงทางอาหาร - การลวงละเมิด - ความไม่มั่นคงต่อการถูก คุกคามทางกายภาพ - การสูญเสียบ้านและที่ดิน 	<ul style="list-style-type: none"> - โอกาสทางการทำงาน เป็นยุทธวิธีการคุ้มครอง ตนเองเบื้องต้น (self- infiltrated protection) 	<ul style="list-style-type: none"> - ศูนย์กลางเศรษฐกิจ (ภายในหรือภายนอกประ เทศ)

ความยากในการจำแนกให้ได้อย่างถูกต้องระหว่างผู้ลี้ภัย, ผู้พลัดถิ่นภายในประเทศ(IDPs) และแรงงานอพยพ ซึ่งเกิดจากปัจจัยที่นำเข้ามาสู่กรณีพิเศษเฉพาะเจาะจงของพม่า การเมืองและเศรษฐกิจยังไม่สามารถแยกขาดจากกันได้ ธรรมชาติของผู้นำ SPDC จึงใจสร้างอิทธิพลต่อชีวิตทุกด้านของพลเมืองในพม่า (ส่วนใหญ่มักเป็นในแง่ลบ) โดยใช้นโยบายของระบบอบการปกครอง

เรื่องนี้ได้แสดงให้เห็นได้โดยข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากการสัมภาษณ์ของ KHRG เหตุผลทางเศรษฐกิจที่เห็นได้อย่างชัดเจนในการอพยพย้ายถิ่นฐาน อาทิ การว่างงาน หรือความล้มเหลวในการปลูกพืชผักปกรากเห่าว่าเกี่ยวข้องกับการเมืองอย่างสูง และนโยบายที่ละเมิดสิทธิของ SPDC เช่น การบังคับใช้แรงงาน, การจัดสรรส่วนแบ่งจากการปลูกพืชผล และการข่มขู่คุกคาม

จากการศึกษาคำนิยามของกฎหมายระหว่างประเทศและในการเป็นผู้อพยพของพวกเขา “การคาดการณ์เมื่อเร็ว ๆ นี้ชี้ว่า ประชาชนมากกว่าสองล้านคนจากประเทศพม่า ปัจจุบันอาศัยอยู่ในประเทศไทย

สะท้อนให้เห็นว่าพม่าเป็นประเทศหนึ่งในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีการหลั่งไหลอพยพออกจากประเทศสูงมาก ทั้งนี้ หลายปัจจัยมีส่วนทำให้เกิดการหลั่งไหลออกนอกประเทศ

แต่ประชาชนจำนวนมากที่ลี้ภัยที่ประเทศพม่า เป็นที่ชัดเจนว่าหนีมาจากการถูกกดขี่ข่มเหง, ความกลัว, และการละเมิดสิทธิมนุษยชน”⁴⁴

ความเข้าใจนี้ได้รับการยืนยันหลายครั้งซ้ำแล้วซ้ำเล่าจากแรงงานข้ามชาติด้วยตัวพวกเขาเองในระหว่างการให้สัมภาษณ์กับ KHRG

“ผมเคยทำนาและ[ทำสวน] ถ้าหากมีฝนตกหนักช่วงหน้าฝน ข้าวที่เราปลูกก็ตาย และเราไม่สามารถเก็บเกี่ยวข้าวได้มาก เมื่อรัฐบาลเก็บภาษีกับพวกเรา เราก็ไม่สามารถจ่ายภาษีได้ เราไม่มีที่นาอีกแล้วเพราะว่ารัฐบาลยึดไป ตอนนั้นผมยังเล็กอยู่ พ่อแม่ของผมหารายได้ไม่ค่อยได้นักหลังจากที่รัฐบาลเอาที่นาของเราไป ตอนนี้ [ครอบครัวของผม] อยู่ที่เดิมไม่ได้ เราต้องไปอยู่กันหลายที่ ผมก็มาอยู่ในประเทศไทย”

- โค เอ็ม (เพศชาย อายุ 30 ปี), หมู่บ้าน Th, เขตดุดปลายา, รัฐกะเหรี่ยง (ก.พ. 2552)

มีสามหมวดหมู่ในกฎหมายปัจจุบัน ซึ่งจัดวางชาวพม่าที่ลี้ภัยบ้านเกิดไว้เป็น ผู้ลี้ภัย, ผู้พลัดถิ่นภายในประเทศ(IDPs) หรือ แรงงานอพยพ ในแต่ละหมวดหมู่ในบทนี้จะตรวจสอบกฎหมายปัจจุบันหรือแนวทางการคุ้มครองที่สามารถทำได้ และหมวดหมู่เหล่านั้นใช้คำนิยามซึ่งไม่สะท้อนเหตุผลที่น่าพึงพอใจว่าทำไมประชาชนจึงอพยพย้ายถิ่นฐาน ออกจากประเทศพม่า ย่อมจะเป็นที่ชัดเจนว่า หากไม่คำนึงถึงสาเหตุที่แน่ชัดในการลี้ภัยบ้าน การอยู่รอดขั้นพื้นฐานคือแรงจูงใจหลักสำหรับคนจำนวนมาก ซึ่งเป็นข้อเท็จจริงที่คำนิยามตามกฎหมายล้มเหลวในการระบุถึงสาเหตุที่แน่ชัดของปัญหาการลี้ภัยขั้นพื้นฐาน

เป็นเรื่องสำคัญที่จะเน้นย้ำว่า

การตรวจสอบกฎหมายปัจจุบันและแบบแผนคำนิยามสำหรับหมวดหมู่เหล่านี้ไม่ใช่เรื่องนามธรรมหรือการฝึกปฏิบัติทางวิชาการ ในทางกลับกัน มีความเป็นจริงอย่างมาก

นัยยะคำนิยามที่เป็นรูปธรรมของกฎหมายเหล่านี้ ตามที่พวกเขากำหนดว่า

หน่วยงานนานาชาติและรัฐบาลของประเทศเจ้าบ้านมีความเข้าใจความต้องการในการคุ้มครองของกลุ่มคนเหล่านี้ อย่างไรก็ตาม, บัญญัติความรับผิดชอบในการส่งความคุ้มครองและความช่วยเหลืออื่นๆ อย่างไร

และกำหนดปริมาณการช่วยเหลือทางมนุษยธรรมที่ควรมีการจัดสรรอย่างไร ด้วยเหตุนี้

ความช่วยเหลือจากภายนอกในการจัดเตรียมความคุ้มครองและความช่วยเหลืออื่นๆ

⁴⁴ T. Caouette, and M. Pack, *Pushing Past the Definitions. Migrations from Burma to Thailand*, Refugees International & Open Society Institute, 2002.

ให้กับประชาชนที่ลี้ภัยจากการส่งเสริมการละเมิดสิทธิของ SPDC
จึงเป็นการกำหนดอย่างเข้มงวดด้วยคำนิยามของคำว่าผู้ลี้ภัย, ผู้พลัดถิ่นภายในประเทศ (IDPs)
และแรงงานอพยพ ซึ่งยอมรับโดยชุมชนนานาชาติ และรัฐบาลนั้นๆ

แรงงานข้ามชาติทางเศรษฐกิจ

จากสามหมวดหมู่นี้แล้ว คนที่ถูกระบุให้เป็น 'แรงงานข้ามชาติทางเศรษฐกิจ' ถูกนิยามไว้อย่างแยบยลที่สุด
และเป็นกลุ่มที่ได้รับการคุ้มครองน้อยที่สุด ที่จริงแล้ว หลายทศวรรษที่ผ่านมา
นักคิดด้านกฎหมายและนักวางแผนนโยบายต่างช่วงชิงการสร้างคำนิยามที่น่าพึงพอใจว่าจะกำหนดแรงงาน
ข้ามชาติทางเศรษฐกิจอย่างไร มีเหตุผลหลายประการสำหรับความล้มเหลวนี้
เมื่อกล่าวเจาะจงไปถึงการงานที่ผู้อพยพได้ทำให้กับเศรษฐกิจของประเทศทั่วโลก
รัฐบาลหลายประเทศกลับไม่เต็มใจที่จะระบุถึงประเด็นนี้อย่างเต็มที่
เพราะพวกเขาเชื่อว่าจะเป็นภัยต่อองค์ประกอบทางเศรษฐกิจที่มีความสำคัญและมีมูลค่าสูงในประเทศของ
พวกเขา ด้วยเหตุนี้จึงพบว่า
การเมืองและผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจเป็นส่วนสำคัญในการจัดการการคุ้มครองให้กับแรงงานข้ามชาติ
ข้อบกพร่องอย่างหนึ่งในการให้คำนิยามแรงงานข้ามชาติทางเศรษฐกิจ คือ
มีความจำเป็นที่นักวางแผนนโยบายและรัฐบาลต้องรับรู้
แรงจูงใจทางการเมืองและเศรษฐกิจซึ่งทำให้เกิดการอพยพข้ามชาตินั้น มักจะไม่ได้แยกส่วนจากกัน
ซึ่งก็เป็นที่ชัดเจนแล้วในกรณีของประเทศพม่า

อุปสรรคในการสร้างคำนิยามที่มีประสิทธิภาพให้กับแรงงานข้ามชาติทางเศรษฐกิจ
เป็นข้อบ่งชี้ที่ชัดเจนได้ว่าเมื่อคนๆ หนึ่งรับการสำรวจเข้ามาอยู่ในหมวด 'แรงงานข้ามทางเศรษฐกิจ'
ที่จัดเตรียมไว้โดยยูเนสโก (UNESCO) "The United Nations Educational, Scientific and Cultural
Organization" แทนที่จะบรรจุเนื้อหาด้วยคำนิยามเพียงความหมายเดียว
หมวดอธิบายกลับมีการยืดเยื้อมากมาย
และบางครั้งมีข้อขัดแย้งในการพยายามกำหนดความหมายให้กับกลุ่มนี้
มีคำนิยามอันหนึ่งที่อธิบายแรงงานข้ามชาติทางเศรษฐกิจว่าเป็นกระบวนการ กล่าวคือ
"ควรได้รับการเข้าใจอย่างครอบคลุมในทุกกรณีที่มีการตัดสินใจข้ามชาตินั้นกระทำไปโดยอิสระตามที่บุคคล
นั้นได้คำนึงถึงด้วยตนเองเพื่อเหตุผลด้าน 'ความสุขสบายส่วนตัว'
และปราศจากการแทรกแซงของปัจจัยภายนอกที่เป็นแรงบีบคั้น"⁴⁵

⁴⁵ "Economic Migrant," Glossary, United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization Institute for Statistics. ค้นหที่ http://portal.unesco.org/ls/hs/en/lev.php?URL_ID=3020&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html เมื่อ 30 เมษายน 2552

ไม่ใช่เรื่องยากนักที่จะเห็นว่าทำไมคำนิยามนี้จึงไม่เป็นที่น่าพึงพอใจสำหรับกรณีของประเทศพม่า ที่บอกว่าบางคนมี 'อิสระ' ในการตัดสินใจอพยพข้ามชาติ หมายความว่าอย่างไร? อะไรก่อให้เกิด 'ความสุขสบายส่วนตัว' แล้วควรจะจำแนกคำนี้ออกจากคนที่อพยพข้ามชาติเพื่อการเอาชีวิตรอดตามปกติธรรมดาได้อย่างไร?

หมวดคำอธิบายของ ยูเนสโก ระบุว่าผู้มีข้อบกพร่องในการที่ยังคงไปอ้างถึงความเป็นไปได้ในการนิยาม ทั้งนี้ มีคำนิยามที่กำหนดไว้โดยผู้แทนพิเศษคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (UN Special Rapporteur of the Commission on Human Rights) ท่านหนึ่ง ตามคำนิยามของผู้แทน อพยพข้ามชาติ คือ

ก) บุคคลที่อยู่ภายนอกดินแดนรัฐที่ตนถือสัญชาติหรือเป็นพลเมือง ซึ่งไม่ได้อยู่ภายใต้การคุ้มครองตามกฎหมายของรัฐนั้น บุคคลนั้นได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายในดินแดนรัฐอื่น

ข) บุคคลที่ไม่ยินดีในการกำหนดสิทธิทางกฎหมายที่ให้ไว้โดยรัฐบาลเจ้าบ้านในสถานะผู้ลี้ภัย ผู้ได้รับสัญชาติหรือสถานะที่ใกล้เคียง

ค)

บุคคลที่ไม่ยินดีกับการคุ้มครองตามกฎหมายโดยทั่วไปในสิทธิขั้นพื้นฐานของพวกเขาโดยอาศัยข้อตกลงทางการทูต ตราประทับเข้าเมือง หรือข้อตกลงอื่นๆ

การอธิบายคำศัพท์ของยูเนสโก(UNESCO)ยอมรับว่า

“คำนิยามกว้างๆ

ของผู้อพยพข้ามชาติสะท้อนถึงอุปสรรคในปัจจุบันในการจำแนกระหว่างแรงงานข้ามชาติที่หนีออกจากประเทศของพวกเขาอันเนื่องมาจากการถูกกดขี่ข่มเหงทางการเมือง, ความขัดแย้ง, ปัญหาทางเศรษฐกิจ, ความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมหรือด้วยเหตุผลต่างๆ เหล่านี้ประกอบกัน และบุคคลใดๆ ที่แสวงหาโอกาสในการอยู่รอด หรือความเป็นอยู่ที่ดี ซึ่งไม่มีอยู่ในสถานที่ต้นทางของพวกเขา”⁴⁶

⁴⁶ Ibid.

ที่จริงแล้ว แม้ว่าสนธิสัญญา ในปี พ.ศ. 2533

ซึ่งว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิแรงงานข้ามชาติทั้งหมดและสมาชิกในครอบครัวของพวกเขา

กำหนดขึ้นมาเพื่อให้ความคุ้มครองทางกฎหมายกับแรงงานข้ามเศรษฐกิจ

เอกสารนั้นนอกจากล้มเหลวที่จะสร้างความพึงพอใจในการนิยามว่าอะไรคือผู้อพยพข้ามชาติคนหนึ่ง

แต่ยังเป็นเอกสารที่ไม่มีผลในเชิงปฏิบัติที่คงอยู่มาเกือบจะ 20 ปีแล้ว และมีประเทศต่างๆ ลงนามน้อยกว่า 50 ประเทศ⁴⁷

สมาชิกของสหประชาชาติ(UN)เองยอมรับความล้มเหลวของสนธิสัญญาในปี พ.ศ. 2533

ซึ่งว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิแรงงานข้ามชาติและสมาชิกในครอบครัวของพวกเขา

และในมาตราหนึ่งของสนธิสัญญานี้ เขียนไว้ว่า “ในระดับนานาชาติ

ไม่มีการกำหนดอย่างชัดเจนถึงแบบแผนกรอบการทำงานเพื่อการคุ้มครองแรงงานข้ามชาติในกรอบซึ่งมีความเปราะบางต่อการถูกละเมิดสิทธิ”⁴⁸ เป็นที่ยอมรับกันว่า

การอพยพข้ามชาติเป็นรูปแบบหนึ่งของการปิดล้อมความหลากหลายของคนในระดับต่างๆ

มันเป็นปัญหาอย่างหนึ่งที่หลายประเทศเต็มไปด้วยผลกระทบทางเศรษฐกิจและทางการเมือง

เป็นความจริงที่ดูเหมือนว่าขัดขวางไม่ให้ทั้งรัฐบาลและหน่วยงานระหว่างประเทศระบุถึงประเด็นนี้อย่างจริงจัง

โดยปราศจากการคำนึงถึงความจริงที่หลงเหลืออยู่ว่า

ความล้มเหลวของชุมชนนานาชาติในการจัดตั้งแนวทางกฎหมายที่เหมาะสมในประเด็นนี้

เป็นการละทิ้งประชาชนนับล้านที่มีอยู่ทั่วโลก

และโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้อพยพข้ามชาตินับล้านจากประเทศพม่า

โดยปราศจากกฎหมายและแนวทางปฏิบัติที่จำเป็นอย่างยิ่งในการคุ้มครองพวกเขาจากการถูกละเมิดสิทธิ

และการสร้างความมั่นใจให้พวกเขาในสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน

อีกประเด็นหนึ่งที่ทำให้เกิดการกลืนไม่เข้าคายไม่ออกในทางกฎหมายคือ

การขีดเส้นแบ่งระหว่างความสมัครใจและการไม่สมัครใจในการอพยพข้ามชาติ

ตามที่ได้กล่าวไว้ในบทก่อนหน้านี้ ประชาชนจำนวนมากยังคง

ที่กัทกว่าแรงงานอพยพข้ามชาติเป็นทางเลือกที่ผู้อพยพตัดสินใจได้โดยอิสระ

⁴⁷ คำนิยามของแรงงานอพยพที่ใช้โดยปฏิญญาว่าด้วยแรงงานอพยพ ไม่เป็นที่พึงพอใจ: “คำอธิบาย ‘ผู้แรงงานอพยพ’ กล่าวถึงบุคคลที่ถูกทำให้เข้าร่วม, มีส่วนร่วม หรือ ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่มีค่าตอบแทนอยู่ในรัฐที่เขาหรือเธอนั้นไม่ได้มีสัญชาติ” *International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families*, มาตรา 2, วรรคที่ 1

⁴⁸ A. Betts, “Towards a ‘soft law’ framework for the protection of vulnerable migrants.” เอกสารงานวิจัย เลขที่ 162, ประเด็นใหม่ในงานวิจัยผู้ลี้ภัย, นโยบายการพัฒนาและการบริการประเมินผล สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ, สิงหาคม ‘แรงงานข้ามชาติในกรอบระบบ’ เป็นคำอธิบายที่ใช้กับผู้อพยพที่ทำงานอย่างผิดกฎหมายในประเทศที่พวกเขาไม่ได้เป็นพลเมือง

ในขณะที่อาจจะเป็นจริงในบางประเทศ ข้อค้นพบของ KHRG
จากการสัมภาษณ์ผู้อพยพข้ามชาติชาวพม่าทำให้เป็นที่แน่ชัดว่า
การตัดสินใจอพยพข้ามชาติออกจากพม่ามักไม่ได้เกิดจากความปรารถนาที่จะหาความมั่นคงทางการเงิน
เพื่อตนเองและครอบครัวเพียงประการเดียว แต่การตัดสินใจนั้นมักเป็นเพราะนั่นคือหนทางเดียวที่คนๆ
หนึ่งหรือครอบครัวสามารถอยู่รอด อันที่จริง ประเด็นการอยู่รอดนี้
บอกให้ทราบถึงการพูดคุยเกี่ยวกับคำนิยามทางกฎหมายของผู้ลี้ภัยและผู้พลัดถิ่นภายในประเทศ(IDPs)

ผู้ลี้ภัย

ความจริงข้ามกันที่เห็นได้อย่างชัดเจนในกรณีของแรงงานอพยพข้ามชาติ คือ
การคุ้มครองทางกฎหมายระหว่างประเทศที่ให้การคุ้มครองกับผู้ลี้ภัย
อยู่ไกลจากกฎหมายสามฉบับและกรอบการทำงานที่ได้ตรวจสอบอยู่ในบทนี้
จุดแข็งของการคุ้มครองได้มาจากการเป็นที่ยอมรับของนานาชาติเป็นส่วนใหญ่ โดยมีมติว่า
สถานที่พักพิงต้องจัดให้กับประชาชนผู้ซึ่งถูกกดขี่ข่มเหงทางการเมืองและสังคม,
ถูกบีบบังคับให้ละทิ้งประเทศบ้านเกิดของพวกเขา
สนธิสัญญาที่เกี่ยวข้องกับสถานะของผู้ลี้ภัยมีการยอมรับมาใช้ในปี พ.ศ. 2494 และขยายเพิ่มเติมในปี
พ.ศ. 2510 โดยให้คำนิยามความหมายของผู้ลี้ภัยว่าเป็นบุคคลซึ่ง

*“เนื่องจากความหวาดกลัวจากการถูกกดขี่ข่มเหงด้วยเหตุผลทางชาติพันธุ์, ศาสนา, สัญชาติ,
การเป็นสมาชิกกลุ่มความคิดเห็นทางสังคม หรือทางการเมืองกลุ่มใดๆ อยู่ภายนอกประเทศที่ถือสัญชาติ
และไม่สามารถเป็นไปได้อีก หรือเนื่องจากความหวาดกลัว,
ไม่ปรารถนาที่จะเข้ารับประโยชน์จากการคุ้มครองของประเทศนั้น หรือบุคคลผู้ไม่มีสถานะทางสัญชาติ
และอยู่ภายนอกประเทศที่เคยเป็นผู้อยู่อาศัยมาก่อน แต่ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ จึงไม่สามารถ หรือ
คงมีเหลือซึ่งความหวาดกลัว ไม่ปรารถนาที่จะหวนกลับไปยังประเทศนั้น”⁴⁹*

มากกว่า 100 ประเทศได้ลงสัตยาบรรณในสนธิสัญญานี้ และบุคคลผู้ซึ่งได้รับการยอมรับในฐานะผู้ลี้ภัย
ต่างได้รับการคุ้มครองจากกฎหมายและความช่วยเหลือด้านต่างๆ จากองค์การสหประชาชาติ (UN)
และหน่วยงานส่วนใหญ่ในระดับนานาชาติ รวมทั้งรัฐบาลระดับชาติต่างๆ
ในบางส่วนของกฎหมายคุ้มครองที่มีให้กับผู้ซึ่งตรงตามระดับข้อเรียกร้อง ตามคำนิยามด้านบน

⁴⁹ ปฏิญญา ค.ศ. 1950 (2493) เกี่ยวกับสถานะผู้ลี้ภัย, บทที่ 1, มาตราที่ 1, ค้นหาคำที่ http://www.unhcr.ch/html/menu3/blo_c_ref.htm เมื่อ 30 เมษายน 2552

สนธิสัญญาความร่วมมือซึ่งหลักการไม่ส่งผู้ลี้ภัยกลับไปยังดินแดนหรือถิ่นที่ชีวิตและเสรีภาพของพวกเขาจะถูกคุกคาม ซึ่งห้ามประเทศที่รองรับมีการผลักดันส่งผู้ลี้ภัยกลับประเทศต้นทาง เมื่อผู้ลี้ภัยยังคงมีเหตุผลความหวาดกลัวต่อการถูกกดขี่ข่มเหงหากเดินทางกลับบ้านเกิด

ที่จริงนั้น การละเมิดสิทธิและปฏิบัติการปราบปรามทางทหารของทหาร SPDC ในรัฐกะเหรี่ยง และภูมิภาคอื่นๆ ในพม่า ได้ทำให้มีผู้ลี้ภัยที่ตรงกับคำนิยามของสนธิสัญญาได้อย่างเหมาะสมและมีชาวพม่ามากมายประมาณ 135,000 คน ที่ปัจจุบันอาศัยอยู่ในประเทศไทยที่ค่ายผู้ลี้ภัยและได้รับรูปแบบความช่วยเหลือบางประการจากรัฐบาลเจ้าบ้าน หรือองค์กรความช่วยเหลือระหว่างประเทศ นอกจากนี้ มีหลายพันคนได้รับการย้ายถิ่นฐานไปยังประเทศที่สาม⁵⁰

แต่สำหรับประเทศที่มีประชากรเกือบ 50 ล้านคน ที่อยู่ภายใต้การกดขี่ควบคุมของ SPDC ไม่เพียงมีผู้ลี้ภัยเพิ่มจำนวนมากขึ้นกว่าในปัจจุบันตามที่มีการยอมรับ แต่ยังมีชาวพม่าหลายล้านคนที่ถูกตีตราว่าเป็น ‘แรงงานข้ามชาติทางเศรษฐกิจ’ ทั้งที่ในความเป็นจริงพวกเขาหนีออกจากประเทศเพื่อความอยู่รอด การสัมภาษณ์ที่จัดทำโดย KHRG ในรัฐกะเหรี่ยง และในประเทศไทย ซึ่งให้เห็นว่าชาวพม่าหลายคนที่จะทิ้งบ้านนั้น ไม่ใช่เพราะพวกเขาเป็นเป้าหมายเฉพาะของการถูกกดขี่ข่มเหงทางการเมืองหรือสังคม แต่เป็นเพราะพวกเขาอาศัยอยู่ในรัฐที่ความยากจนคุกคามต่อชีวิตซึ่งเกิดจากนโยบายการละเมิดสิทธิอย่างกว้างขวางของ SPDC

“เราต้องจ่ายภาษีทุกครั้งไม่ว่าตอนไหนก็ตามที่เจ้าหน้าที่รัฐต้องการ พวกเขาต้องการ 500-1,000 จ๊าดต่อบ้านแต่ละหลัง บางครั้งพวกเขาต้องการเก็บภาษีแบบนี้ถึงเดือนละ 5 ครั้ง ชาวบ้านหลายคนไม่สามารถจ่ายภาษีได้ พวกเขาก็เลยหนีมาทำงานที่ประเทศไทย”
- โก เทอะ --- (เพศชาย อายุ 23 ปี) หมู่บ้าน เค..., เขตคูปลายา, รัฐกะเหรี่ยง (ก.พ. 2552)

อีกครั้ง ประเด็นที่อยู่เบื้องหลังก็คือความอยู่รอด อย่างที่ โจเอล อาร์ ชาร์นีย์ (Joel R. Charny) รองประธานาธิบดีด้านนโยบายผู้ลี้ภัยระหว่างประเทศ ได้เขียนไว้ “สำหรับหลายคน การตัดสินใจละทิ้งประเทศบ้านเกิด ไม่ได้เกี่ยวกับความฝันในการหาชีวิตที่ดีกว่าในที่อื่นอย่างที่มีน้อยจะถูกตีตราว่าเป็นแรงงานข้ามชาติทางเศรษฐกิจ

⁵⁰ “Burmese border refugee sites with population figures,” Thailand Burma Border Consortium, มีนาคม 2552 ค้นหาที่ <http://www.tbcc.org/camps/2009-03-mar-map-tbbc-hnrc.pdf> เมื่อ 30 เมษายน 2552

ธุรกิจ แต่ที่มากกว่านั้นคือแรงจูงใจเพื่อหนีเอาชีวิตรอดอย่างแท้จริง ด้วยเหตุผลนี้จริง ๆ ในหลายสถานการณ์จึงเป็นไปได้เลยที่จะขีดเส้นที่ชัดเจนระหว่างผู้ลี้ภัยและแรงงานข้ามชาติทางเศรษฐกิจ⁵¹

โดยธรรมชาติแล้ว

กฎหมายระหว่างประเทศเช่นสนธิสัญญาที่เกี่ยวข้องกับสถานะผู้ลี้ภัยมีเจตนาที่จะคุ้มครองบุคคลเหล่านั้นที่ ถูกคุกคามทางกายภาพอย่างฉับพลัน ทางจิตใจ และความเป็นอยู่ทางสังคมที่ดีในบ้านเกิด แต่จากการพูดคุยข้างต้นถึงการสัมภาษณ์ของ KHRG ได้แสดงให้เห็นว่ามีประชาชนที่อยู่แบบผู้พลัดถิ่นในพม่า หรือเป็นผู้อพยพในต่างประเทศที่ละทิ้งบ้านเกิดเพราะนโยบายการละเมิดสิทธิของ SPDC ทำให้การได้มาซึ่งวีซ่าขึ้นพื้นฐานเป็นไปได้ การคงอยู่ที่บ้านเกิดในเขตซึ่งเป็นพื้นที่ควบคุมของ SPDC ในรัฐกะเหรี่ยงหรือพื้นที่ชนบทบริเวณอื่นในพม่า เป็นการสูญเสียเสถียรภาพที่จะเข้าถึงโอกาสการทำงาน เสรีภาพทางการเมืองและสังคม รวมทั้งสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานด้านอื่นๆ

ที่จริง นักเขียนหลายคนได้อธิบายถึงความยากที่จะจำแนกระหว่างแรงงานข้ามชาติทางเศรษฐกิจ และผู้ลี้ภัยออกจากกัน เอลิซาเบธ เฟอริส (Elizabeth Ferris) ชี้ว่า “มีหลักฐานที่ว่าประชาชนหลบหนีจากความรุนแรงโดยใช้เส้นทางอพยพเส้นเดียวกันกับคนที่เดินทางมาด้วยเหตุผลหลักด้านเศรษฐกิจ”⁵² ชาร์นีย์เขียนไว้ว่า “ผู้อพยพลี้ภัยที่เป็นส่วนผสมของการหลั่งไหลออกนอกประเทศ ในปัจจุบันแสดงถึงความท้าทายต่อสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (UNHCR) และองค์กรเอ็นจีโอ (NGOs) ที่อาจปรารถนาจะช่วยเหลือพวกเขา” ตามที่สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ ได้ชี้ออกมาว่าผู้อพยพลี้ภัยมักจะไม่มีความเลือก แต่จะใช้วิธีการเหมือนกันในการเข้าเมืองอย่างไม่ถูกต้องตามกฎหมายในฐานะแรงงานข้ามชาติทางเศรษฐกิจ⁵³

⁵¹ J. Charny, "Flight for Survival: The Challenge of Refugee Protection Amid Large-Scale Migration" *Harvard International Review Online*, กุมภาพันธ์ 2551 ค้นหาคำที่ <http://www.harvardir.org/index.php?page=article&id=1681> เมื่อ 30 เมษายน 2552

⁵² E. Ferris, "Internal Displacement, Human Rights, and Displacement," ปาถกถากล่าวต่อ Club Of Madrid, 18-19 สิงหาคม 2551, ซานแทนเดออร์, สเปน, หน้า 7

⁵³ J. Charny, "Flight for Survival: The Challenge of Refugee Protection Amid Large-Scale Migration" *Harvard International Review Online*, กุมภาพันธ์ 2551 ค้นหาคำที่ <http://www.harvardir.org/index.php?page=article&id=1681> เมื่อ 30 เมษายน 2552

มีคำถามมากมายที่หยิบยกขึ้นมาให้นักวางแผนนโยบาย รัฐบาลระดับชาติ และหน่วยงานนานาชาติ กล่าวคือ อะไรคือความหมายในการอยู่อาศัยของคนๆ หนึ่งที่ถูกคุกคาม?

ควรจะมีกฎหมายแยกออกไปต่างหากสำหรับคนที่เผชิญกับการคุกคามทางกายภาพอย่างฉับพลัน ที่ตรงข้ามกับคนที่ถูกคุกคามมาอย่างยาวนานโดยระบบที่ลดทอนสิทธิมนุษยชนของพวกเขาหรือไม่? ในกรณีของผู้ลี้ภัยตามที่ถูกนิยามไว้โดยธรรมเนียม

รัฐบาลระดับชาติและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (UNHCR)

ต่างละเลยการกำหนดการตัดสินใจว่าใครเป็นผู้ลี้ภัย อาจจะมีหน่วยงานที่แยกออกไป

ซึ่งควรจะถูกสร้างขึ้นเพื่อระบุตัวบุคคลอย่างเช่นแรงงานข้ามชาติชาวพม่า

ประชาชนที่ไม่สามารถเข้าถึงพื้นฐานความปลอดภัยได้อีกต่อไป

รวมทั้งไม่สามารถเข้าถึงสิทธิในประเทศบ้านเกิด ก็ยังไม่ตรงกับเกณฑ์ผู้ลี้ภัยของสนธิสัญญาหรือไม่?

แม้ว่าในที่สุด ผู้ลี้ภัยจะสามารถเข้าถึงค่ายผู้ลี้ภัยในประเทศไทยและในประเทศอื่นได้

พวกเขาก็ต้องทำการตัดสินใจที่สำคัญหลายอย่าง ยกตัวอย่างเช่น

พวกเขาเลือกที่จะยึดอยู่กับสวัสดิการและรายได้ตามอำนาจนโยบายของค่ายผู้ลี้ภัย

หรือจะกำหนดให้สมาชิกครอบครัวบางคนอาศัยอยู่ในค่ายผู้ลี้ภัย ในขณะที่สมาชิกครอบครัวคนอื่นๆ

ออกไปหางานทำที่อื่นไหม? อินจ์ บรีส (Inge Brees) อธิบายว่า

“สมาชิกผู้ชายของครอบครัวมักจะออกไปจากค่ายผู้ลี้ภัยแบบชั่วคราวหรือถาวรเพื่อหางานทำ

นำไปสู่การส่งเงินภายในประเทศจากพื้นที่เมืองหรือชนบทในประเทศไทยเข้ามายังค่ายผู้ลี้ภัย

ในบางครอบครัว ทั้งพ่อและแม่ต่างทำงานอยู่นอกค่ายผู้ลี้ภัยโดยปล่อยให้ลูกให้อยู่กับตายาย

กลวิธีแยกครอบครัวเช่นนี้เป็นความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพในการสร้างกลยุทธ์ที่มีความหลากหลายสำหรับผู้พลัดถิ่น”⁵⁴

จึงเป็นที่ชัดเจนในกรณีเช่นนี้ว่าสมาชิกในครอบครัวจะทิ้งประเทศพม่ามาด้วยเหตุผลที่เหมือนกันซึ่ง

โดยทั่วไปจะถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มผู้ลี้ภัย แต่ในขณะที่สมาชิกในครอบครัวอาศัยอยู่ในค่ายผู้ลี้ภัย

สถานการณ์ที่สมาชิกในครอบครัวเหล่านั้นต้องทำงานนอกค่ายผู้ลี้ภัยโดยทั่วไปมักคาบเกี่ยวอยู่ในกลุ่ม

‘แรงงานข้ามชาติทางเศรษฐกิจ’ ประเด็นนี้ได้แสดงให้เห็นอีกครั้งว่า

มีความยากในการสร้างลักษณะเด่นที่แตกต่างอย่างตรงไปตรงมาระหว่างผู้ลี้ภัยและแรงงานข้ามชาติทางเศรษฐกิจ

⁵⁴ I. Brees, “Towards sustainable livelihoods: Vocational training and access to work on the Thai-Burmese border,” Issue Paper Number One, ZOA, พฤษภาคม 2551, หน้า 2

ผู้พลัดถิ่นภายในประเทศ(IDPs)

จุดแข็งของระบบแนวทางปฏิบัติปัจจุบันในการคุ้มครองผู้พลัดถิ่นภายในประเทศ (IDPs)

วางอยู่กึ่งกลางระหว่างแรงงานข้ามชาติทางเศรษฐกิจ และผู้ลี้ภัย

ในขณะที่แนวทางปฏิบัติต่อผู้พลัดถิ่นภายในประเทศ (IDP)

ได้รับการนิยามไว้ดีกว่าและเป็นที่ยอมรับจากนักวางแผนนโยบายมากกว่าแรงงานข้ามชาติทางเศรษฐกิจ

แนวทางปฏิบัติดังกล่าวยังไม่ได้รับการจัดรวบรวมให้เป็นกฎหมายระหว่างประเทศ

จึงอ่อนกว่าการคุ้มครองทางกฎหมายสำหรับผู้ลี้ภัย

ที่จริงนั้น ช่วงกึ่งศตวรรษมานี้ มีความตระหนักของชุมชนนานาชาติเพิ่มสูงขึ้นในเรื่องที่ว่า

ประชาชนที่ถูกบังคับให้ละทิ้งบ้านเกิดโดยสงครามและการละเมิดสิทธิมนุษยชน

อันที่จริงแล้วไม่ได้ข้ามพรมแดนระหว่างประเทศ(และดังนั้นจึงกลายเป็นผู้ลี้ภัย)

แต่กลับอยู่ภายในขอบแดนประเทศบ้านเกิดของพวกเขา ผู้พลัดถิ่นภายในประเทศเหล่านี้ (IDPs)

ถูกบีบบังคับให้เผชิญกับความยากลำบากจากการถูกพลัดถิ่นโดยปราศจากการยอมรับและการคุ้มครองทาง

กฎหมายในระดับเดียวกันกับที่จัดหาให้กับผู้ลี้ภัย

ในความพยายามสมานช่องว่างของการคุ้มครองนี้ ประเทศต่างๆ

เริ่มยอมรับอย่างเป็นทางการต่อหลักการอันเป็นแนวทางปฏิบัติว่าด้วยผู้พลัดถิ่นภายในประเทศ (IDPs)

ซึ่งเป็นกรอบการทำงานที่กำหนดขึ้นมาในปี พ.ศ. 2541

โดยมีเจตนาวางโครงสร้างสาเหตุของการพลัดถิ่นภายในประเทศ

และความต้องการการคุ้มครองเป็นพิเศษของการพลัดถิ่นภายในประเทศ

ตามที่มีหลักการอันเป็นแนวทางปฏิบัติว่าด้วยผู้พลัดถิ่นภายในประเทศ ทั้งนี้

ผู้พลัดถิ่นภายในประเทศถูกนิยามว่าเป็น

“บุคคล หรือ กลุ่มบุคคล ที่ถูกบีบบังคับ หรือ อยู่ในเงื่อนงำที่ต้องหนี หรือ ละทิ้งจากบ้าน หรือ
สถานที่ที่เคยอยู่อาศัยมาก่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อที่จะหลีกเลี่ยงผลกระทบจากภัยสงคราม,
สถานการณ์ความรุนแรงที่ถูกทำให้เกิดขึ้นโดยทั่วไป, การละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือ ภัยธรรมชาติ หรือ
ภัยธรรมชาติจากฝีมือมนุษย์ และผู้ที่ยังไม่ได้ข้ามชายแดนรัฐที่มีการยอมรับในระหว่างประเทศ”⁵⁵

⁵⁵ Guiding Principles on Internal Displacement, Introduction, Art. 2, 1998. ค้นหาที่ <http://www.unhcr.ch/html/menu2/17/1b/principles.htm> เมื่อ 30 เมษายน 2552

แต่มีข้อสังเกตว่า คำนิยามนี้คล้ายคลึงกับคำนิยามที่ใช้ในสนธิสัญญาผู้ลี้ภัย ซึ่งจัดลำดับความสำคัญของคนที่ถูกมองว่าอยู่ภายใต้การคุกคามทางกายภาพอย่างเฉียบพลันจากสงคราม, “สถานการณ์ความรุนแรงที่ทำให้เกิดขึ้นโดยทั่วไป”, การละเมิดสิทธิมนุษยชน และภัยธรรมชาติหรือภัยธรรมชาติจากฝีมือมนุษย์ คำจำกัดความเช่นนั้นล้มเหลวอีกครั้งในการระบุได้อย่างถูกต้องถึงปัจจัยที่ซับซ้อนอันนำไปสู่การที่คนจำนวนมากละทิ้งบ้านเมืองและถิ่นฐานในประเทศพม่า ถึงแม้ว่าจะมีผู้พลัดถิ่นภายในประเทศพม่าจริงๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในภูมิภาคเช่นรัฐกะเหรี่ยงตอนบน ที่คนถูกทำให้พลัดถิ่นโดยการละเมิดสิทธิรุกราน ของ SPDC หรือได้เลือกที่จะอยู่อย่างหลบๆ ซ่อน เพื่อหลีกเลี่ยงความขัดแย้งที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิของ SPDC ยังมีคนอื่นเป็นจำนวนมากที่เลือกละทิ้งบ้านไปเพราะการมีชีวิตรอดของพวกเขาถูกคุกคามในระยะยาวโดยระบบละเมิดสิทธิที่กระทำโดย SPDC

“คนหนุ่มสาวส่วนใหญ่ [จากหมู่บ้าน] มาทำงานที่ประเทศไทย อยู่ในหมู่บ้านคุณจะเห็นแต่คนแก่ทั้งผู้ชายและผู้หญิง มีคนหนุ่มสาวไม่กี่คนที่ยังเหลืออยู่ที่หมู่บ้าน ยังมีคนที่ต้องการมา แต่พ่อแม่ห้ามพวกเขาไว้ แต่กับบางคน เป็นเพราะว่าที่นั่นไม่มีงานทำ และพวกเขายังต้องออกแรงทำงานให้กับรัฐบาลและจ่ายภาษีให้กับรัฐบาลด้วย”

- ซอ ทะ --- (เพศชาย อายุ 33 ปี) หมู่บ้านที, เขตพะอัน, รัฐกะเหรี่ยง (ก.พ. 2552)

“ชาวบ้านหลายคนมาทำงานที่ประเทศไทย ทุกคนโตขึ้นก็ไปประเทศไทย ที่หมู่บ้านของพวกเราแม้แต่เด็กกับคนแก่ ไม่มีคนหนุ่มสาวเลย ชาวบ้านหลายคนมาที่ประเทศไทยเพราะที่หมู่บ้านของพวกเราไม่สามารถทำมาหากินได้ดีนัก และ SPDC ก็เรียกเก็บภาษีเยอะมาก เกือบทุกครอบครัวในหมู่บ้านของพวกเรา จะมีสมาชิกในครอบครัวหนึ่งคนทำงานอยู่ที่ประเทศไทย”

- โก วะ --- (เพศชาย อายุ 17 ปี) --- หมู่บ้านเค, เขตคูปลายา, รัฐกะเหรี่ยง (ม.ค. 2552)

บางคนได้ตระหนักถึงเส้นแบ่งที่คลุมเครือระหว่างความขัดแย้งและเศรษฐกิจของผู้พลัดถิ่นภายในประเทศพม่า และได้ทำเรื่องสำหรับแรงงานอพยพที่ยังเหลืออยู่ภายในประเทศพม่า เพื่อให้ได้รับการคุ้มครองภายใต้หลักการที่เป็นแนวทางปฏิบัติว่าด้วยผู้พลัดถิ่นภายในประเทศ (IDPs)

สอดคล้องกับ แอนดรูว์ บอสสัน (Andrew Bosson) ที่กล่าวไว้ว่า
“ประชาชนที่ละทิ้งบ้านในประเทศพม่าไม่ได้ถูกดึงออกมาอย่างง่าย ๆ โดยโอกาสทางเศรษฐกิจที่ล่อใจ
แต่พวกเขาถูกบังคับให้ออกมาด้วยองค์ประกอบที่บีบบังคับขู่เข็ญและปัจจัยทางเศรษฐกิจ”⁵⁶

บอสสันพูดต่อไปอีกว่า “คำถามที่ว่าใครถูกบังคับ
ซึ่งอยู่ตรงข้ามกับแรงงานข้ามทางเศรษฐกิจในประเทศพม่า
รายงานและการสำรวจที่เกี่ยวข้องที่เราสามารถเข้าถึง
ระบุปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ผู้อพยพละทิ้งบ้านว่า
ไม่ได้เป็นเพียงการยอมย่ำยีถิ่นฐานโดยตรงตามคำสั่งของทหาร หรือเจ้าหน้าที่พลเรือน
หรือเป็นผลพวงมาจากกระบวนการที่เป็นวิธีการบีบบังคับขู่เข็ญโดยเจ้าหน้าที่พลเรือนที่เล่นบทบาทหลักใน
การบังคับเอารายได้ครัวเรือน จนมาถึงประเด็นที่ครอบครัวต่างๆ ไม่สามารถอยู่รอดได้ ในประเด็นนี้
การละทิ้งบ้านอาจเป็นเพียงทางเลือกเดียว”⁵⁷
ที่จริงมีแนวคิดหลายอย่างรวมทั้งค่านิยมของหลักการอันเป็นแนวทางปฏิบัติ
ซึ่งสามารถเข้าใจได้ว่าครอบครัวชุมชนที่ไม่สามารถอยู่รอดในพื้นที่บ้านเกิดในประเทศพม่าได้อีกต่อไป
ค่านิยมของผู้พลัดถิ่นภายในประเทศ (IDPs) รวมถึง “คนเหล่านั้นที่ถูกบังคับหรืออยู่ในเงื้อมมือให้ต้องหนี
หรือ ละทิ้งบ้าน... เพื่อที่จะหลีกเลี่ยงผลกระทบของ... การละเมิดสิทธิมนุษยชน”

ในที่สุดมีการละเมิดสิทธิมนุษยชนถูกเข้าใจว่าเป็นที่มาสำคัญของลักษณะการทุจริตเอาประโยชน์
และผลกระทบของการละเมิดสิทธิเช่นนั้นคือความยากจน และความไม่มั่นคงทางอาหาร
การนิยามเช่นนี้ค่อนข้างจะถูกต้องครอบคลุมสถานการณ์ของผู้อพยพหลายคนที่อยู่ภายในประเทศพม่า
นอกจากนี้ คำอธิบาย ‘ความรุนแรงที่ถูกทำให้เกิดขึ้นโดยทั่วไป’
สามารถขยายความไปถึงพลเมืองชาวพม่าที่ละทิ้งบ้านอันเนื่องมาจากการข่มขู่คุกคามอย่างต่อเนื่องของ
SPDC โดยเฉพาะอย่างยิ่งทหารที่ไม่เพียงคุกคาม หรือขู่เข็ญชาวบ้านด้วยภัยอันตรายทางกายภาพ
หรือยิ่งกว่านั้นคือการล่วงละเมิดชาวบ้านจากการไม่ยินยอมทำตามคำสั่งของ SPDC
และความคิดเรื่องภัยอันตรายจาก ‘ฝีมือมนุษย์’ สามารถที่จะนำมาใช้กับรัฐกะเหรี่ยง และภูมิภาคอื่นๆ
ในชนบทของพม่าด้วยนโยบายละเมิดสิทธิ
ที่ได้ก่อให้เกิดความผิดปกติและความเลวร้ายต่อวิถีชีวิตทางอาหาร⁵⁸

⁵⁶ A. Bosson, “Forced Migration/ Internal Displacement In Burma: With An Emphasis On Government-Controlled Areas,” Internal Displacement Monitoring Centre, พฤษภาคม 2550, หน้า 5

⁵⁷ Ibid., หน้า 9

⁵⁸ ดูตัวอย่างเช่น Food crisis. The cumulative impact of abuse in rural Burma, Karen Human Rights Group, เมษายน 2552

เพื่อให้ความมั่นใจ การสนับสนุนการละเมิดสิทธิของ SPDC ที่มีอยู่ทั่วทุกแห่ง ทำให้การมีชีวิตรอดอยู่ของพลเมืองชาวพม่าแทบทุกคนมีความยากยิ่ง เป็นเรื่องจำเป็นต้องถาม กล่าวคือ ไม่ว่าจะอย่างไรประชาชนที่ละทิ้งบ้านด้วยเหตุผลทางเศรษฐกิจ ที่ยังคงหลงเหลืออยู่ภายในประเทศควรได้รับการยอมรับเป็นผู้พลัดถิ่นภายในประเทศ (IDPs) ด้วย หรือไปให้ไกลกว่านี้คือ หากยังมีการใช้การจำแนกอยู่อย่างมากระหว่างผู้พลัดถิ่นภายในประเทศ (IDPs) และแรงงานข้ามชาติทางเศรษฐกิจภายในประเทศ เมื่อสิทธิมนุษยชนของทุกคนถูกลดทอนลงจนถึงระดับที่ไม่สามารถดำรงสิทธินั้นเอาไว้ในบ้านเกิดของตนเองได้

นอกจากนี้ แม้ว่าหลักการที่เป็นแนวทางปฏิบัติและนโยบาย และการสนทนาที่พวกเขาผลักดัน ได้เป็นก้าวอย่างที่สำคัญไปสู่การเพิ่มความตระหนักเกี่ยวกับผู้พลัดถิ่นภายในประเทศ (IDPs) มีความสำคัญยิ่งที่จะระลึกว่าสิ่งเหล่านี้คือ 'หลักการอันเป็นแนวทางปฏิบัติ' และมันไม่ได้บรรลุไว้ตามจริง อีกทั้งไม่ได้มีการบังคับใช้ในกฎหมายระหว่างประเทศ หลายประเทศยังไม่ลงนามในหลักการอันเป็นแนวทางปฏิบัติ และมีเพียงไม่กี่รัฐที่เผชิญหน้ากับประเด็นการย้ายถิ่นฐานภายในประเทศอย่างแยบยลที่สุด ได้ตระหนักถึงความต้องการรูปแบบการคุ้มครองดังที่ หลักการอันเป็นแนวทางปฏิบัติได้เสนอแนะไว้

7. ขยายการคุ้มครอง

จุดประสงค์ของรายงานฉบับนี้มีสองส่วน คือ เพื่อกำหนดสาเหตุที่มีอยู่ และแรงจูงใจของคนที่จะทิ้งบ้านในประเทศพม่าเพื่อไปทำงานในที่อื่น และจากนั้นคือ เพื่อเข้าถึงกฎหมายระหว่างประเทศและแนวทางปฏิบัติที่สะท้อนปัจจัยเหล่านี้ได้อย่างถูกต้อง และจัดหากรอบการทำงานที่มีประสิทธิภาพสำหรับการคุ้มครอง

ดังที่รายงานของ KHRG ชี้แจง ประชาชนหลายคนที่จะทิ้งบ้านของตนในชนบทที่ประเทศพม่า ได้ตัดสินใจทำเช่นนั้นเพราะมีการคุกคามทางการเมือง, เศรษฐกิจ และสังคมสิ่งแวดล้อม ซึ่งก่อให้เกิดขึ้นโดยนโยบายที่ละเมิดสิทธิของ SPDC เนื่องจากมีข้อสมมติฐานในการให้คำอธิบาย ‘แรงงานข้ามชาติทางเศรษฐกิจ’ กรณีเฉพาะของพม่าต้องการคำอธิบายที่แตกต่างออกไป เพื่อนำไปใช้กับผู้ที่ถูกบังคับให้แสวงหาการมีชีวิตรอดนอกดินแดนบ้านเกิด อันเนื่องมาจากผลกระทบการคุกคามที่เพิ่มทวีขึ้นจากการมุ่งหน้าละเมิดสิทธิผู้ด้อยโอกาส ด้วยเหตุนี้ KHRG แนะนำว่าการอธิบายคำว่า ‘วิถีชีวิตผู้ลี้ภัย’ สามารถช่วยถ่ายทอดแรงจูงใจของชาวพม่าหลายคนที่จะทิ้งบ้านได้อย่างถูกต้องมากขึ้น ลักษณะสำคัญหลักที่แสดงถึงวิถีชีวิตผู้ลี้ภัยแสดงไว้ดังแผนผังด้านล่าง

แผนผัง 5. วิถีชีวิตผู้ลี้ภัย

	สถานการณ์ในพื้นที่ต้นทาง	ปัจจัยหลัก	ปัจจัยจุด	จุดหมายปลายทาง
วิถีชีวิตผู้ลี้ภัย	<ul style="list-style-type: none"> การมุ่งหน้าละเมิดสิทธิผู้ด้อยโอกาส 	<ul style="list-style-type: none"> วิถีชีวิตที่เปราะบางต่อการถูกละเมิดสิทธิ ความยากจน ความไม่มั่นคงทางอาหาร การคุกคาม การสูญเสียทรัพย์สิน (โดยการถูกยึดที่หรือหนี้สินกู้ยืม) 	<ul style="list-style-type: none"> โอกาสในการทำงาน (ยุทธวิธีคุ้มครองตนเองเบื้องต้น) 	<ul style="list-style-type: none"> ศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ (ภายในประเทศหรือต่างประเทศ)

การเข้าใจถึงปัจจัยการละเมิดสิทธิที่ก่อให้เกิดความยากจนและการอพยพข้ามชาติในกรณีของประเทศพม่า เป็นความสำคัญยิ่งที่จะประเมินกรอบการทำงานด้านการคุ้มครองของนานาชาติในปัจจุบัน เมื่อฉายข้อมูลหลักฐาน กฎหมายระหว่างประเทศและแนวปฏิบัติต้องได้รับการแก้ไข เพื่อรวมให้เป็นแนวคิดที่ถูกต้องยิ่งขึ้น กรณี 'แรงงานอพยพข้ามชาติ' ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการคุ้มครองพลเมืองชาวพม่าจำนวนนับล้านที่แสวงหางานทำในต่างประเทศเพื่อความอยู่รอด พื้นฐานการขาดกฎหมายและแนวปฏิบัติที่เป็นกรอบการทำงานเพื่อการคุ้มครองผู้อพยพ ซึ่งหลบหนีออกมาจากเงื่อนไที่ความยากจนคุกคามชีวิต แสดงให้เห็นว่าชุมชนด้านกฎหมายของนานาชาตินั้นอยู่ห่างไกลกับความเป็นจริงที่ประชาชนในประเทศพม่า กำลังเผชิญอยู่มากน้อยแค่ไหน

และไม่ใช่ปัญหาที่ควรเพิกเฉย ในขณะที่ผู้ลี้ภัยชาวพม่าที่ได้รับการรับรองประมาณ 135,000 คน ในปัจจุบันอาศัยอยู่ในประเทศไทย นอกจากนี้ มีผู้พลัดถิ่นภายในประเทศอีก 450,000 คน กระจายอยู่ทั่วพื้นที่ชนบททางซีกตะวันออกของประเทศพม่า⁵⁹ เฉพาะในประเทศไทยประมาณว่ามีชาวพม่า 1-3 ล้านคน ที่โดยปกติถูกระบุว่าเป็น 'แรงงานข้ามชาติทางเศรษฐกิจ' ทั้งนี้ ประชาชนจำนวนมากถูกละทิ้งให้ปราศจากกฎหมายที่สอดคล้องแม้สักฉบับเดียว และกรอบการทำงานที่เป็นแนวปฏิบัติในการคุ้มครอง ที่ดำรงไว้เพียงความเป็นรัฐแห่งความเปราะบางต่อการที่ประชาชนจะถูกละเมิดสิทธิที่พวกเขาพยายามหนีออกมาเมื่อละทิ้งบ้านในประเทศพม่า

หลักฐานนี้ควรชี้ให้เห็นความหมายของนโยบายตั้งคำถามอย่างจริงจังต่อแนวความคิดปัจจุบันของพวกเขาถึงแรงงานอพยพจากประเทศพม่า และหากว่ามีอะไรที่แยกคนเหล่านี้ออกจากคนที่ได้รับการจัดอยู่ในกลุ่มผู้พลัดถิ่นภายในประเทศ (IDPs) หรือผู้ลี้ภัย ที่จริง ไม่มีเหตุผลทางศีลธรรม ที่การตัดสินใจแสวงหางานของบุคคลเพียงลำพังจะเป็นตัวกำหนดปริมาณการคุ้มครองที่บุคคลนั้นจะได้รับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเขาหรือเธอกำลังหนีออกมาจากรัฐที่ไม่เป็นที่น่าอยู่อาศัยที่ยังคงมีอยู่ในประเทศพม่า แต่เมื่อกล่าวถึงวิธีการที่ประชาชนผู้ละทิ้งบ้านในพม่า คนที่พบว่ามีความจำเป็นต้องย้ายไปอยู่ต่างประเทศหรือนอกค่ายผู้ลี้ภัยเพื่อความอยู่รอดกลับถูกละเลยอย่างง่ายไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ (อาทิ การออกไปโดยที่ไม่มีมีการรับรองอย่างเป็นทางการในทางการคุ้มครองทางกฎหมาย

⁵⁹ Internal Displacement and International Law in Eastern Burma, Thailand Burma Border Consortium, ตุลาคม 2551, หน้า 3

หรือบริการที่สามารถจัดหาให้กับผู้ลี้ภัย)

หากพวกเขาตัดสินใจเสาะหางานทำและหาเลี้ยงชีพด้วยวิธีการของตนเอง

ข้อเสนอแนะ

การขูดรีดผลประโยชน์อย่างเป็นทางการเป็นระบบและการละเมิดสิทธิอื่นๆ

ภายในประเทศพม่าเป็นรากเหง้าของสาเหตุการอพยพย้ายถิ่นฐานออกจากประเทศซึ่งจำเป็นต้องมีการระบุถึง อย่างไรก็ตาม トラบเท่าที่การละเมิดสิทธิและการอพยพถิ่นฐานยังคงดำเนินต่อไปเช่นนี้

การลงมือปฏิบัติภารกิจก็สามารถทำได้และควรจะช่วยประชาชนผู้เปราะบางต่อการถูกละเมิดสิทธิจากประเทศพม่าซึ่งปัจจุบันทำงานอยู่ในต่างประเทศ

กำหนดกรอบการทำงานนานาชาติ

ในระดับกฎหมายระหว่างประเทศและทางการเมือง

นักวางแผนนโยบายต้องทำให้ดีขึ้นโดยกำหนดกฎหมายและแนวปฏิบัติที่มีความถูกต้องมากขึ้น

เข้าไปเป็นองค์ประกอบในการพิจารณาสาเหตุที่ทำให้ประชาชนละทิ้งบ้านในประเทศพม่า

มีความสำคัญที่ต้องระบุไว้ในที่นี้ว่า

แม้ว่ารายงานฉบับนี้ได้ชี้ให้เห็นถึงเส้นแบ่งที่คลุมเครือของผู้พลัดถิ่นภายในประเทศ (IDPs) ผู้ลี้ภัย

และแรงงานอพยพข้ามชาติทาเศรษฐกิจจากประเทศพม่า

มีเหตุผลสำคัญว่าทำไมกฎหมายและแนวปฏิบัติสำหรับผู้ลี้ภัยและผู้พลัดถิ่นภายในประเทศ (IDPs)

ให้ความหมายต่อประเด็นปัญหาของพวกเขาไว้ในรูปแบบที่แคบนัก

ยังมีความเฉพาะเจาะจงและมีข้อจำกัดของกฎหมายเหล่านั้น

ก็จะยังสามารถระบุได้ดีขึ้นถึงตัวบุคคลที่ถูกคุกคามโดยรูปแบบทางกายภาพที่อันตรายรุนแรงที่สุด

แต่หากคำนิยามถูกขยายความมากเกินไป อาจเป็นไปได้ว่าจะไม่มีความหมาย

การที่พูดว่ามีความพยายามต้องลงมือกระทำเพื่อสร้างการจำแนก มีแบบแผนนานาชาติที่เข้มแข็ง

ที่สามารถคุ้มครองผู้อพยพข้ามชาติจากประเทศพม่า

ผู้ซึ่งเสาะหาการทำงานนอกประเทศอันเป็นหนทางเพื่อความอยู่รอด ตามที่ได้กล่าวเอาไว้ข้างต้นนั้น

ความเป็นจริงทางการเมืองที่อยู่รายล้อมผู้อพยพข้ามชาติ

ได้บิบค้ันความพยายามในการสร้างสนธิสัญญาระหว่างประเทศที่เข้มแข็งสำหรับแรงงานข้ามชาติ

จึงเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องพิจารณาว่าจะมีแนวปฏิบัติอย่างไรที่สร้างขึ้นโดยไม่ได้เป็นการสร้างสนธิสัญญาใหม่ทั้งหมด ที่กลายเป็นว่าบั่นทอนหรือเพิกเฉยโดยรัฐบาลและหน่วยงานระหว่างประเทศเสียเอง เบตส์ (Betts) เสนอว่า ให้มี 'กฎหมายสถานเบา' เพื่อการเข้าถึงแรงงานอพยพข้ามชาติทางเศรษฐกิจ กล่าวคือ "ไม่มีความจำเป็นต้องสร้างใหม่"

ให้ผู้กแนวปฏิบัติเข้าไปเพื่อระบุช่องว่างของการคุ้มครองในปัจจุบัน แนวปฏิบัติอย่างกว้างๆ ที่มีอยู่ และรัฐได้ลงนามแล้วกับกลไกสิทธิมนุษยชนที่สอดคล้องกัน สิ่งที่ต้องการเป็นเรื่องง่ายๆ ก) อำนาจลงมติในการใช้กลไกเหล่านี้ต่อสถานการณ์ความเปราะบางต่อการถูกละเมิดสิทธิของผู้อพยพข้ามชาติ และ ข) หน่วยงานที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจนซึ่งอยู่ระหว่างองค์กรระหว่างประเทศในการดำเนินการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแนวทางปฏิบัติเช่นนั้น"⁶⁰

เบตส์ กล่าวต่อไปอีกเพื่อเสนอกรอบการทำงานที่เป็นแนวปฏิบัติต่อแรงงานอพยพข้ามชาติทางเศรษฐกิจ ที่คล้ายคลึงกับหลักการอันเป็นแนวทางปฏิบัติต่อผู้พลัดถิ่นภายในประเทศ (IDPs) กล่าวคือ "การพัฒนา 'กฎหมายสถานเบา' สามารถเป็นสิ่งเปรียบเทียบนำไปปรับใช้เพื่อที่จะพัฒนา 'แนวทางปฏิบัติว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานอพยพข้ามชาตินอกระบบที่เปราะบางต่อการถูกละเมิดสิทธิ' และพัฒนาหน่วยงานปฏิบัติการที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจนในท่ามกลางองค์กรระหว่างประเทศ เปรียบได้ว่าเป็น 'แนวทางการร่วมมือ'"⁶¹

ที่จริง กรอบการทำงานที่เป็นหลักการแนวทางปฏิบัติต่อผู้อพยพข้ามชาติ

สามารถช่วยเพิ่มความตระหนักถึงความต้องการการคุ้มครองที่เฉพาะของแรงงานอพยพข้ามชาติทางเศรษฐกิจจากประเทศพม่า

และพัฒนาวัฒนธรรมอันเป็นนโยบายความรับผิดชอบท่ามกลางรัฐบาลและหน่วยงานระหว่างประเทศได้อีกด้วย⁶²

แต่กรอบการทำงานนี้ดูเหมือนจะมีส่วนมาจากการขาดหายไปของความเห็นชอบอย่างกว้างขวางใน

⁶⁰ A. Betts, "Towards a 'soft law' framework for the protection of vulnerable migrants," UNHCR, พ.ศ. 2551, หน้า 5

⁶¹ Ibid., หน้า 6

⁶² นอกจากการกำหนดกฎหมายสถานเบาเพื่อเป็นแนวทางในการคุ้มครองผู้อพยพ การพูดคุยอย่างจริงจังต้องเกิดขึ้นเพื่อที่ว่ากฎหมายดังกล่าวนี้จะสามารถบังคับใช้ได้จริง ในขณะที่เบตส์เสนอว่าความรับผิดชอบต่อการดำเนินการต้องกระจายไปยังองค์กรที่หลากหลาย นอกจากนี้ยังมีความเป็นไปได้ในการกำหนดหน่วยงานหนึ่งขึ้นมาเพื่อดำเนินการขั้นแรกในการกำหนดสถานะของบางคนที่จะทั้งบ้านของเขาหรือเธอในประเทศพม่า การกำหนดหน่วยงานหนึ่งขึ้นมาเพื่อบริการในฐานะ 'หน่วยงานแลกเปลี่ยนชั่วคราวของผู้อพยพ' (คล้ายกับผู้ลี้ภัยของสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ) มีความเป็นไปได้ที่จะช่วยจำแนกระหว่างผู้ลี้ภัย, ผู้พลัดถิ่นภายในประเทศ และผู้อพยพ ได้ นอกจากนี้ รายงานฉบับนี้ยังแสดงให้เห็นว่าผู้อพยพพม่าต้องประสบกับความไม่ปลอดภัยแตกต่างกันหลายระดับที่บ้านเกิด – สำหรับผู้ที่ถูกบังคับให้เป็นแรงงานหนึ่งหรือสองครั้งในหนึ่งปี และผู้ที่ประสบกับการทุจริตประโยชน์โดยการละเมิดสิทธิอย่างร้ายแรงอยู่เป็นนิจแทบจะทุกวัน หน่วยงานแลกเปลี่ยนชั่วคราวของผู้อพยพ มีศักยภาพที่จะใช้จำแนกระหว่างแรงงานข้ามชาติและกำหนดว่าใครมีความต้องการการคุ้มครองและความช่วยเหลืออย่างจับพัน

นหลักการอันเป็น ‘แนวทางในการปฏิบัติของผู้พลัดถิ่นภายในประเทศ’
(ซึ่งมีเพียงไม่กี่ประเทศที่เกี่ยวข้องลงนามหรือเข้าร่วมเป็นภาคีในหลักการดังกล่าว)
และความจริงที่ว่าหลักการดังกล่าวนั้นไม่ได้มีอยู่อย่างเข้มแข็งที่จะปฏิบัติใช้
และในการที่จะบังคับใช้กฎหมายระหว่างประเทศ มีแต่เพียงข้อเสนอแนะที่จริงจังเท่านั้น
เมื่อมีการเคลื่อนไหวเพื่อกำหนดสิทธิของผู้พลัดถิ่นภายในประเทศ (IDPs) ในระยะแรก
ดังนั้นจึงต้องใช้เวลาก่อนที่ชุมชนนานาชาติจะสามารถตระหนักรู้ถึงความต้องการที่เฉพาะเจาะจงของผู้พ
ยพข้ามชาติชาวพม่า และผู้ที่มาจากประเทศอื่นๆ โดยมีการอพยพมาด้วยเหตุผลคล้ายคลึงกัน
นี่ไม่ใช่เหตุผลที่จะหลีกเลี่ยงการดำเนินการตามขั้นตอนดังเช่นนั้น
แต่เป็นการจัดเตรียมหลักการเพื่อแสวงหาทางที่จะทำให้สามารถปฏิบัติการโดยทันทีได้มากขึ้น

การขยายการคุ้มครอง

แม้ว่าการต่อสู้จะต้องเกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ในการที่จะกำหนดการคุ้มครองทางกฎหมายระหว่างประ
เทศสำหรับผู้พยพข้ามชาติ ขณะนี้ขั้นตอนรูปธรรมก็ต้องดำเนินการด้วย
เพื่อระบุได้อย่างมีประสิทธิภาพถึงความต้องการของผู้พยพข้ามชาติชาวพม่านับล้านทั้งในและนอกประเทศ
พม่าที่ปัจจุบันอาศัยอยู่ไกลจากบ้านเกิด บรีส เขียนไว้ว่า
“[แม้]เมื่อพูดถึงข้อเท็จจริงที่ว่าผู้ลี้ภัยถูกคุกคามอย่างยิ่ง ‘ผู้พยพข้ามชาติอย่างผิดกฎหมาย’
ทันทีที่พวกเขาอยู่นอกค่าย[ผู้ลี้ภัย] พวกเขาเปราะบางต่อการถูกละเมิดสิทธิสูงมาก
และยังไม่มีสถานะที่จะเรียกร้องค่าแรงขั้นต่ำ”⁶³

ที่จริงผู้พยพข้ามชาติบอกกับ KHRG ว่า
พวกเขาได้ประสบประคองต่อการถูกละเมิดสิทธิอย่างกว้างขวางทั้งในขณะที่อพยพข้ามประเทศและหลังจาก
ที่พวกเขาได้ออกจากประเทศพม่าแล้ว การละเมิดสิทธิเหล่านี้ประกอบด้วย การค้ามนุษย์, การข่มขืน,
การขูดรีดประโยชน์จากการทำงาน, การข่มขู่โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ
และการบังคับผลักดันกลับประเทศพม่า⁶⁴ เมื่อกล่าวถึงการละเมิดสิทธิที่แผ่กว้างไปทั่ว
และความเสี่ยงต่อการถูกละเมิดสิทธิ ทั้งหน่วยงานระหว่างประเทศและองค์กรด้านมนุษยธรรม
สามารถยกระดับไปสู่การคุ้มครองที่ดีขึ้นให้กับประชาชนทุกคนที่ละทิ้งบ้านของพวกเขา
ไม่เพียงเฉพาะคนที่ถูกกำหนดอย่างเป็นทางการว่า ‘ผู้ลี้ภัย’

⁶³ I. Brees “Refugee Business: Strategies of Work on the Thai—Burma Border” *Journal of Refugee Studies*, 21(3):380-397, พ.ศ. 2551, หน้า 390

⁶⁴ ในขณะที่รายงานฉบับนี้ไม่ได้พยายามเก็บข้อมูลเฉพาะการละเมิดสิทธิและความเปราะบางต่อการถูกละเมิดสิทธิ ซึ่งแรงงานข้ามชาติชาวพม่าถูกบังคับให้ออกไปนอกประเทศ องค์กรอื่นๆ
อีกมากมายและเอกสารตีพิมพ์ได้เตรียมไว้ซึ่งการวิเคราะห์เชิงลึกในประเด็นเหล่านี้ ตัวอย่างต่างๆ ยังรวมถึง *Burmese Refugees. End the Exploitation of Burmese in Thailand*,
Refugees International, พฤศจิกายน พ.ศ. 2550 และ *Thailand. The Plight of Burmese Migrant Workers*, Amnesty International, มิถุนายน พ.ศ. 2548

ในขั้นแรกของการคุ้มครองผู้อพยพข้ามชาติ เป็นของหน่วยงานระหว่างประเทศ รัฐบาลระดับชาติต่างๆ และองค์กรด้านมนุษยธรรม ที่ดำเนินงานบริเวณชายแดนประเทศพม่าเพื่อสร้างการรับรู้ด้านความตระหนักในการคุ้มครองที่มีความชอบธรรมของผู้อพยพข้ามชาติที่ขาดสถานะผู้ลี้ภัยที่ถูกต้องตามกฎหมาย และอยู่อาศัยนอกค่ายผู้ลี้ภัยที่ถูกรับรองอย่างเป็นทางการ โดยการยอมรับเช่นนั้นสามารถที่จะถูกระงับลงอย่างเป็นทางการไว้ในกระบวนการทางกฎหมายตามที่ได้อธิบายไว้ข้างต้นเท่านั้น ในขณะที่เดียวกัน หน่วยงานและองค์กรต่างๆ เหล่านี้ สามารถสร้างข้อกำหนดชั่วคราวที่จำแนกออกมาว่าประชาชนจำนวนมากที่ละทิ้งบ้านของพวกเขาในประเทศพม่าทำเช่นนั้นเพื่อความอยู่รอด

ด้วยความเข้าใจที่ดีขึ้นในจำนวนที่ชี้ชัดกรณีผู้เปราะบางต่อการถูกละเมิดสิทธิที่ละทิ้งประเทศพม่า หน่วยงานและองค์กรต่างๆ

สามารถเริ่มขยายภาระกิจการคุ้มครองนอกเหนือจากประชากรผู้ลี้ภัยกลุ่มแคบๆ เพื่อที่จะสะท้อนรากเหง้าที่แท้จริงของการละเมิดสิทธิที่จูงใจให้คนจำนวนมากละทิ้งบ้านในประเทศพม่าและแสวงหางานในต่างประเทศ การสนับสนุนการขยายการทำงานคุ้มครอง ชุมชนนานาชาติควรเพิ่มการสนับสนุนทางการเงิน, ทางความคิด และทางการเมือง ต่อองค์กรเอ็นจีโอ (NGOs) ในท้องถิ่นและในระดับนานาชาติ

ที่มีส่วนร่วมกับการทำงานด้านการคุ้มครองกับชุมชนแรงงานข้ามชาติจากประเทศพม่า การช่วยเหลือด้านการคุ้มครองใดๆ

ควรรวมถึงการสนับสนุนวิธีการคุ้มครองตนเองเบื้องต้นที่แรงงานข้ามชาติได้นำมาใช้อยู่แล้ว

ระยะเวลายาวนานที่ขาดซึ่งการกำหนดกรอบการทำงานของนานาชาติสำหรับผู้อพยพข้ามชาติ หมายถึงการที่นโยบายของรัฐบาลนั้นๆ ได้กำหนดว่าอะไรเป็นขอบเขต (ถ้าหากเป็นเช่นนั้นจริง) แรงงานข้ามชาติที่ได้รับการคุ้มครองเมื่อพวกเขาข้ามพรมแดนระหว่างประเทศ

นี่จึงเป็นความจริงสำหรับหลายๆ ประเทศที่ปัจจุบันรองรับแรงงานข้ามชาติชาวพม่า ขั้นตอนดำเนินการได้โดยทันที

ต้องดำเนินการตรวจสอบว่านโยบายปัจจุบันของรัฐบาลมีประสิทธิภาพอย่างไรบ้าง

ในการเตรียมการให้กับแรงงานข้ามชาติที่เดินทางเข้ามา

และนโยบายเหล่านั้นสามารถกำหนดข้อห่วงใยในการคุ้มครองโดยชอบด้วยกฎหมายต่อบุคคลเหล่านี้ได้อย่างไร ซึ่งข้อกำหนดของรัฐบาลเจ้าบ้านเป็นอุปสรรคต่อการขยายความทางกฎหมาย

ความช่วยเหลือทางมนุษยธรรมและรูปแบบอื่นๆ ต่อผู้อพยพข้ามชาติที่เปราะบางต่อการถูกละเมิดสิทธิ ได้เป็นแรงงานที่ได้รับค่าจ้าง

การทำงานเชิงนโยบายกับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นอาจมีความจำเป็นในการแก้ไขนโยบายที่เข้มงวด
การจัดเตรียมการสำหรับแรงงานข้ามชาติชาวพม่าเป็นการกระทำที่รับประกันว่าพวกเขาได้รับสิทธิขั้นพื้นฐาน
และเป็นเงื่อนไขที่ประชาชนทุกคนพึงได้รับ

ด้วยเหตุนี้ ในขณะที่กลไกเฉพาะทางกฎหมายถูกปรับปรุงเพื่อระบุถึงความต้องการเฉพาะอย่าง
และความเปราะบางต่อการถูกละเมิดสิทธิของผู้อพยพข้ามชาติ ทั้งนี้ หน่วยงาน รัฐบาล และองค์กรเอ็นจีโอ
(NGOs) สามารถขยายความพยายามในการคุ้มครองได้โดยทันที
โดยใช้สนธิสัญญากฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศในปัจจุบัน
เพื่อช่วยคุ้มครองแรงงานข้ามชาติชาวพม่า